

OŠ
/ GM

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA

Islamski vjeronauk

ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE

Ministarstvo znanosti i
obrazovanja

ŠKOLA
za život

A colorful graphic element consisting of several overlapping rectangular shapes in red, yellow, and blue, positioned to the right of the text 'za život'.

Kurikulum nastavnog predmeta Islamski vjeronauk za osnovne škole i gimnazije

Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Islamski vjeronauk za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj objavljena je u Narodnim novinama, broj 10/2019., 29. siječnja 2019. godine.

Nakladnik: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Za nakladnika: prof. dr. sc. Blaženka Divjak, ministrica

Grafičko oblikovanje: Leonardo media d.o.o.

ISBN: 978-953-8103-72-8

Kurikulum nastavnoga predmeta Islamski vjeronauk čine ovaj glavni dokument te prilozi:

PRILOG
1.

Odgojno-obrazovni ishodi, razrade ishoda, razine ostvarenosti, preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda po razredima i predmetnim područjima s prijedlogom postotne zastupljenosti po predmetnim područjima

PRILOG
2.

Prikaz godišnjeg broja sati i oblika izvođenja nastavnoga predmeta Islamskog vjeronauka u osnovnoj školi i gimnazijama

A/ SVRHA I OPIS PREDMETA	5
B/ ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUKA	7
C/ STRUKTURA – DOMENE PREDMETNOGA KURIKULUMA	8
D/ ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI, SADRŽAJI I RAZINE USVOJENOSTI PO RAZREDIMA I DOMENAMA	11
OŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 1. RAZRED – 70 SATI GODIŠNJE	11
OŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 2. RAZRED – 70 SATI GODIŠNJE	16
OŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 3. RAZRED – 70 SATI GODIŠNJE	20
OŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 4. RAZRED – 70 SATI GODIŠNJE	26
OŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 5. RAZRED – 70 SATI GODIŠNJE	32
OŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 6. RAZRED – 70 SATI GODIŠNJE	38
OŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 7. RAZRED – 70 SATI GODIŠNJE	42
OŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 8. RAZRED – 70 SATI GODIŠNJE	46
SŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 1. RAZRED – 35 SATI GODIŠNJE	51
SŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 2. RAZRED – 35 SATI GODIŠNJE	57
SŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 3. RAZRED – 35 SATI GODIŠNJE	62
SŠ – ISLAMSKI VJERONAUK, 4. RAZRED – 35 SATI GODIŠNJE	66
E/ POVEZANOST S DRUGIM PREDMETIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA	70
F/ UČENJE I POUČAVANJE PREDMETA	71
G/ VREDNOVANJE USVOJENOSTI ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA	73
POJMOVNIK	76
PRILOG 1	81
PRILOG 2	148

SADRŽAJ

Svrha i opis predmeta

Islamski vjeronauk izborni je nastavni predmet u osnovnoj i srednjoj školi, integriran u obrazovni sustav Republike Hrvatske. Uvrštavanje Islamskoga vjeronauka u školski odgojno-obrazovni sustav rezultat je stoljetnoga prihvaćanja Islama kao punopravne religije uz većinsku katoličku i uvažavanja muslimana kao jednakopravnih građana Republike Hrvatske. Kurikulum nastavnoga predmeta Islamski vjeronauk najveći je doprinos institucionalizaciji vjeronauka i znak ozbiljnoga pristupa Islamske zajednice u Hrvatskoj svojoj najvažnijoj zadaći. Iz perspektive društva, Islamski vjeronauk doprinosi razumijevanju religije kao jednoga od mnogih društvenih fenomena. Za svoju polaznu točku uzima čovjekovo propitivanje o početku i smislu sveukupne egzistencije. Upoznajući učenike s egzistencijalnim i religijskim pitanjima, Islamski vjeronauk svojim kurikulumom pomaže svakomu učeniku u njegovu osobnom razvojnom procesu unutar jednoga društva. Uz pedagoško-psihološku i metodičko-didaktičku utemeljenost predmeta, Islamski vjeronauk ima i posebnu utemeljenost u islamskome učenju.

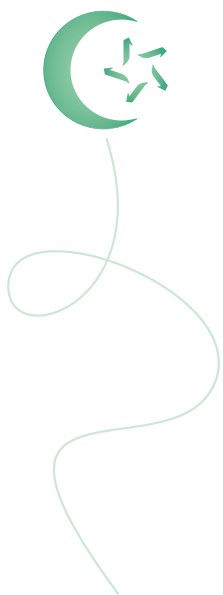
Cilj je Islamskoga vjeronauka razviti u učenika znatiželju i iskrenu zainteresiranost za vlastitu vjeru, odnosno proširivati znanje o Bogu, životu, moralu i svijetu koji nas okružuje.

Osim o svojoj vjeri, islamski vjeronauk kod učenika razvija znanje, osjećaje i toleranciju za druge i drukčije, odnosno za vjersku, etničku i kulturološku različitost te doprinosi boljemu razumijevanju drugih religija, svjetonazora i kultura.

Islamski vjeronauk doprinosi proširivanju i produbljivanju znanja i etičke svijesti o problemima s kojima se susreće naše društvo, razvija temeljne sposobnosti učenika da na pravi način razumiju smisao svoga života, da bolje shvate i prihvate okolinu, odnosno društvo u kojemu žive te pomaže učenicima u razvijanju potrebnih kompetencija za njihovo aktivno i odgovorno djelovanje u demokratskome i multikulturalnome društvu.

Za poučavanje nastavnoga predmeta Islamski vjeronauk predviđena su dva školska sata tjedno. Izbor tematskih sadržaja uzet je iz pet primarnih područja (znanstvenih disciplina): ahlak (ćudoređe), akaid (dogmatika, nauka o islamskome vjerovanju), fikh (obredoslovlje), kiraet (pravilno učenje Kur'ana) i tarih (povijest Islama). Neki se tematski sadržaji obnavljaju iz razreda u razred, što podrazumijeva da se prethodno stečena znanja, vještine i stajališta nastavljaju razvijati, širiti i primjenjivati na višim razinama. Time se učenicima omogućava stjecanje trajnih znanja i usvajanje praktičnih vjerskih navika. Tijekom izučavanja islamskoga vjeronauka učenike se potiče na cjeloživotno učenje: razumijevanje, memoriranje i primjenjivanje kur'anskih poruka (ajeta, hadisa, dova) za svaku životnu situaciju. Na taj način stječu ključne kompetencije koje će ih obogatiti znanjem, vještinama i stajalištima potrebnima za različite životne situacije.

Odgojno-obrazovna cjelovitost Islamskoga vjeronauka i pristup učeniku kao cjelovitomu biću omogućavaju razvoj vjerskoga, kulturnoga i duhovnoga identiteta pojedinca koji teži postati odgovornim građaninom svoje države, odnosno svijeta sa svim njegovim različitostima. Mogućnosti su međupredmetnih korelacija nebrojene, a njima se razvijaju kognitivne sposobnosti potrebne u svim segmentima života – od učenja do percepcije svijeta koji nas okružuje. Uspješnost uočavanja korelacija ovisi o povezanosti i suradnji učitelja različitih nastavnih predmeta. Islamski se vjeronauk treba povezivati s drugim nastavnim predmetima, osobito onima iz društveno-humanističkoga područja i sadržajima različitih religija kako bi učenici u potpunosti stekli sliku multietničkoga, multikonfesionalnoga i pluralnoga društva u kojemu žive i svijeta općenito u svojoj njegovoj različitosti.

Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja Islamskoga vjeronauka

Cilj Islamskoga odgoja i obrazovanja jest živjeti Islam, a to podrazumijeva:

- institucionalno i planirano stjecanje znanja i sposobnosti za ostvarivanje sadržajnoga vjerničkog i općeljudskoga života, uvažavajući kontekst vremena i mjesta življenja, što će olakšati primjenu vjerskih i etičkih načela u svakodnevnoj praksi te prevenirati svaku vrstu zastranjivanja
- susretanje s Kur'anom kao Božjom Riječju, što zahtijeva poznavanje kur'anskoga pisma i teksta kao i temeljno poznavanje sadržaja Kur'ana
- usmjeravanje na cjeloživotno učenje koje učenike osposobljava za zajednički život i rad s drugima te pridonosi razvoju i napretku vjerske zajednice i ukupnoga društva
- razumijevanje ljudi različitih kulturnih, religioznih i drugih pogleda na svijet te sposobnost da se njihovi stavovi, razmišljanja i ponašanja vrednuju u svjetlu islamske poruke (interkulturalni pristup).

Struktura – domene predmetnoga kurikuluma

Vjera u Boga predstavlja najveću, najsnažniju duhovnu, moralnu, društvenu i kulturnu snagu u povijesti čovječanstva i najstariju ljudsku tradiciju. U Islamu je sam život svojstvo i dar Božji prema kojemu se odnosimo kao prema najvećemu blagu, čime pronalazimo put k sreći. Učenik postiže sreću tako što živi život ispunjen vjerom, nadom, dobrim djelima, ljubavlju, milošću, zahvalnošću, ljepotom, pravdom, istinom. Život se prokazuje u svojoj raznolikosti i jedinstvenosti, ali i jedinstvu. Život je prožet vjerom, znanjem i moralnim postupanjem. Vjerovati znači živjeti vjeru i svakim svojim postupkom svjedočiti njezine istine i vrijednosti. Vjerovati znači činiti dobro. Činiti dobro znači ispunjavati islamske dužnosti, raditi ono što je halal (dopušteno) i izbjegavati ono što je haram (zabranjeno). Dobrota se u Islamu sastoji u pravednosti i samilosti. Mir, ljubav i ljepota ideali su islamskoga života. Ljubav prema Allahu, dž.š. i prema Allahovu Poslaniku, a.s., predstavljaju temelj ljubavi prema svim ljudima i prema svim bićima. Cilj je potaknuti učenika kako bi, svjedočeći svoje islamsko opredjeljenje, obavljao namaze, postio mjesec ramazan, dijelio sadaku, davao zekat, pomagao slabima i siromašnima, obavio hadž i time se približavao Allahu, njegovu zadovoljstvu i milosti.

Put do odgovornoga učenika vodi preko moralnih težnji i ostvarenja moralnih vrijednosti. Osnovu islamskih moralnih vrijednosti čini učenje o ljudskim dužnostima: dužnosti prema Bogu, prema drugomu čovjeku, svojim bližnjima, prema ostalim živim bićima. Kur'an i Sunnet kao dva glavna izvora islama u najvećoj su mjeri odredili tijekove i moralni okvir unutar kojega se duhovno oblikuje učenik i razvija muslimanska zajednica. Zajednica je potrebna učeniku i ona je sastavni dio njegova života. Odgajanjem i oblikovanjem učenika mi gradimo kvalitetnu i prosperitetnu zajednicu koja nas čuva od raznih iskušenja, anomalija i devijantnoga ponašanja.

Dijalog ima za cilj oblikovati jedinstvene ljudske zajednice kojima bi bile sačuvane sve razlike i priznate sve posebnosti. Dijalogom se postiže dogovor, a to je uvjet ispravnoga i svrhovitoga zajedničkog djelovanja članova muslimanske zajednice. Sudionici u dijalogu nisu samo ljudi, nego i njihove kulture i religije.

VJERA I ŽIVOT

Učenik uči i spoznaje da cjelokupni ljudski život prožimaju vjera, znanje i moralno postupanje. Naglašava se da je vjera u samo Jednoga Boga, Stvoritelja i Upravitelja univerzuma, najvažnije ljudsko stanje koje svaki pojedinac prihvaća slobodoumno i dragovoljno. Osim toga, vjera podrazumijeva čvrsto vjerovanje u meleke, objavljene Knjige, odabrane Božje poslanike, sudnji dan i da cjelokupni svemir opstoji po principu Božje Volje, Stvaranja i Određenja. Učenici promišljaju i traže odgovore na pitanja tko nas je stvorio, zašto smo stvoreni i što će s nama biti nakon smrti. Shvaćaju da je vjera, kao i sam život, izravni Božji dar za koji će svaki čovjek biti odgovoran. Vjera, kao unutarnji doživljaj Boga, ne razdvaja se od svakodnevnoga življenja. Učenik svoj život usklađuje s Kur'anom i životnom praksom poslanika Muhammeda, a.s., te tako svojim postupcima, na svakome mjestu i u svako vrijeme, svjedoči vjerske istine i vrijednosti.

VJERSKA PRAKSA

Učenik doznaje i razumijeva da u življenju Islama ne može biti unutarnje vjere (iman) bez vanjskoga očitovanja (Islam) i svakodnevnoga prakticiranja islamskih propisa. Vjerska se praksa u Islamu temelji na onome što je vjernicima teoretski u Kur'anu naređeno ili zabranjeno, a u svakodnevnoj životnoj praksi poslanika Muhammeda, a.s., objašnjeno i primijenjeno. Vjerska praksa obuhvaća i regulira odnos svakoga pojedinca prema Bogu, bližnjima, svim ljudima, cijeloj prirodi i svemu stvorenome. Svjedočeći svoje islamsko opredjeljenje, učenici se i teorijski i praktično osposobljavaju da samostalno obavljaju dnevne molitve, poste mjesec ramazan, udjeljuju zekat te obave hodočašće u Mekku. Učenici stječu znanje o vjerskim običajima koji se tradicionalno prakticiraju u sredini u kojoj žive.

Osim što iz Kur'ana crpe norme ponašanja i postupcima primjenjuju znanje u vjerskoj praksi, učenici razumijevaju da je već i samo citiranje, odnosno učenje Božjih riječi, čin ibadeta. Učenici se osposobljavaju da do kraja srednjoškolskoga obrazovanja samostalno čitaju kur'ansko/arapsko pismo.

MORAL

Učenik uči da su Kur'an i Sunnet, kao dva glavna izvora Islama, moralni okvir unutar kojega se duhovno oblikuje vjernik i razvija muslimanska zajednica. Spoznaje da su mir, ljubav, ljepota i solidarnost među najvažnijim idealima ukupnoga islamskog života. Ljubav prema Bogu i prema Božjemu poslaniku Muhammedu, a.s., predstavlja temelj ljubavi prema svim ljudima i prema svim bićima.

Učenik svojim promišljanjem temeljito shvaća da put do odgovornoga čovjeka vodi preko moralnih težnji i ostvarivanja moralnih vrijednosti te da osnovu islamskih moralnih vrijednosti čini učenje o dužnostima prema Bogu, sebi, bližnjima, ostalim ljudima i živim bićima.

Učenik je svjestan važnosti promoviranja dobra, a sprječavanja zla, odnosno svjestan je posljedica ako zlo ili nemoral postanu prevladavajuća društvena norma ponašanja. Sve društvene procese i pojave promatra kroz prizmu moralnih vrijednosti i o njima donosi prosudbu te ih prihvaća ili odbacuje, svjestan različitoga kriterija vrednovanja kod ljudi različitoga svjetonazora. Ne prihvaća sve društvene pojave, ali poštuje pravo drugih na samoopredjeljenje.

SUSRET S DRUGIMA

Učenik razvija osjećaj za druge i drukčije, odnosno postaje svjestan vjerske, etničke i kulturološke raznolikosti sredine u kojoj živi i djeluje. Stječe znanje o drugim vjerama, svjetonazorima i kulturama te pokazuje toleranciju prema drukčijima. Pomaže promoviranju jednakosti, poštuje prava svake osobe i razvija empatiju za pomaganjem slabima i ugroženima. Razvija odgovornost za svoje najbliže, za dom i obitelj, ali i za svoj narod, njegovu duhovnost, tradiciju, jezik – uz punu toleranciju prema drugim narodima i njihovim vjerskim, kulturnim i etničkim identitetima.

Učenik kritički promišlja o različitim interesima unutar zajednice i angažiran je u kreiranju vlastitih životnih uvjeta sudjelujući i pridonoseći zajednici u kojoj živi. Istražuje položaj drugih vjerskih zajednica i osvještava vlastiti identitet. Naglasak je na poticanju pozitivnih stajališta, na razvijanju svijesti o pripadanju islamskomu ummetu, ali i europskomu kulturnom krugu te prihvaćanju i unapređenju temeljnih vrijednosti suvremenoga demokratskog i pluralnog društva.

Odgojno-obrazovni ishodi, sadržaji i razine usvojenosti po razredima i domenama

U tablicama su odgojno-obrazovni ishodi učenja i poučavanja Islamskog vjeronauka označeni dvoslovnom kraticom IV, zatim oznakom domene, primjerice A te brojčanom oznakom ishoda unutar određene domene.

U tablicama se nalazi opis razine „dobar” usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda, a detaljan opis svih četiriju razina: zadovoljavajuća, dobra, vrlo dobra i iznimna nalazi se nalaze se u prilogu 1. ovoga dokumenta.

Osnovna škola – Islamski vjeronauk, 1. razred – 70 sati godišnje

1. RAZRED

A / VJERA I ŽIVOT

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV A.1.1.

Učenik opisuje Islam kao vjeru i osnovne odrednice vjere; slavi i veliča Boga te mu zahvaljuje.

RAZRADA ISHODA

Naziva selam i odgovara na selam. Imenuje vjeru, Boga, Poslanika, Svetu knjigu. Izgovara kelime-i-šehadet s prijevodom. Veliča i slavi Boga učenjem Rabbi jessir i Subhaneke, zahvaljuje Gospodaru učenjem El-Fatiha s prijevodom. Definiira vjeru Islam.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik definiira Islam i svjedoči vjeru učenjem kelime-i-šehadeta.

11

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
OŠ IV A.1.2.**

Učenik nabraja najveće islamske blagdane i opisuje običaje povezane s njima. Upoznaje se s pojmovima halal i haram.

RAZRADA ISHODA

Učenik imenuje blagdane i načine njihova obilježavanja. Upoznaje se s pojmovima halala i harama i u prehrani i u načinima obilježavanja vjerskih blagdana.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik imenuje blagdane, razlikuje Ramazanski bajram od Kurban-bajrama, navodi način pripreme za blagdan i bajramske običaje. Razlikuje halal i haram prehranu uz učiteljevu pomoć.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

- Tko sam – što sam?
- Želim prihvatiti drugoga i želim biti prihvaćen
- Dopušteno jelo i piće
- Sve slavi i veliča Boga
- Bajram u mome domu.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenici sudjeluju u osmišljavanju i postavljanju igrokaza na određene teme. Učeničke će aktivnosti biti raznolike, a sastoje se od izrade čestitaka za mubarek dane, pričanja bajramskoga doživljaja, slušanja i uvježbavanja interpretiranja ilahije.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV B.1.1.

Učenik definira osnovne islamske pojmove iz svakodnevnoga života muslimana i upoznaje se s islamskim stajalištima prema onome što/tko ga okružuje. Prakticira ponašanje sukladno tim stajalištima.

RAZRADA ISHODA

U praktičnome životu učenik rabi pojmove: selam, Islam, musliman, halal, haram, Allah, dž.š., Muhammed, a.s., Kur'an, kibla, dova, namaz, Bajram, abdest, sure. Razumije kad se upotrebljavaju i što znače. Može ih objasniti i neke od njih primijeniti u životu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Uz pomoć vjeroučitelja definira navedene pojmove. Može dati primjer uporabe nekih od njih.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV B.1.2.

Učenik reproducira kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se koriste i primjenjuje u svakodnevnome životu.

RAZRADA ISHODA

Reproducira sadržaje: Euza i bismilla, Rabbi jessir, Subhaneke, Kelime i šehadet, Fatiha, Nas, Felek, Ihlas, Kewser.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Uz učiteljevu pomoć reproducira sve planirane sadržaje na arapskome jeziku.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV B.1.3.

Učenik prepoznaje svako slovo arapske abecede. Može pravilno izgovoriti većinu harfova i pojedinačno imenovati svaki.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi arapsku abecedu pjesmicom (ELIF, BA, TA, TSA...) i razlikuje slova u osnovnome obliku. Od različitih materijala izrađuje slova kao didaktičko sredstvo, ilustrira i boji, slaže slovarice.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik povezuje imena s oblicima harfova. Većinu ih pravilno izgovora.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

- Tražim svoje mjesto
- Bajramski darovi i bajramske posjete
- Čistoća u Islamu
- Zahvaljujem Bogu učeći poglavlje Elhamdulillah

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenici putem igre (semafor ili raznobojne kartice) prikazuju dopušteno i zabranjeno jelo i piće; slušaju zvučne kur'anske sure (poglavlja), a potom ponavljaju. Improvizirati slavinu i uvježbavati redosljed uzimanja abdesta.

Poticanje učenika da obraćanje Allahu, dž.š., oblikuju u svoju dovu.

Ishod B.1.3. je preporučan, ali neobavezan.

C / MORAL

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
OŠ IV C.1.1.**

Učenik uočava i prepoznaje islamske, a ujedno i univerzalne moralne vrijednosti.

RAZRADA ISHODA

Učenik recitira pjesmicu Islam mi je vjera. Nabraja moralne vrijednosti spomenute u njoj (vjera u Boga odgaja i doprinosi smjelosti, ljubavi prema svima, potrebi žrtve, odricanja i rada, nužnosti istinitoga govora i izbjegavanja laži). Prepričava, uz pomoć učitelja i roditelja, usvojena znanja o postojanju Boga te o tome da smo članovi zajednice unutar koje se ponašamo prema pravilima i principima vjere. Usvaja pozitivne osobine uz osjećaj ugode jer je pohvaljen zbog toga, jer ga prijatelji bolje prihvaćaju, a roditelji zamjećuju i nagrađuju njegov trud.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Nabraja moralne vrijednosti koje se spominju u pjesmici (vjera u Boga odgaja i doprinosi smjelosti, ljubavi prema svima, potrebi žrtve, odricanja i rada, nužnosti govorenja istine i izbjegavanja laži).

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
OŠ IV C.1.2.**

Učenik prepoznaje i razlikuje etičke norme (dobro – loše, pošteno – nepošteno, prihvatljivo – neprihvatljivo) koje određuju njegovo ponašanje u domu, školi i na ulici.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi što je potrebno za dobro ponašanje muslimana u svakodnevnome životu (u kući, u društvu, na ulici).

Razlikuje dobre od loših postupaka.

Usvaja ponašanje i odijevanje po pravilima (provedba discipline u domu, školi, na ulici).

Raspravlja o ponašanju u pojedinim situacijama.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Razlikuje dobre od loših postupaka.

14

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

- Lijepo ponašanje prema svemu što me okružuje
- Moje ponašanje
- Ponašanje na ulici
- Ponašanje u džamiji
- Praktičan musliman.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Igre s karticama.

Vidi metodički priručnik za Islamski vjeronauk, 1. razred OŠ.

D / SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV D.1.1.

Učenik uočava razliku između islamskoga pozdrava i pozdrava koje čuje svakodnevno.

RAZRADA ISHODA

Učenik izgovara riječi selama.

Govori o doživljaju susreta s drugima te o praksi upućivanja selama.

Primjerima iz svakodnevnoga života obrazlaže potrebu širenja lijepih želja koje su sadržane u selamu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik upotrebljava islamski pozdrav u svakodnevnome životu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV D.1.2.

Učenik otkriva i zaključuje kakve su dužnosti muslimana prema obitelji, prijateljima i drugim ljudima.

RAZRADA ISHODA

Učenik se interesira kakav treba biti odnos među ljudima, a osobito među članovima uže obitelji.

Primjerima iz svakodnevnoga života ukazuje na potrebu kvalitetnih odnosa među ljudima. Učenik osvještava važnost pomaganja i skrbi za slabe i nemoćne (na poticaj vjeroučitelja sudjeluje u organizaciji humanitarnih akcija / priredaba / sajмова gdje se prikuplja novac od učeničkih radova).

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik uspoređuje norme uzornoga i lošega ponašanja prema drugima, a osobito prema starijima.

Opisuje svoje odnose unutar obitelji i škole.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

- Pozdrav mira
- Slušati i poštovati roditelje moja je obveza
- Moje ponašanje.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Popis lijepih želja za članove obitelji i druge ljude.

Popis dobrih djela.

Učešće učenika ogledat će se u osmišljavanju i izvođenju prigodnih igara (uloga članova obitelji), crtanju članova obitelji, obiteljskoga stabla, prezentaciji crteža, planiranju svoga učešća u pomoći u obitelji.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.2.1.

Učenik imenuje islamske i imanske šarte, razlikuje ih i izgovara na arapskome i hrvatskome jeziku.

RAZRADA ISHODA

Učenik nabraja islamske šarte po redu, izgovara kelime i šehadet i njegovo značenje. Povezuje islamske šarte sa životnom praksom. Nabraja imanske šarte po redu i navodi ih na arapskome i hrvatskome jeziku.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik nabraja imanske i islamske šarte uz učiteljevu pomoć.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.2.2.

Učenik uočava vrijednost života, rada i susreta s drugima čitajući ajete i hadise koji potiču na rad i odgovoran život. Nabraja i opisuje obrede vjerskoga čišćenja.

RAZRADA ISHODA

Učenik citira kur'anske ajete i hadise koji govore o vrijednosti rada i života te navodi primjere iz svoje okoline povezane s tim. Pokazuje brigu o drugima, brine se o čistoći tijela. Navodi uvjete za namaz.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik nabraja koristi od rada i čišćenja, prepoznaje obred abdesta i gusula. Nabraja uvjete za namaz.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Znakovi vjerovanja – imanski šarti.

Islamske obveze – islamski šarti.

Živjeti na teret drugih strogo je zabranjeno.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Govoriti o Allahu Uzvišenome kao jedinome Bogu, Stvoritelju i Gospodaru svih svjetova, Vladaru Milostivom i Opskrbitelju; oblikovati lijepo mišljenje o njemu Uzvišenome; potaknuti zapamćivanje nekoliko imena Allaha Uzvišenoga s prijevodom: Rabb, Rahman, Rahim, Malik, Selam, Alim.

Razgovarati o prirodi i prirodnim pojavama (nebo, kiša, zemlja, rijeke, planine, šume, more).

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.2.1.

Učenik opisuje određene islamske navike. Može ih samostalno primijeniti u svakodnevnome životu.

RAZRADA ISHODA

Rabi odgovarajuće sintagme za svakodnevne životne situacije: pri započinjanju svakoga posla, zahvaljivanja Bogu i ljudima, pokajanja i traženja oprost, izražavanja sućuti...

Povezuje higijenu tijela, odjeće i životnoga prostora s propisima Islama.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Uz to što prepoznaje određene islamske navike, učenik pojedine može i opisati.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.2.2.

Učenik reproducira kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se koriste i primjenjuje tijekom obavljanja namaza.

RAZRADA ISHODA

Citira zadnje sure iz Kur'ana, ettehijjatu, salavate i dove.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Uz učiteljevu pomoć učenik reproducira zadnje sure iz Kur'ana i ettehijjatu, salavate i dove.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.2.3.

Na kraju obrazovnoga razdoblja (0 – 2 godine) učenja i poučavanja Islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena arapsko pismo, učenik prepoznaje svako slovo arapske abecede. Može pravilno izgovoriti većinu harfova i imenovati svaki pojedinačno.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi arapsku abecedu recitirajući pjesmicu (ELIF, BA, TA, TSA...) i razlikuje slova u osnovnome obliku. Od različitih materijala izrađuje slova kao didaktičko sredstvo, ilustrira i boji, slaže slovarice.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Na kraju druge godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, većinu ih pravilno izgovara i imenuje.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

- Kako se obogatiti dobrim navikama i time spriječiti loše navike.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Na čemu smo zahvalni Bogu – izraditi slikovnicu.

Uzorno ponašanje – slikovnica, strip ili izložba radova (tekstualne i slikovne poruke).

Ishod B.2.3. je preporučen, ali neobavezan.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV C.2.1.

Učenik prepoznaje razlike između dobrog i lošega ponašanja. Učenik uzima abdest slijedeći preporuku Poslanika prema čijim riječima je abdest oružje vjernika (štiti ga od svega lošega, a pomaže mu u održavanju duhovne čistoće).

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi ajete i hadise koji govore o dobrim i lošim postupcima.

Razlikuje lijepe od loših postupaka.

Uzima abdest težeći duhovnoj čistoći i zaštiti od grijeha.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik samostalno navodi dobre i loše osobine te redosljed uzimanja abdesta.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV C.2.2.

Učenik na temelju vlastitoga pozitivnog iskustva opisuje vrijednosti života.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepoznaje vrijednosti života te navodi ajete i hadise koji opisuju život na ovome svijetu. Navodi primjere iz svakodnevnoga života gdje život ljudi slični nekoj igri.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik samostalno definira život na ovome svijetu.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Pomoći drugomu obveza je vjernika.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Videoprojkcijama o (ne)prihvatljivim oblicima ponašanja učenicima će biti poslana poruka o implikacijama pozitivnoga i negativnoga ponašanja u svakodnevnome društvenom kontekstu.

D / SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV D.2.1.

Učenik uočava i predočava
socijalni smisao posta u
mjesecu ramazanu.

RAZRADA ISHODA

Učenik tumači što je post i kategorizira tko je dužan postiti.

Objašnjava zašto muslimani poste.

Objašnjava važnost organiziranja iftara za siromašne i gladne.

Učenik, na poticaj roditelja i muallima, predlaže organiziranje iftara i sudjeluje u organizaciji humanitarne akcije pripremanja iftara.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik uspoređuje pojmove ramazan, post, iftar, kandilji i objašnjava njihova značenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV D.2.2.

Učenik otkriva i zaključuje
kakav bi trebao biti
odnos muslimana
i muslimanke prema životu
na ovome svijetu.

RAZRADA ISHODA

Učenik objašnjava kakav bi život muslimana trebao biti.

Recitira kur'anski tekst i tekst hadisa o životu na dunjaluku i ahiretu. Počinje napredovati u primjeni kur'anske i poruke Poslanika u svakodnevnome životu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik prikazuje u glavnim crtama čime treba biti ispunjen život na dunjaluku.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Ustezati se od jela i pića uz ramazan (postiti).

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Igrokazom Postiti ili ne postiti – pitanje je sad prikazati život dvojice najboljih prijatelja: jednoga u čijemu se domu osjeti ramazan i drugoga u čijemu se domu ne osjeti te na taj način kontekstualizirati praktično življenje Islama postom u ramazanu.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.3.1.

Učenik navodi i objašnjava temeljna učenja vjere.

RAZRADA ISHODA

Učenik definira islam i ključne Islamske pojmove vjerovanja: meleki, knjige, poslanike, sudnji dan. Nabraja Božje objave i poslanike kojima je upućena objava, navodi osobine Božjih poslanika, veliča uzvišenost Allaha, dž.š. pripremajući se i obavljajući sabah namaz, obraća se Allahu dovom, učvršćuje i izražava vjeru izgovaranjem imanskih i islamskih šarta.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik nabraja dužnosti, razlikuje imanske od islamskih dužnosti.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.3.2.

Učenik otkriva ljepotu vjere i društvenih vrijednosti usklađenih s moralnim načelima.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepoznaje vrijednosti društva u kojemu živi, prepoznaje sebe kao vjernika: po imenu, obitelji, podrijetlu, odgoju i svome osobnom odabiru. Pokazuje razumijevanje za druge i drukčije. Opisuje Božja stvorenja i njihovu funkciju. Opisuje način pridobivanja Božje milosti. Uočava vrijednost znanja, ustrajnosti, poštenja i prijateljstva.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik otkriva prednosti vjere, učenja, činjenja dobrih djela, govor istine, pokazuje razumijevanje za druge i drukčije; samostalno nabraja Božja svojstva na hrvatskome jeziku, nabraja ljepote Allahova stvaranja.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.3.3.

Učenik doznaje o počecima stvaranja svijeta, prvih ljudi na Zemlji te prepoznaje Kabu kao prvi hram na Zemlji. Otkriva i pronalazi najljepši uzor u životu Muhammeda, a.s.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi osnovne podatke o početku stvaranja svijeta, Ademu, a.s., i Havi te Ibrahimu, a.s., i njegovoj gradnji Kabe. Upoznaje se s najvažnijim biografskim podacima Muhammeda, a.s., i iskušenjima kroz koja je prolazio. Uspoređuje naučeno s primjerima iz svakodnevnoga života.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik navodi i prepoznaje činjenice iz povijesti Islama.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Temelji vjere – imanski šarti.

Osobine Božjih poslanika.

Muhammed, a.s.

Kaba.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Digitalni sadržaji.

Kreativno izražavanje putem praktičnoga rada.

Prezentacija uradaka.

B / VJERSKA PRAKSA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV B.3.1.

Učenik preporučava poučne događaje iz života Muhammeda, a.s., uspoređuje ih sa svakodnevnim životnim situacijama i usvaja pouku za vlastiti život.

RAZRADA ISHODA

Učenik imenuje određene povijesne osobe, navodi epizode iz njihovih životnih sudbina i usvaja pouku za vlastiti život. Upoznaje se s osobinama Božjih poslanika i primjenjuje ih u vlastitoj životnoj praksi.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Uz navođenje primjera iz života za navedene osobine učenik osobine Božjih poslanika navodi i na hrvatskome jeziku.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV B.3.2.

Učenik interpretira određene kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se rabe i primjenjuje pri obavljanju namaza. Za pojedine navodi povode i okolnosti objavljivanja te ih dovodi u vezu s događajima iz suvremenoga života.

RAZRADA ISHODA

Učenik interpretira sure i Ettehijatu, salavate i dove.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Uz pomoć vjeroučitelja učenik interpretira sure: Ihlas, Fil, Asr, Ettehijatu, salavate i dove.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.3.3.

Na kraju obrazovnoga razdoblja (3 – 5 godina) učenja i poučavanja Islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena arapsko pismo, učenik opisuje svako slovo arapske abecede. Suvereno piše arapska slova, grupira ih prema oblicima, pravopisnim i semantičkim grupama: kratki vokali, dugi vokali, grupa EDRO, krupni harfovi. Izražava kreativnost izrađujući harfove i grupe harfova od različitih materijala. Prezentira ih u digitalnome obliku putem videoigara i PowerPointa. U zadnjoj godini ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja uvježbava sadržaj sufare.

RAZRADA ISHODA

Učenik pojedinačno opisuje svako slovo arapske abecede. Vlastitim riječima prepoznaje položaj i mjesto svakoga slova (BA je 2. slovo arapske abecede, nalazi se poslije ELIFA, a prije slova TSA). Može napisati svaki harf i otpjevati uz pjesmicu izgovarajući ih s kratkim vokalima (E-I-U, BE-BI-BU, TE-TI-TU, TSE-TSI-TSU...). Razlikuje i druge skupine harfova: dugi, vokali, grupa EDRO, krupni harfovi. Na kraju ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja (peta godina učenja) demonstrira cjelokupni sadržaj sufare.

Koncem pete godine učenja promoviraju se novi učaci Kur'ana.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Na kraju treće godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, pravilno ih izgovara i imenuje. Većinu može svojim riječima opisati i uz vjeroučiteljevu pomoć napisati.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Muhammed, a.s. – uzor za lijepo ponašanje.

Ettehijjatu, salavati, dove.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Digitalni sadržaji.

Memoriranje arapskoga teksta uz pomoć zvučnoga zapisa i zbornoga ponavljanja na kraju svakoga sata.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV C.3.1.

Učenik otkriva razloge
zabrane alkohola radi
ostvarenja ljepšega načina
života.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepričava priču o Sumejji i pronalazi vezu između
ovisnosti o alkoholu i ubojstvu, uzroku nesreće.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik samostalno prepričava priču o Sumejji.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV C.3.2.

Koristeći se udžbenikom
i drugom dostupnom
literaturom koja govori o
životu Božjega Poslanika,
ashaba ili drugih dobrih
ljudi, učenik opisuje dužnosti
prema roditeljima, rodbini,
prijateljima, susjedima i
ostalim ljudima te uočava
islamske, a ujedno i
univerzalne moralne
vrijednosti.

RAZRADA ISHODA

Temeljem pripovjedaka o životu Božjega Poslanika i dobrih
ljudi te zanimljivih i poučnih suvremenih pripovjedaka
učenik uočava i prepoznaje islamske, a ujedno i univerzalne
moralne vrijednosti poput poštenja, iskrenosti, pravednosti,
velikodušnosti, jednakosti svih ljudi bez obzira na rasnu i
etničku pripadnost.

Navodeći osobine Božjih poslanika, opisuje što je poštenje,
iskrenost, povjerenje te kako u Božjim poslanicima možemo
imati najljepše uzore.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik samostalno objašnjava svojstva Božjih poslanika i
nabraja dužnosti prema ostalima.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Alkohol – uzrok nesreće.

Ponašanje prema roditeljima, rodbini, prijateljima, susjedima i ostalim ljudima.

Osobine Božjih poslanika – osobine koje slijedimo i prakticiramo.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Igrokaz: aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi
i interesima učenika.

D / SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV D.3.1.

Učenik ističe i podupire potrebu pozdravljanja selamom – pozdravom mira.

RAZRADA ISHODA

Učenik interpretira riječi selama i objašnjava što je selam. Surađuje s ljudima koji ga okružuju (prijatelji, učitelji, roditelji i dr.) i brine se za provođenje discipline, međusobnoga pozdravljanja, pozdravljanja zaposlenih u školi i sl.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik navodi komu se naziva selam, na kojim mjestima i u kojim prilikama.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV D.3.2.

Učenik prikazuje kakav bi trebao biti odnos muslimana i muslimanke prema radu i ljudima koje tek upoznaje.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepričava kakav je bio odnos Poslanika prema stanovnicima Medine nakon hidžre. Navodeći primjere iz Poslanikova života, objašnjava kako su svi ljudi pred Bogom jednaki te da se razlikuju jedino po bogobožnosti.

Oprimjeruje postupke ensarija prema muhadžirima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik proučava ponašanje ensarija prema muhadžirima.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Pozdrav mira.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Igrokazi, dramatizacija.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.4.1.

Učenik potvrđuje vjeru u jednoga Boga vjerovanjem u njegova svojstva i prakticiranjem namaza. Definira post, zekat, hadž i pojašnjava propise o njima.

RAZRADA ISHODA

Učenik opisuje Boga na temelju njegovih svojstava i govori o ljepoti Allahova stvaranja. Definira vjeru kao ljubav prema Bogu, Poslaniku i drugim ljudima, navodi primjere i iskustva prvih muslimana. Nabraja uvjete za namaz, opisuje pet dnevnih namaza. Razvija svijest o Bogu, opisuje doživljaj Boga, promišlja o važnosti, smislu i dobrobiti vjerovanja u svakodnevnome životu.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik navodi islamske dužnosti, definira ih, navodi neke propise povezane sa svakim islamskim šartom, pokazuje spremnost za odricanje u ime Boga i s ljubavlju govori o Bogu, Poslaniku i drugim dužnostima.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.4.2.

Učenik otkriva važnost obveze prema sebi i drugima.

RAZRADA ISHODA

Učenik nabraja dužnosti prema sebi i drugima na temelju ajeta i hadisa. Pokazuje zahvalnost Bogu, Stvoritelju svih ljepota, učenjem novih poglavlja iz Kur'ana.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Uz učiteljevu pomoć učenik nabraja dužnosti prema sebi, susjedima, rodbini i prijateljima, zajednici, društvu i domovini i navodi primjere iz svojega života.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.4.3.

Učenik se upoznaje s događajima iz rane povijesti Islama koji su odredili tijek razvoja Islama i prve muslimanske zajednice. Iskustvo obilježavanja islamskih blagdana i mubarek noći u užoj i široj zajednici povezuje sa sadržajima blagdana.

RAZRADA ISHODA

Učenik prezentira Bedr kao važan događaj u povijesti islama povezujući njegov ishod sa snagom vjere. Prepričava i analizira ishode Uhuda, Hendeka i povratka u Mekku, povezujući ih s vrijednostima opraštanja, tolerancije, mira i suživota. Upoznaje se s islamskim blagdanima i mubarek noćima.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik nabraja tijek najvažnijih događaja u povijesti islama uz učiteljevu pomoć i navodi neke primjere. Nabraja islamske blagdane i mubarek noći tijekom godine.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Iz života poslanika Muhammeda, a.s.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene vrste tekstova: pjesmice (tradicionalne i suvremene), slikopriče, slikovnice, strip, jednostavni kratki tekstovi od nekoliko kratkih rečenica popraćeni slikama, jednostavni dijaloški i opisni tekstovi, prilagođena poznata priča, čestitka, kratki tekstovi popraćeni slikama i obrascima s osobnim podacima.

Neke preporučene aktivnosti: slaganje slika ili dijelova kratkoga teksta odgovarajućim redoslijedom, dopunjavanje tekstova, pokazivanje i opisivanje predmeta i slika, ponavljanje riječi i izraza, izrezivanje, lijepljenje, povezivanje verbalnih i neverbalnih sadržaja, pjevanje, recitiranje, jednostavni kratki dijalozi s uvježbanim jezičnim sredstvima koji predočavaju stvarne komunikacijske situacije uz izmjenu pojedinih elemenata, prepričavanje slijeda nekoga događaja s pomoću vizualnih poticaja i pitanja, jednostavni projektni zadatci (izrada čestitke, plakata, lutkarska predstava, kraća dramatizacija...).

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV B.4.1.

Učenik demonstrira sve dnevne namaze. Sadržaj islamskih šarta, usvojenih u ranijim godinama učenja i poučavanja, proširuje poučnim pričama iz svakodnevnoga života.

RAZRADA ISHODA

Osim nabiranja, opisivanja, uspoređivanja i obrazlaganja utjecaja dnevnih namaza na čovjekov život (sabah, podne, ikindija, akšam, jacija), učenik vodi dnevnik obavljanja namaza i razgovara s vršnjacima o načinima obavljanja molitve. Preporučava poučne priče o namazu, postu, zekatu, hadžu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Uz učiteljevu pomoć učenik pokazuje praktično obavljanje dnevnih namaza. Vodi tjedni dnevnik o obavljenim namazima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV B.4.2.

Učenik interpretira određene kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se koriste i primjenjuje pri obavljanju namaza. Za pojedine navodi povode i okolnosti objavljivanja te ih dovodi u vezu s događajima iz suvremenoga života.

RAZRADA ISHODA

Učenik interpretira sure, Ajetul kursijju, Kunut dovu sa značenjem na hrvatskome jeziku.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik interpretira sure Kadr, Kewser i Ajetul kursijju.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.4.3.

Na kraju obrazovnog razdoblja (3 – 5 godina) učenja i poučavanja Islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena arapsko pismo, učenik opisuje svako slovo arapske abecede. Suvereno piše arapska slova, grupira ih prema oblicima, pravopisnim i semantičkim grupama: kratki vokali, dugi vokali, skupina EDRO, krupni harfovi. Izražava kreativnost izrađujući harfove i grupe harfova od različitih materijala. Prezentira ih u digitalnome obliku putem videoigara i PowerPointa.

U zadnjoj godini ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja uvježbava sadržaj sufare.

RAZRADA ISHODA

Učenik pojedinačno opisuje svako slovo arapske abecede. Svojim riječima prepoznaje položaj i mjesto svakoga slova (BA je 2. slovo arapske abecede, nalazi se poslije ELIFA, a prije slova TSA). Može napisati svaki harf i otpjevati uz pjesmicu izgovarajući ih s kratkim vokalima (E-I-U, BE-BI-BU, TE-TI-TU, TSE-TSI-TSU...). Razlikuje i druge grupe harfova: dugi, vokali, grupa EDRO, krupni harfovi. Na kraju ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja (peta godina učenja) demonstrira cjelokupni sadržaj sufare.

Krajem pete godine učenja promoviraju se novi učaci Kur'ana.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Na kraju četvrte godine učenik piše sve harfove arapske abecede. Uz vjeroučiteljevu pomoć većinu harfova grupira prema kratkim i dugim vokalima, krupnim harfovima te onima iz grupe EDRO. Uz vjeroučiteljevu pomoć na kreativan način od različitih materijala izrađuje harfove po grupama.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Dnevni namazi.

Poučne priče o namazu, postu, zekatu, hadžu.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Dnevnik obavljanja namaza.

Plan vjerskih aktivnosti (dnevni, tjedni, mjesečni, godišnji rasporedi).

Ishod B.4.3. je preporučan, ali neobavezan.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV C.4.1.

Učenik objašnjava moralne dimenzije posta u mjesecu ramazanu i navodi radnje koje kvare namaz, a narušavaju uzorne ljudske postupke.

RAZRADA ISHODA

Učenik definira što znači postiti i navodi tko je dužan postiti. Opisuje doživljaj posta i iščekivanja paljenja kandilja. Primjerima iz svakodnevnoga života objašnjava potrebu pridržavanja posta kao jednoga od načina za dobivanje energije koja nas štiti od moralnoga posrnuća. Navodi radnje koje kvare namaz, a narušavaju uzorne ljudske postupke.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik uočava i uz pomoć vjeroučitelja objašnjava koje su sve koristi od posta.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV C.4.2.

Opisujući međuljudske odnose u užoj i široj obitelji, uočava postupke pomaganja i suosjećanja s rodbinom u različitim životnim situacijama. Obrazlaže Božje naredbe i zabrane koje reguliraju pravilno postupanje u društvu.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepričava kakav je bio odnos Muhammeda, a.s., prema djeci i kakvi su bili njegovi moralni postupci prema mlađima. Nabraja i razvrstava Božje naredbe i zabrane kojima se regulira naređivanje dobra i odvratanje od zla. Imenuje svoju rodbinu i prijatelje te nabraja dužnosti prema njima kako bi im bio od pomoći i iskazao poštovanje.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik samostalno nabraja Božje naredbe i zabrane na putu promicanja dobra, a sprječavanja zla.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Pozivanje na dobro, odvratanje od zla.
Koristi od posta.
Osobine postača.
Muhammed, a.s., moralni uzor.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Izraditi slikovnicu o uzornim osobinama koje imaju uporište u životu Muhammeda, a.s.

D / SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV D. 4.1.

Učenik obrazlaže i sažima smisao i važnost zekata kao načina pravedne raspodjele imetka i prava siromašnih u imetku bogatih.

RAZRADA ISHODA

Učenik predstavlja koja je četvrta islamska obveza i kako je ona povezana s odnosom prema drugim ljudima.

Uočava socijalne i etičke ciljeve zekata i izražava spremnost da ga primjenjuje u životu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik uspoređuje pojmove zekat, nisab, imućni, siromašni, posjed, islamske ustanove i objašnjava njihova značenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV D.4.2.

Učenik gradi i razvija islamski odnos prema rodbini, susjedima, prijateljima i široj društvenoj zajednici.

RAZRADA ISHODA

Učenik zaključuje da je čovjek društveno biće (nikad nije sam – rađa se po Allahovoj volji, u društvu ljudi odrasta, uči, radi i stječe iskustva).

Oprimjeruje kako se iz bogatstva društvenih veza razvija prijateljstvo te objašnjava kako sve velike stvari započinju u krugu obitelji.

Brine se o potrebama obitelji, rodbine i prijatelja.

Usklađuje svoj odnos prema obitelji, susjedima i prijateljima s islamskim propisima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik uočava načine koji doprinose zbližavanju članova obitelji, susjeda i prijatelja i predlaže načine za očuvanje i jačanje razvijenoga novog prijateljstva.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Zekat.

Islamski odnos prema rodbini, susjedima, prijateljima.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Igre uloga, igrokazi.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.5.1.

Učenik opisuje znakove vjerovanja i povezuje sadržaje s iskustvom vjere. Definira, opisuje i interpretira način obavljanja namaza.

RAZRADA ISHODA

Učenik analizira kelime i šehadet. Definira, opisuje i interpretira pripremu i način obavljanja namaza: pet dnevnih, džuma, džhenaza, bajram i teravih namaz. Nabraja radnje koje kvare namaz i opisuje sehvi sedždu kao mogućnost ispravljanja pogreške u namazu. Uočava vrijednosti posta, zekata, sadekatul fitra i hadža. Usvaja stavove o islamskim dužnostima.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik nabraja i objašnjava dužnosti; uz učiteljevu pomoć citira kur'anske ajete i hadise povezane s dužnostima; priprema se za namaz i opisuje način obavljanja pet dnevnih namaza; nabraja radnje koje kvare namaz i opisuje sehvi sedždu; nabraja farz, vadžib i sunnet namaze; nabraja imanske šarte i prijevod.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.5.2.

Učenik uočava utjecaj islamskih načela i običaja na način života, odnosa u društvu, općenito na kulturu i vrijednosti jednog društva.

RAZRADA ISHODA

Učenik uči euzu i bismillu prije svakoga hajr posla, nabraja vrijednosti pristojnoga i lijepoga odijevanja tijekom klanjanja, izlaska na ulicu i u drugim prilikama. Uočava smisao islamskih propisa u vezi s higijenom tijela, odjećom i životnim prostorom.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik nabraja islamske obrede, opisuje način obavljanja, navodi argumente i raspravlja o svakodnevnim obredima koji mijenjaju životne navike.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.5.3.

Učenik uočava povezanost ključnih islamskih blagdana s popisima i temeljima vjere.

RAZRADA ISHODA

Blagdan Kurban-bajram učenik povezuje s institucijom kurbana i hadža.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik uz učiteljevu pomoć opisuje Kurban-bajram i hadž povezujući ih i navodeći njihovu ulogu, smisao i svrhu.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

- Kelime i šehadet
- Namaz (pet dnevnih)
- Uvjeti za namaz, glavni dijelovi namaza, radnje koje kvare namaz i abdest
- Džuma namaz
- Dženaza namaz
- Bajram namaz.

Funkcije:

- imenovanje obreda povezanih s namazom
- ispravno (po redosljedu) pripremanje za namaz
- praktična primjena namaza
- imenovanje namaza i poznavanje njihove uloge.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene vrste tekstova: kraći tekstovi koji djeluju motivacijski, tekstovi sa slikama prikazanih obreda, jednostavni opisni tekstovi. S obzirom na specifičnost Islamskoga vjeronauka bitno je obratiti pozornost na arapski tekst, njegovu obradu i interpretaciju. U obradi teksta prožimaju se četiri stupnja: susret s tekstom, otkrivanje teksta, suočavanje s tekstom i usvajanje teksta.

Neke preporučene aktivnosti: nepotpuni tekst – učenicima se daje tekst u kojemu nedostaju određene riječi pa ih oni umeću na odgovarajuće mjesto; slagalica riječi; grafički prikaz naučenoga. Kod izbora tekstova i metoda bitno je voditi računa o primjerenosti uzrastu, razini razvoja i iskustva učenika.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.5.1.

Na kraju pete godine učenja i poučavanja Islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik novostečeno znanje iz ahlaka i ibadeta povezuje s primjerima iz života. Oblikuje pozitivna stajališta prema dobrim navikama. Može prepoznati loše navike kao i djela koja umanjuju druga dobra djela ili kvare ibadete. Objasnjava smisao džemata i razvija naviku obavljanja namaza u džematu.

RAZRADA ISHODA

Navodi konkretne primjere za pozitivne i negativne primjere iz života. Daje konkretne primjere za naredbe i zabrane. Susreće se s terminom džemat i u teoriji i u praksi.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik definira pojmove: farz, sunnet, halal, haram, mekruh. Oprimjeruje ih događajima iz svakodnevnoga života. Vodi dnevnik (tjedni ili mjesečni) svojih djela svrstavajući ih u odgovarajuću kategoriju.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.5.2.

Učenik interpretira određene kur'anske sure, dove i sadržaje povezane s namazima. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se koriste i primjenjuje tijekom obavljanja namaza.

RAZRADA ISHODA

Učenik interpretira: namaske nijete, ezan, ikamet, sure, zikir nakon namaza.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik interpretira na arapskome jeziku: nijete dnevnih namaza, ezan i ikamet, sure, ettehijjatu, salavate, dove, zikir nakon namaza.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.5.3.

Na kraju obrazovnoga razdoblja (3 – 5 godina) učenja i poučavanja Islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena arapsko pismo, učenik opisuje svako slovo arapske abecede. Suvereno piše arapska slova, grupira ih prema oblicima, pravopisnim i semantičkim skupinama: kratki vokali, dugi vokali, grupa EDRO, krupni harfovi. Izražava kreativnost izrađujući harfove i grupe harfova od različitih materijala. Presentira ih u digitalnome obliku putem videoigara i PowerPointa.

U zadnjoj godini ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja uvježbava sadržaj sufare.

RAZRADA ISHODA

Učenik pojedinačno opisuje svako slovo arapske abecede. Vlastitim riječima prepoznaje položaj i mjesto svakoga slova (BA je 2. slovo arapske abecede, nalazi se poslije ELIFA, a prije slova TSA). Može napisati svaki harf i otpjevati uz pjesmicu izgovarajući ih s kratkim vokalima (E-I-U, BE-BI-BU, TE-TI-TU, TSE-TSI-TSU...). Razlikuje i druge grupe harfova: dugi, vokali, grupa EDRO, krupni harfovi. Na kraju ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja (peta godina učenja) demonstrira cjelokupni sadržaj sufare.

Koncem pete godine učenja promoviraju se novi učaci Kur'ana.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Na kraju pete godine učenja učenik samostalno čita sadržaj sufare.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Arapska abeceda.

Funkcije:

- opisuje svako slovo
- prepoznaje položaj svakoga slova u arapskoj abecedi
- razlikuje grupe harfova
- demonstrira cijelu sufaru.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene vrste tekstova: kratke jednostavne priče popraćene slikama, slikovnice, jednostavni dijaloški tekstovi, pjesme i brojalice.

Neke preporučene aktivnosti: povezivanje verbalnih i neverbalnih tekstova, povezivanje harfova po grupama, bojenje određenih harfova u tekstu raspoređenih na početku, sredini i kraju riječi, izrezivanje, lijepljenje i spajanje harfova, izrađivanje harfova od plastelina, glinamola i drugih materijala...

C / MORAL

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI****OŠ IV C.5.1.**

Učenik uočava i razlikuje pozitivna i negativna ponašanja ljudi. Obrazlaže smisao kurbana kao vida pomaganja siromašnima i spremnost darivanja najdražega što posjedujemo.

RAZRADA ISHODA

Učenik definira ahlak.

Navodi pozitivne osobine koje ljudi mogu izgraditi i njegovati te negativne koje bi trebalo izbjegavati.

Nastoji osvijestiti važnost odgovornoga ponašanja prema sebi i drugima, potrebu njegovanja prijateljstva i iskrenosti u međuljudskim odnosima, suzdržavanje od ogovaranja, laži, svađe, ružnih riječi te svih oblika međuvršnjačkoga nasilja.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik samostalno definira ahlak. Objašnjava osnovne razlike između Ramazanskoga bajrama i Kurban-bajrama.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI****OŠ IV C.5.2.**

Učenik objašnjava kakav je i koliki utjecaj pojedinih islamskih propisa na odgoj čovjeka i oblikovanje moralne osobe koja će činiti dobro, a izbjegavati loše.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi koristi od posta za očuvanje ljudskoga zdravlja i poticanje suosjećanja prema gladnima. Definira sadekatul fitr i zekat i njihovu ulogu u pomaganju siromašnih i nesrećenih. Svojim riječima objašnjava obveze hadžije i važnost hadždža i zekata u kontekstu izgradnje plemenitih osobina: odricanje, pomoć, učenje strpljivosti.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Definira sadekatul fitr i zekat i njihovu ulogu u pomaganju siromašnih i nesrećenih.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Ahlak.

Moralne islamske vrijednosti.

Prijateljstvo, odricanje, strpljenje i iskrenost.

Funkcije:

- definiranje i njegovanje ljudskih vrijednosti, prijateljstva, odricanja, strpljenja i iskrenosti u međuljudskim odnosima.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Odgojno-obrazovni ishodi u domeni Moral ostvaruju se u svim tematskim područjima, stoga u ovoj domeni učenike valja uputiti i usmjeriti na usvajanje osnovnih ljudskih vrijednosti, na njihovu primjenu u svakodnevnome životu u komunikaciji s drugima, u odnosu prema najbližima, ali i u odnosu prema sebi i svomu životu. Omogućiti učenicima da različitim metodama razgovora, dijaloga, igre uloga, ankete, pantomime i sl. izraze svoje osjećaje, potrebe, ali i očekivanja od drugih i prema drugima.

D / SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV D.5.1.

Učenik uočava i prepoznaje utjecaje imanskih šartova (osobito trećega i četvrtoga) na život pojedinca i njegov odnos prema društvu.

RAZRADA ISHODA

Učenik objašnjava način prenošenja Objave i očuvanja sunneta.

Pokazuje zanimanje za ranije objave i poslanike koje Islam priznaje. Osvješćuje univerzalnost islamske objave i njegovu tolerantnost prema drugim religijskim tradicijama.

Primjenjuje naučeno u susretu s drugima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik citira kur'anske ajete koji se odnose na Allahova svojstva, meleke, džine, šejtane, kitabe, poslanike, sudnji dan i kada i kader.

Pronalazi dodatne informacije o imanskim šartima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV D.5.2.

Učenik pronalazi i obrazlaže smisao islamskih blagdana u kontekstu odnosa prema članovima šire zajednice.

RAZRADA ISHODA

Učenik otkriva kako su vjerski običaji, mubarek dani i islamski blagdani prožeti brigom za druge i drukčije (primjer raspodjele kurbanskoga mesa, davanja sadake, halve ili ašure nemuslimanima, dijeljenje darova s hadža i sl.).

Predlaže, osmišljava i provodi projekte koji doprinose suživotu i toleranciji.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

- Kur'an i sunnet
- Islamski blagdani.

Funkcije:

- učenik objašnjava slijed događaja kako je Bog slao Objavu
- povezuje sadržaje Kur'ana s prethodnim objavama i poslanicima
- prepoznaje vjerske običaje i njihov doprinos suživotu i toleranciji.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Odabrani tekstovi, lektire.

Preporučene vrste tekstova i neke aktivnosti: ostvarivanje projekata povezanih s islamskim blagdanima: bajramske poruke, dove, želje.

Osmišljavanje projekata koji doprinose toleranciji i suživotu...(obred hadža i islamskih blagdana).

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.6.1.

Učenik uočava i analizira sadržaje islamskoga učenja težeći izgradnji ličnosti redovitim izvršavanjem islamskih propisa.

RAZRADA ISHODA

Učenik definira pojmove Islam, iman i ihsan, navodi ajete i hadise s motivirajućim porukama za činjenje dobrih djela. Nabraja islamske i imanske šarte, definira i opisuje gajb. Analizira moralni, socijalni i zdravstveni aspekt islamskih dužnosti.

Učenik promišlja stvaranje svijeta i vrijednost života kao Božjega dara.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik definira iman, Islam i ihsan, citira hadis koji pojašnjava tri odrednice vjere Islam; definira vjeru i nabraja dini-islamske šarte; nabraja i analizira Allahova svojstva; definira i opisuje imanske i islamske šarte.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.6.2.

Učenik otkriva posebni društveni i kulturni aspekt života tijekom ramazana, Bajrama. Upoznajući se s propisima o kurbanu, uočava smisao pokornosti Bogu.

RAZRADA ISHODA

Primjerima Ibrahimove i Ismailove, a.s., odanosti i pokornosti učenik uočava smisao i važnost istinskoga oslanjanja na Boga.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik prepoznaje i nabraja utjecaje vjerskih obreda na društveni, kulturni i socijalni život muslimana.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

- Imanski šarti
- Moralni, socijalni i zdravstveni aspekt islamskih dužnosti
- Ibrahim, a.s.

Funkcije:

- uočava smisao vjere te pokornost i predanost Bogu
- upoznaje propise kurbana
- definira i opisuje svijet gajba
- definira Islam, iman i ihsan.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene aktivnosti: za uvježbavanje i zapamćivanje npr. Allahovih osobina ili imanskih šarta, meleka i njihovih uloga, definiranje Islama, imana i ihsana preporučaju se aktivnosti kao što su razne igre spajanja i povezivanja arapskoga teksta s prijevodom, igre memorije, slagalice, igre dodavanja loptice kako bi svaki učenik izgovorio arapski tekst ili prijevod, dopunjavanje praznoga teksta, igra piramide i sl.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.6.1.

Učenik opisuje pojedine epizode iz života određenih Božjih poslanika i uzima pouku koju može primijeniti u praktičnome životu. Povezuje propise pojedinih islamskih dužnosti s osobnom vjerskom praksom i argumentira njihovu svrhovitost.

RAZRADA ISHODA

Učenik opisuje i povezuje životnu praksu pojedinih Božjih poslanika s praksom današnjih muslimana: Adem, a.s., Nuh, a.s., Ibrahim, a.s., Musa, a.s., Isa, a.s., Muhammed, a.s.

Definira pojmove povezane s određenom islamskom praksom: sadekatul-fitr, nisab, itikaf, kurban, ihram, vukuf, tavaf, telbija.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Definira pojmove: sadekatul-fitr, nisab, itikaf, kurban, ihram, vukuf, tavaf, telbija. Povezuje ih s propisima i vremenom prakticiranja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.6.2.

Učenik interpretira određene kur'anske sure na arapskome i hrvatskome jeziku, a pojedine sadržaje potkrepljuje citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda, a.s.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi ajete i hadise u vezi s određenim temama. Interpretira zadnje sure iz Kur'ana.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik interpretira sure na arapskome izvorniku i u hrvatskome prijevodu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.6.3.

Na kraju obrazovnoga razdoblja (6 – 8 godina) učenja i poučavanja Islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena Kur'an, učenik čita originalan kur'anski tekst, usavršava MAHREDŽ (pravilno izgovaranje) i TEDŽVID (povezivanje i pravilno učenje). Predviđene ajete i sure uči izvorno, bez transkripcije.

RAZRADA ISHODA

Učenik samostalno čita kur'anske sure i ajete integrirane u nastavne jedinice. Određena poglavlja iz Kur'ana samostalno čita, a određena uči napamet. Kur'anske sure i stranice uči i uvježbava pojedinačno, u zboru, ponavljajući za muallimom ili nekim od učača/hafiza s pomoću audiozapisa ili videozapisa. Upoznaje se i sa značenjima ajeta i sura na materinskome jeziku. U dodatnoj nastavi (uputiti i u mekteb), projektima, domaćim zadacima i partnerskima zadacima s roditeljima uvježbava suru Jasin i deset zadnjih sura.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Uz pomoć vjeroučitelja učenik čita originalan kur'anski tekst.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

- Digitalni sadržaji na online mekteb.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Ishod B.6.3. je preporučen, ali neobvezan.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV C.6.1

Učenik uočava potrebu
vjerovanja u razvijanju
moralnih osobina.

RAZRADA ISHODA

Navodeći ono što vjera nudi čovjeku, učenik uočava smisao činjenja dobrih djela iz ljubavi prema Bogu te da se naša djela vrednuju prema namjerama.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik navodi ajete koji čovjeka motiviraju da bude što bolji i korisniji u društvu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV C.6.2.

Učenik opisuje postupke
Božjih poslanika u različitim
životnim iskušenjima i od
njih uzima pouku.
Uočava moralnu dimenziju
pojedinih ibadeta.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepričava sadržaje o Božjim poslanicima kao moralnim uzorima.

Uočava način razvijanja moralnih osobina putem namaza, posta, zekata, hadža.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Navodi koje osobine post razvija kod čovjeka.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Djela se vrednuju prema namjerama.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Oprimjeriti lijepe osobine koje razvijamo putem namaza, posta, zekata, hadža.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV D.6.1.

Učenik istražuje i procjenjuje kakav je i koliki utjecaj mjeseca ramazana na međusobno približavanje vjernika.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi i prikazuje koje aktivnosti u mjesecu ramazanu izravno utječu na poboljšanje međuljudskih odnosa.

Oprimjeruje kako post i ramazanske aktivnosti bude u čovjeku osjećaj za drugoga čovjeka.

Osvješčuje važnost njegovanja prijateljstva suzdržavanjem od ružnih riječi, ogovaranja i svađe koje se ne mogu naći kod postača.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik pronalazi vezu između ibadeta u ramazanu i utjecaja na izgradnju plemenitih osobina u ljudi koja se ogledaju, između ostaloga, i u uzornim odnosima prema svim ljudima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV D.6.2.

Učenik ističe i obrazlaže kako islamski šarti utječu na oblikovanje osobnosti vjernika i kako djeluju na njegov odnos prema okružju u kojemu živi.

RAZRADA ISHODA

Učenik prikazuje kako islamski šarti ostavljaju trag na njegov emocionalni, intelektualni, porodični i društveni život.

Obrazlaže koje mu sve radosti donosi prakticiranje islamskih šartova (odgajanja pojedinca, razvijanja njegovih kvalitetnih dimenzija ličnosti: odgovornosti, preciznosti, ispravnosti).

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik povezuje informacije o islamskim dužnostima i nastoji popraviti svoj odnos prema njima.

Pokazuje kako se određenim žrtvama i odricanjima dolazi do uspjeha kao što se odricanjem u postu dolazi do uspjeha na ahiretu.

Pronalazi vezu s postom u drugim religijama.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Projekt: Susret u dijalogu – post u drugim religijama.

**ODGOJNO-
OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.7.1.

Učenik navodi važnost manifesta i temelja vjere.

RAZRADA ISHODA

Učenik imenuje imanske šarte na arapskome i u prijevodu. Povezuje kur'anske sadržaje koji veličaju Boga i primjenjuje ih u svakodnevnome životu. Analizira odnos meleka i poslanika s Bogom i uči o vrijednostima pokornosti. Povezuje prethodne objave s Kur'anom, raspravlja o sudnjemu danu i njegovim predznacima. Navodi kur'anske ajete o kada i kaderu.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik jasno tumači imanske šarte, navodi njihovu važnost i propise, definira i pojašnjava šerijat, izvore šerijata i šerijatske oblasti.

**ODGOJNO-
OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.7.2.

Učenik prepoznaje snagu i utjecaj vakufa na duhovno i materijalno stanje zajednice te analizira vrijednost dove i potrebu čuvanja od grijeha u životu svakoga muslimana.

RAZRADA ISHODA

Učenik definira i navodi važnost vakufa, opisuje načine i običaje obilježavanja mubarek noći i blagdana, nabraja mubarek noći i pojašnjava ulogu i vrste dove. Definira grijeh, vrste grijeha i njihov utjecaj na zajednicu. Učenik prepoznaje selam kao džennetski pozdrav i pozdrav mira.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik uočava snagu vakufa i njegovu važnost za zajednicu, upoznaje i opisuje načine obilježavanja mubarek noći i drugih blagdana, definira grijeh i dovu.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Digitalni sadržaji na online mekteb.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.7.1.

Učenik definira osnovne pojmove iz šerijatskoga prava, daje primjer iz prakse za svaki i praktične primjere s kojima se susreće klasificira prema stupnju obvezatnosti. Zauzima stajališta. Usvaja propise o džezazi kako bi mogao sudjelovati u obredu.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi primjere za: ibadat, muamelat, ukubat; farz, vadžib, sunnet, mustehab, mekruh, haram. Definira šerijat, stupnjuje obveze i navodi primjere iz svakodnevnoga života za svaku pojedinačno. Nabraja i objašnjava izvore šerijatskoga prava.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Uz definiranje zadanih pojmova učenik navodi primjere iz svakodnevnoga života za svaki od njih.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.7.1.2.

Učenik interpretira određene kur'anske dove na arapskome izvorniku i u hrvatskome prijevodu. Pojedine sadržaje potkrepljuje citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda, a.s.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi ajete i hadise u vezi s određenim temama. Interpretira suru Kadr, teube istigfar i preporučenu Poslanikovu dovu za svaku priliku.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik interpretira suru Kadr, teube istigfar i preporučenu Poslanikovu dovu za svaku priliku.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.7.3.

Na kraju obrazovnoga razdoblja (6 – 8 godina) učenja i poučavanja Islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena Kur'an, učenik čita originalan kur'anski tekst, usavršava MAHREDŽ (pravilno izgovaranje) i TEDŽVID (povezivanje i pravilno učenje). Predviđene ajete i sure uči izvorno, bez transkripcije.

RAZRADA ISHODA

Učenik samostalno čita kur'anske sure i ajete integrirane u nastavne jedinice. Određena poglavlja iz Kur'ana samostalno čita, a određena uči napamet. Kur'anske sure i stranice uči i uvježbava pojedinačno, u zboru, ponavljajući za muallimom ili nekim od učača/hafiza s pomoću audiozapisa ili videozapisa. Upoznaje se i sa značenjima ajeta i sura na materinskome jeziku. U dodatnoj nastavi (uputiti i u mekteb), projektima, domaćim zadacima i partnerskima zadacima s roditeljima uvježbava suru Jasin i deset zadnjih sura.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Digitalni sadržaji na online mekteb.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Ishod B.7.3. je preporučen, ali neobavezan.

C / MORAL

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
OŠ IV C.7.1.**

Učenik obrazlaže i pokazuje koliki je i kakav utjecaj islamskih dužnosti na razvijanje moralnih osobina kod ljudi.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi ajete i hadise o izvršavanju islamskih dužnosti i njihovu utjecaju na razvijanje moralnih osobina.

Vlastitim riječima objašnjava što podrazumijeva pravednu raspodjelu zekata.

Opisuje način bacanja kamenčića na Mini za vrijeme hadždža kao odgojnu metodu u napuštanju činjenja loših djela.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik samostalno navodi ajete i hadise o ispunjavanju islamskih dužnosti i njihovoj važnosti u razvijanju moralnih osobina.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
OŠ IV C.7.2.**

Učenik objašnjava na koji način islamsko šerijatsko pravo regulira međuljudske odnose i potiče pravičnost, humanost i darežljivost.

Zalaže se za moralne vrijednosti koje afirmiraju pozitivne međuljudske odnose, preporučuje ih prijateljima u školi i zajednici.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi ajete i hadise koji govore o vrijednosti svakoga ljudskog života.

Kategorizira grijeha na male i velike te objašnjava način njihova okajanja kako bi nastavio sigurno kročiti kroz život.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Samostalno kategorizira grijeha na male i velike te objašnjava način njihova okajanja kako bi nastavio sigurno kročiti kroz život.

D / SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV D.7.1.

Učenik istražuje i obrazlaže zašto je hadž vrhunac ibadeta i zašto ima obilježje sveislamskoga mirovnog skupa.

RAZRADA ISHODA

Učenik izdvaja i određuje društvene dimenzije hadža.

Prikazuje hadž kao aktivnost mira na Zemlji.

Obrazlaže zašto hadž vidi kao mogućnost doživljaja najveće pobožnosti, čistoće i skromnosti, ugodnoga raspoloženja i lijepih misli.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik u glavnim crtama objašnjava pojmove mikat, ihram, tawaf, Arefat, Muzdelifa, sa'j, Mina i sl.

Sažima informacije o islamskim dužnostima i nastoji popraviti svoj odnos prema njima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

OŠ IV D.7.2.

Učenik predstavlja kakvo je stajalište Islama prema ekologiji.

RAZRADA ISHODA

Učenik otkriva ekološki princip sklada i održavanja ravnoteže u onome što nas okružuje, a na temelju Kur'ana.

Raščlanjuje i uočava vezu, sličnosti i razlike ciljeva ekologije i kur'anskoga viđenja odnosa prema prirodi.

Prepoznaje odgovornost svakoga pojedinca u zaštiti prirode.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik prikuplja informacije i nastoji popraviti negativan odnos i navike prema prirodnim bogatstvima.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Izrađivanje Kabe što sličnije originalnoj, simulacija tavafa i drugih hadžskih obreda.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Projekti: razvijanje ekološke svijesti u užoj i široj zajednici (radne akcije, elektronički mediji u službi razvijanja ekološke svijesti građana, videoporuke ili tiskane poruke potkrijepljene tematskim ajetima i hadisima, reklame).

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.8.1.

Učenik analizira fenomen Islama i definiciju muslimana kroz prizmu šerijatskoga prava, pravnih škola, Božjih objava i života na dunjaluku i ahiretu.

RAZRADA ISHODA

Učenik definira Islam i važnost islama, temeljne povijesne podatke Islama, izvore i sastavnice Islama. Detaljno opisuje Božje knjige i poslanike, ustrojstvo Božjega zakona na Zemlji, propast svijeta – kijametski dan. Nabraja mezhebe i osnivače, definira tesavvuf i tesavvufsko učenje. Učenik doznaje o pravednim halifama.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik objašnjava važnost Islama, definira muslimane po imenu, podrijetlu i djelu, opisuje objave i poslanike, život nakon smrti, nabraja mezhebe / pravne škole, definira tesavvuf, predstavlja u nekoliko rečenica životni put pravednih halifa.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

OŠ IV A.8.2.

Učenik opisuje odnos muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi.

RAZRADA ISHODA

Učenik opisuje i argumentira odnos muslimana prema prirodi: flori i fauni, zraku, vodi, prirodi, zemlji i prirodnim resursima. Upoznaje se s doprinosom muslimana znanosti i kulturi, nabraja muslimanske velikane.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik raspravlja o detaljima iz životne prakse Božjih poslanika, opisuje odnos muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vjeroučitelj potiče učenike na istraživanje i izradu prezentacija prema zadanim kriterijima uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Izvori za istraživanje su Kur'an i odabrani tekstovi, a ostvarivanje ishoda moguće je timskim radom s podijeljenim ulogama. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnome okružju.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.8.1.

Učenik praksu Božjih poslanika uspoređuje s ponašanjem današnjih muslimana, izvodi zaključke povezane s tim, usvaja pouku za praktični život. Isto tako, povezujući životnu praksu pojedinaca iz prve generacije muslimana, uočava poveznice s izazovima svakoga vremena.

Navodi obveze i zadaće muslimana prema onome što/tko ga okružuje. Daje konkretne primjere, primjenjuje (practicira) islamsko učenje.

RAZRADA ISHODA

Učenik opisuje i povezuje životnu praksu pojedinih Božjih poslanika i hulefai rašidina s praksom današnjih muslimana: Adem, a.s., Idris, a.s., Nuh, a.s., Sulejman, a.s., Ibrahim, a.s., Ismail, a.s., Jusuf, a.s., Musa, a.s., Isa, a.s., Muhammed, a.s., potom Ebu Bekr, Omer, Osman, Alija. Upoznaje se s islamskim stajalištima o pojedinim pitanjima u međuljudskim odnosima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik se upoznaje s islamskim stajalištima o pojedinim pitanjima u međuljudskim odnosima. Analizira međuljudske odnose, uspoređuje ih s islamskom praksom i kritički se odnosi prema njima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B.8.2.

Učenik povezuje pojedine životne situacije s kur'anskim sadržajima, potkrepljuje ih citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda, a.s.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi ajete i hadise povezano s određenim temama.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Svaku temu predviđenu kurikulumom potkrepljuje najmanje jednim ajetom ili hadisom na hrvatskome jeziku.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV B. 8.3.

Na kraju obrazovnoga razdoblja (6 – 8 godina) učenja i poučavanja Islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena Kur'an, učenik čita originalan kur'anski tekst, usavršava mahredž (pravilno izgovaranje) i tedžvid (povezivanje i pravilno učenje). Predviđene ajete i sure uči izvorno, bez transkripcije.

RAZRADA ISHODA

Učenik samostalno čita kur'anske sure i ajete integrirane u nastavne jedinice. Određena poglavlja iz Kur'ana samostalno čita, a određena uči napamet. Kur'anske sure i stranice uči i uvježbava pojedinačno, u zboru, ponavljajući za muallimom ili nekim od učača/hafiza putem audiozapisa/videozapisa. Upoznaje se i sa značenjima ajeta i sura na materinskome jeziku. U dodatnoj nastavi (uputiti i u mekteb), projektima, domaćim zadacima i partnerskim zadacima s roditeljima, uvježbava suru Jasin i deset zadnjih sura.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Izrađivanje zbirki ajeta, hadisa, dova.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vjeroučitelj potiče učenike na istraživanje i izradu prezentacija prema zadanim kriterijima uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Izvori za istraživanje odabrane su biografije, a ostvarivanje ishoda moguće je timskim radom s podijeljenim ulogama. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnome okružju.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV C.8.1.

Učenik percipira, razlikuje i pojašnjava najvažnije dužnosti vjernika prema Bogu, sebi, roditeljima, rodbini, djeci, bračnome drugu i svim ostalim ljudima.

RAZRADA ISHODA

Učenik definira i nabraja svoje dužnosti prema Bogu, roditeljima, rodbini i svim drugim skupinama ljudi s kojima dolazi u kontakt.

Navodi kur'anske ajete i hadise koji potiču čovjeka na dragovoljno ispunjavanje obveza prema Bogu, sebi i drugima u cilju jačanja vjere i unapređenja obiteljskih i dobrosusjedskih odnosa. Definira i objašnjava ibadete čijim se prakticiranjem razvijaju moralne osobine pojedinca te općenito jačaju međusobne veze u obitelji i društvu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Uz pomoć vjeroučitelja navodi kur'anske ajete i hadise koji potiču čovjeka na ispunjavanje obveza prema Bogu i drugima kako bi uljepšali svoj odnos i svoju ulogu u društvu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV C.8.2.

Učenik ističe i vrednuje moralna načela koja utječu na međuljudske odnose, ljudska prava i slobode te na jasnu i nedvosmisleni komunikaciju u svakodnevnome životu.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepoznaje i razlikuje pozitivne i negativne odnose među ljudima.

Navodi kur'anske ajete i hadise kao izvore inspiracije primjerenoga pristupa drugima.

Temeljem kur'anskih ajeta zaključuje da su svi ljudi potekli od jednoga čovjeka i žene te da su najbolji oni koji su najboljega ponašanja. Prepričava događaje iz života pravednih halifa i njihove lprimjerene postupke prema drugima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Prepričava događaje iz života pravednih halifa i njihove primjerene postupke prema drugima.

D / SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV D.8.1.

Učenik implementira usvojena znanja o odnosu prema roditeljima i rodbini.

RAZRADA ISHODA

Učenik slijedi praksu Božjega Poslanika poštujući oba roditelja, a posebice majku (bez poštovanja majke dijete ne može zaslužiti džennet).

Djeluje u skladu s naučenim. Razlikuje dobar od lošega odnosa prema roditeljima i rodbini.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik interpretira kur'anski tekst i tekst hadisa koji ukazuje na ispravan odnos prema roditeljima i rodbini.

Prikuplja dodatne informacije o odnosu prema roditeljima i rodbini u današnje vrijeme.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI OŠ IV D.8.2.

Učenik ističe i demonstrira kakav je odnos Islama prema ljudskim pravima i pitanje slobode u Islamu.

RAZRADA ISHODA

Učenik predstavlja i prikazuje pitanje slobode i slobodne volje u Islamu. Izvješćuje kako ljudska prava u islamskome svijetu nisu na zavidnome nivou, ali tumači da za takvo stanje nije odgovoran Islam, nego povijesne i druge okolnosti u kojima se nalazi Islamski svijet. Opisuje i prepoznaje slobodu demokratskoga društva i slobodu u Islamu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik prikuplja informacije o ljudskim pravima i slobodama. Interpretira kur'anski tekst koji se odnosi na pravo izbora vjere.

Navodi i interpretira hadise o zabrani samovolje, strahovlade te ugrožavanja ljudskih prava i sloboda.

50

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vjeroučitelj potiče učenike na istraživanje i izradu prezentacija prema zadanim kriterijima uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Izvori za istraživanje su Kur'an i mediji (elektronički i umnoženi), a ostvarivanje ishoda moguće je timskim radom s podijeljenim ulogama. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnome okružju.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

SŠ IV A.1.1.

Učenik razumijeva Islam kao vjeru koju su živjeli i propovijedali Ibrahim, Musa, Isa i Muhammed, a.s. Učenik očituje vjeru u punome smislu kroz iman i Islam te uspoređuje Islam i muslimane, odnosno islamske propise prije i nakon hidžre. Govori o načinu klanjanja, značenju i utemeljenju namaza u Kur'anu i hadisu. Definira šerijatsko pravo – fikh i njegovu podjelu na ibadat (Bogoštovlje) i muamelat (međuljudski odnosi).

RAZRADA ISHODA

Učenik istražuje i naglašava potrebu vjere, razumijeva i prakticira Islam kao vjeru Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda, a.s., nabraja oblike očitovanja Islama, opisuje Islam i muslimane prije i nakon hidžre, raspravlja o misiji i širenju Islama. Analizira važnost i smisao poziva na namaz; opisuje način klanjanja namaza u različitim uvjetima. Analizira religioznost današnjih muslimana, analizira i shvaća smisao Objave, opasnost idolopoklonstva, nevjerstva i licemjerstva (širk, kufr i nifak). Stvara predodžbu o Bogu i vjeri, definira i opisuje šerijatsko pravo – fikh.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik istražuje potrebu vjere, prihvaća vjeru kao religiju Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda, a.s., razlikuje načine očitovanja vjere kroz iman i Islam, uspoređuje Islam i muslimane prije i nakon hidžre, govori o načinu klanjanja i vrstama namaza, definira šerijatsko pravo – fikh.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

SŠ IV A.1.2.

Učenik na tragu traženja životnoga smisla analizira društvenu važnost manifesta Islama putem namaza, uloge džema'ata, lijepoga i uzornoga islamskog ponašanja – ahlaka.

RAZRADA ISHODA

Učenik opisuje obrede vjerskoga pranja (abdest, gusul i tejemum), ciklusna stanja žene i postupanje prema njoj u tim stanjima; smisao i važnost poziva za namaz, duhovnu, fizičku i društvenu komponentu namaza i džema'ata; uvjeti oblikovanja džema'ata, učenik definira etiku; pojam i važnost uzornoga ponašanja, moral i nauka u objavljenim vjerama te spoznajno prihvaćanje vjere.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik opisuje manifest Islama putem vjerskih obreda, raspravlja o ulozi džema'ata i ahlaka.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Potreba vjere.

Ibrahim, a.s., Musa, a.s., Isa, a.s., i Muhammed, a.s., kao misionari Islama.

Hidžra – prekretnica u životu muslimana.

Praktični musliman.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vjeroučitelj potiče učenike na istraživanje i izradu prezentacija prema zadanim kriterijima uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Ishod se može ostvariti individualnim i timskim radom, a izvor istraživanja su preporučene internetske stranice. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno i sumativno. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnome okružju. Primjer upitnika za istraživanje i izradu prezentacije nalazi se u metodičkome priručniku za 1. razred srednje škole.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI SŠ IV B.1.1.

Učenik proširuje i produbljuje ranije stečena znanja o namazu, postu, zekatu i hadžu. Uočava i razumije svrhovitost islamskih propisa u kontekstu važnosti vjere i vjerske prakse. Razlikuje specifične situacije u načinu i vremenu prakticiranja islamskih naloga te se upoznaje s propisima koji ih tretiraju.

RAZRADA ISHODA

Razgovorima, raspravama, projektima učenik postaje aktivan sukreator realizacije nastavnih sadržaja. Učenik dublje spoznaje kako očuvati, predstaviti i promovirati Islam, odnosno promišljati, vjerovati i ponašati se u skladu s Kur'anom i osobnom praksom Muhammeda, a.s.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Za samostalno prezentiranje koristi se izvorima islamskoga učenja; potkrepljuje ajetom ili hadisom.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI SŠ IV B.1.2.

Osim redovitoga učenja Kur'ana kao vida ibadeta, učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom. U ovome odgojno-obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebice onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stajalištima u vezi s planiranim nastavnim sadržajima. Jednako tako, učenik ulazi u dubinu sadržaja koje je memorirao u ranijim razdobljima analizirajući ih, tumačeći i povezujući sa životnom praksom muslimana.

RAZRADA ISHODA

Osim učenja/čitanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu, učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Svrhovitost islamskih propisa: namaz, post, zekat, hadž.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vjeroučitelj potiče učenike na istraživanje i izradu prezentacijski prema zadanim kriterijima uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Izvor za istraživanje je Kur'an, a ostvarivanje ishoda moguće je timskim radom s podijeljenim ulogama. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnome okružju. Primjer ankete za istraživanje i izradu (digitalnoga) plakata nalazi se u metodičkome priručniku za 1. razred srednje škole.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI SŠ IV C.1.1.

Učenik razlikuje moralnost i rad nasuprot nemoralnosti i nerada; istražuje utjecaj društva, medija i vršnjaka na nemoral i nerad te ulogu vjere i vlastite odgovornosti na moral i rad.

RAZRADA ISHODA

Učenik definira moralnost, moralna posruća te islamsku etiku rada. Predstavlja različite oblike nemoralnosti i njihovih posljedica za čovjeka i društvo.

Prepoznaje vrijednosti morala i rada.

Učenik ističe vrijednosti morala u društvu i kulturi kojoj pripada nasuprot nemoralu i neradu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik objašnjava različite oblike nemoralnosti i njihovih posljedica za čovjeka i društvo iznoseći primjere iz svakodnevnoga života.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI SŠ IV C.1.2.

Učenik usklađuje svoj način života s moralnim dužnostima prema umrlima, obitelji umrlih, svojim građanskim obvezama prema obitelji, prijateljima i rodbini te pomaganju siromašnima i bolesnima.

RAZRADA ISHODA

Učenik objašnjava klanjanje dženaze namaza umrlima i iskazivanje sućuti rodbini umrlih osoba.

Navodi običaje muslimana tijekom dženaze namaza i bajram namaza od kojih svatko ima moralno potporu.

Na osnovi kur'anskih ajeta o pomaganju drugima obrazlaže koliko je dobro biti od pomoći drugomu.

Učenik interpretira molitve potrebne za obavljanje dženaze namaza i bajram namaza kako bi upotpunili svoje dužnosti prema drugima, živima i mrtvima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik objašnjava klanjanje dženaze namaza umrlima i iskazivanje sućuti rodbini umrlih osoba.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Primjeri moralnoga ponašanja.

Smrt i dženaza, izražavanje sućuti.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Za prvi dio sadržaja debata, a za drugi dio istraživački rad i izrada prezentacija prema zadanim kriterijima, uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Izvor za istraživanje je Kur'an i preporučeni tekstovi. Ostvarivanje ishoda moguće je u timu. Primjer pitanja za istraživanje i izradu (digitalnoga) plakata u metodičkome su priručniku za 1. razred srednje škole.

D / SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI SŠ IV D.1.1.

Učenik obrazlaže kakav je i koliki utjecaj zekata na razvijanje socijalne svijesti i doprinos jedinstvu i slozi među muslimanima.

RAZRADA ISHODA

Učenik razumijeva način raspodjele imetka i pravo siromašnih u imetku bogatih u učenju Islama.

Uspoređuje neka aktualna rješenja ubiranja poreza i davanja zekata.

Uočava koja izdvajanja imaju za cilj iskorjenjivanje siromaštva.

Istražuje socijalne i etičke ciljeve zekata. Pokazuje spremnost da ga primjenjuje u životu.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik izdvaja i prikazuje koje je probleme muslimana rješavao zekat (oslobađa obveznika grijeha, zatim nekih duševnih, moralnih i mentalnih nedostataka, npr. škrtosti; olakšava dužniku njegove dugove, pomaže putniku koji je ostao bez sredstava, učenicima i studentima pri obrazovanju, čime se jača intelektualna strana Islama i bori protiv neznanja).

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI SŠ IV D.1.2.

Učenik uočava i prepoznaje karakteristike materijalnoga poslovanja po islamskim propisima.

RAZRADA ISHODA

Učenik zaključuje kako je jedno od najvažnijih poglavlja Islama i njegovih propisa ono o materijalnome i financijskome poslovanju.

Obrazlaže razloge zabrane kamate (ugrožavanje međuljudskih odnosa, stvaranje društvene klase koja se bogati na drugima bez rada i zalaganja, omogućavanje prisvajanja tuđega bogatstva bez naknade i sl.).

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik interpretira kur'anski tekst koji se odnosi na dug i zabranu kamate.

Navodi i hadis kojim Poslanik savjetuje udaljavanje od sedam sramotnih djela.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Socijalni i etički ciljevi zekata.

Islamski propisi o materijalnome poslovanju.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Debata.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
SŠ IV A.2.1.**

Učenik objašnjava svijet i čovjeka u njemu, život i smrt, smisao i važnost Objave, govori i navodi dokaze o Božjoj biti, opstojnosti i mogućnostima spoznaje Boga, navodi kur'anske ajete i hadise iz šerijatskoga bračnog prava.

RAZRADA ISHODA

Učenik nabraja Allahova svojstva, načine objavljivanja, važnost i smisao vahja, navodi kozmološki i teološki dokaz Božje egzistencije, analizira svijet i čovjeka u njemu, uspoređuje islamski i kršćanski nauk o Bogu, nabraja Božja imena i tumači njihovo značenje, govori o Kur'anskome nauku o stvaranju čovjeka, životu – ruhu i duši – nefsu, o životu i smrti, sudnjemu danu.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
SŠ IV A.2.2.**

Učenik uspoređuje i analizira različite dimenzije posta (duhovna, socijalna, medicinska), socijalno-društvenu i duhovnu komponentu zekata te duhovnu, ekonomsku, znanstvenu i drugu važnost hadždža, analizira događaj Mi'radža putem sure El-Isra.

RAZRADA ISHODA

Učenik pojašnjava propise posta, nabraja vrste posta, prikazuje povijesni aspekt posta, pojašnjava pojmove fidja i kefaret te nabraja i razlučuje ostale ramazanske ibadete. Izlaže o socijalnoj i duhovnoj komponenti zekata, oplemenjivanju imetka, razlikuje zekat i porez, navodi duhovnu, ekonomsku, znanstvenu i društvenu važnost hadždža, ciljeve i najvažnije sastavnice hadždža, vrijeme i obveze hadždža, psihološku i fizičku pripremu te najvažnije pojmove povezane s hadžem.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Islamski i kršćanski nauk o Bogu.

Kur'anski nauk o stvaranju čovjeka, životu i smrti, sudnjemu danu.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Korelacija s Katoličkim vjeronaukom.

Projektna nastava: posjeti različitim bogomoljama; organizirati susret i razgovor između učenika islamskoga i katoličkoga vjeronauka.

B / VJERSKA PRAKSA**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
SŠ IV B.2.1.**

Učenik se upoznaje s islamskim stajalištima o pitanjima iz svakodnevne životne prakse muslimana i muslimanke. Uočava logičnost islamskih propisa i povezuje ih s kontekstom vremena.

RAZRADA ISHODA

Učenik uočava i objašnjava smisao pokrivanja žene u javnosti, pitanje nošenja brade u islamu, zabrane izvanbračne zajednice. Upoznaje se s Islamskim propisima o aktualnim suvremenim pitanjima iz područja medicine povezanim sa životnom praksom muslimana i muslimanke kao što su pitanja transplantacije organa, medicinska autopsija, transfuzija krvi, izvanmaternična oplodnja, pobačaj.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik uočava logičnost islamskih propisa u vezi sa suvremenim životnim pitanjima. Povezuje ih s kontekstom vremena.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
SŠ IV B.2.2.**

Osim redovitoga učenja Kur'ana kao vida ibadeta, učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom. U ovome odgojno-obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebice onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stajalištima u vezi s planiranim nastavnim sadržajima. Jednako tako, učenik ulazi u dubinu sadržaja koje je memorirao u ranijim odgojno-obrazovnim razdobljima analizirajući ih, tumačeći i povezujući sa životnom praksom muslimana.

RAZRADA ISHODA

Osim učenja/čitanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu, učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Islamsko učenje o pokrivanju žene, sunnetu nošenja brade, izvanbračnoj zajednici, transplantaciji organa, pobačaju.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Istraživački rad: Skrivena kamera, v. metodički priručnik za Islamski vjeronauk.

C / MORAL

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
SŠ IV C.2.1.**

Učenik raspravlja o dužnostima supružnika jednoga prema drugome u bračnome životu, o dužnostima ljudi jednih prema drugima, slabijima i djeci po uzoru na Muhammeda, a.s. i njegovu odnosu prema njegovim suprugama, drugima, slabijima i djeci.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepričava događaje iz života Muhammeda, a.s., objašnjava kakao je on postupao prema obitelji, suprugama, prijateljima, bolesnicima, udovicama i djeci.

Obrazlaže višeženstvo Muhammeda, a.s., i njegove lijepe postupke prema svim ženama. Navodi mnogobrojne opise ponašanja Muhammeda, a.s., kako su ga opisali njegovi prijatelji i supruge.

Interpretira kuranske ajete koji govore o moralnim osobinama Muhammeda, a.s., na temelju kojih oblikuje vlastiti moralni profil.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Navodi opise ponašanja Muhammeda, a.s., kako su ga opisali njegovi prijatelji i supruge.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
SŠ IV C.2.2.**

Istražuje islamsko stajalište o svakodnevnim pitanjima i problemima koji se tiču očuvanja ljudskoga zdravlja i života.

RAZRADA ISHODA

Učenik objašnjava pojmove: pobačaj, posvajanje djece, planiranje stanovništva, halal hrana, transplantacija organa. Upoznaje se s islamskim stajalištima o određenim moralnim dilemama povezanim sa zdravljem. Na temelju vlastitoga zaključka i istraživanja obrazlaže prednost halal prehrane nad haram prehranom. Kategorizira prioritete očuvanja ljudskoga života na relaciji majka – plod i očuvanja ljudskoga zdravlja kod darivanja organa (duplih i jedinih).

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik obrazlaže na temelju vlastitoga zaključka i istraživanja prednost halal prehrane nad haram prehranom.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Debate.

D / SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

SŠ IV D.2.1.

Učenik vrednuje, podupire i u vlastiti život integrira Poslanikovu praksu koja se odnosi na ponašanje prema drugima.

RAZRADA ISHODA

Učenik u glavnim crtama prikazuje načine ponašanja Poslanika prema samome sebi, prema suprugama, ashabima i drugim ljudima, a osobito prema djeci, ženama, slabima i nemoćnima.

Učenik usklađuje svoj život prema praksi Božjega Poslanika.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik izdvaja i prikazuje koje probleme muslimana rješava zekat (oslobađa obveznika grijeha, nekih duševnih i moralnih nedostataka, npr. škrtosti; olakšava dužniku njegove dugove, pomaže putniku koji je ostao bez sredstava, učenicima i studentima pri obrazovanju, čime se jača intelektualna strana Islama i bori protiv neznanja).

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

SŠ IV D.2.2.

Učenik istražuje, preispituje i podupire propise Islama koji se odnose na transfuziju krvi i doniranje organa.

RAZRADA ISHODA

Učenik istražuje povijest prakse darivanja krvi i organa.

Razlikuje i izdvaja islamska stajališta o tome tko može biti darivatelj organa i koji se organi mogu donirati.

Vrednuje i preporučuje slijedenje islamske prakse koja se odnosi na doniranje organa i transfuziju krvi.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik proučava i istražuje pojavu prodaje ljudskih organa.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Istraživački rad: istražiti i usporediti vjerska učenja o doniranju organa.

Debata: Donorska kartica organa – DA ili NE.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
SŠ IV A.3.1.**

Učenik se upoznaje s tesavvufom, preporoditeljskim i obnoviteljskim pokretima u Islamu. Raspravlja o metodama tumačenja vjere.

RAZRADA ISHODA

Učenik se upoznaje s tesavvufom, preporoditeljskim i obnoviteljskim pokretima u Islamu. Raspravlja o metodama tumačenja vjere, provodi samostalna istraživanja i daje prijedloge o načinima približavanja vjere čovjeku u suvremenome i pluralnome društvu u kojemu živi, posebice prema mladima.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenici uspoređuju individualne prezentacije.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
SŠ IV A.3.2.**

Učenik opisuje utjecaj islamske kulture u našim krajevima pod osmanlijskom vlašću, analizira razvoj kulturnih institucija i društava muslimana. Navodi primjere iz kur'anskoga nauka o ljudskim pravima i slobodama.

RAZRADA ISHODA

Učenik opisuje utjecaj islamske kulture u našim krajevima pod osmanlijskom vlašću. Provodi vlastita istraživanja s naglaskom na materijalnu baštinu te predstavlja rezultate istraživanja. Analizira razvoj kulturnih institucija i društava muslimana. Navodi primjere iz kur'anskoga nauka o ljudskim pravima i slobodama. Upoznaje se s ishodima odgojnih institucija u Islamu: mektebi, vrtići, džamije i škole.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik uspoređuje kulturnu, etničku, zemljopisnu i rasnu raznolikost muslimana u svijetu.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Tesavvuf.
Ljudska prava i slobode.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Istraživački rad: usporediti kulturnu, etničku, zemljopisnu i rasnu raznolikost muslimana u različitim muslimanskim zemljama, predstaviti rezultate istraživanja digitalnim alatima po izboru učenika.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI SŠ IV B.3.1.

Učenik se upoznaje s islamskim misionarstvom. Analizira suvremene metode predstavljanja i tumačenja vjere te njihov utjecaj na praksu vjernika. Uočava ishode odgojnih institucija u Islamu: mekteb, vrtić, džamija i škola.

RAZRADA ISHODA

Putem razgovora i rasprava učenik se osposobljava za argumentirano predstavljanje islamskih načela. Aktivan je sukreator (izvan)nastavnih sadržaja, poruka i zaključaka i na satu i putem društvenih mreža na kojima pokreće smislene islamske teme, argumentirano ih zastupa, uvažavajući pravo na drukčije mišljenje i poštujući kulturu komunikacije.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Navodi primjere iz osobnoga iskustva povezano s pozivanjem na dobro i odvratanjem od zla.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI SŠ IV B.3.2.

U ovome odgojno-obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebice onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stajalištima u vezi s planiranim nastavnim sadržajima. Učenik se upoznaje s kur'anskim tumačenjima suvremenih pitanja i povezuje ih sa svakodnevnim životom.

RAZRADA ISHODA

Osim učenja/čitanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu, učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik se upoznaje s tumačenjem sura koje zna napamet.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Kur'an, rad na tekstovima.
Da'wa.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Posjeta islamskim institucijama i upoznavanje s njihovim djelovanjem.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI SŠ IV C.3.1.

Učenik se upoznaje s islamskim stajalištima o suživotu i toleranciji u pluralnome društvu. Učenik promovira dijalog s pripadnicima različitih nacija i religija.

RAZRADA ISHODA

Učenik objašnjava bratimljenje Ensarija i Muhadžira nakon hidžre radi razvijanja empatije i davanja moralne potpore slabima i ugroženima. Navodi primjere iz života Muhammeda, a.s., koji govore o pokušajima izgradnje mira i suživota sa stanovnicima Mekke.

Preporučava i objašnjava oprostajnu hutbu Muhammeda, a.s., u kojoj svim muslimanima nalaže zaštitu žena, slabih i nemoćnih te lijepo ophođenje prema svim ljudima bez obzira na svjetonazor.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik navodi primjere iz života Muhammeda, a.s., iz kojih je vidljiva potreba gradnja mira sa svima, pa čak i s onima koji pokazuju neprijateljstvo.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI SŠ IV C.3.2.

Učenik zaključuje da se islamski moral temelji na obožavanju jednoga Boga. Uočava opasnosti egoizma. Nastoji primijeniti upute Muhammeda, a.s., koje govore kako se ponašati u svakodnevnome životu.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepoznaje razlike među ljudima na temelju moralnih vrijednosti. Objasni da se djela vrednuju prema namjerama. Gradi plemenite osjećaje koji ga navode na kajanje nakon učinjenoga lošeg djela, nastoji ispraviti neprihvatljivo ponašanje.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik objašnjava da se djela vrednuju prema namjerama i na osnovi kur'anskih ajeta koji govore i činjenju dobrih djela, a izbjegavanjem loših ljudi dobivaju poticaj da budu još bolji.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Naređivanje dobra, odvratanje od zla.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Reklama za dobro djelo: ajet, hadis, mudra izreka ili osobna preporuka.

D / SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

SŠ IV D.3.1.

Učenik istražuje i obrazlaže propise Islama o materijalnome i finansijskome poslovanju (naglasak na zabrani kamate) i njihovu utjecaju na međuljudske odnose.

RAZRADA ISHODA

Učenik izdvaja i objašnjava sadržaje muamelata.

Posebno istražuje norme kojima se reguliraju odnosi s nemuslimanima.

Ističe zabranu zelenaštva (kamatarenja) u Islamu.

Opravdava i obrazlaže zabranu kamate u Islamu navodeći da kamatarenje, između ostaloga, omogućava prisvajanje tuđega bogatstva bez nadoknade, a to je najstroža zabrana jer Poslanik kaže: „Vaši životi i vaši imetci su nepovrediva svetinja.“

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik istražuje razloge zabrane kamate.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

SŠ IV D.3.2.

Učenik uočava kakvo je stajalište Islama prema slobodi izbora vjere i nacionalnoj pripadnosti.

RAZRADA ISHODA

Učenik otkriva kako Islam podrijetlo ne smatra osnovom za solidarnost među ljudima.

Prosuduje da nejednaka podjela prirodnih bogatstava čini svijet međuzavisnim.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik objašnjava pojam nacionalnosti i ideologije. Ističe kako Islam ostvaruje sintezu između tjelesnih i duhovnih potreba preporučujući toleranciju.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Zašto je zabranjena kamata?

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Debata o kamati.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

SŠ IV A.4.1.

Učenik objašnjava pojam i značenje vjere, iznosi čvrste dokaze o potrebi vjere, urođenosti vjere i dokaze Božje egzistencije, potvrđuje univerzalnost Božje objave, Božje poruke i pouke, analizira i potvrđuje temeljne postulate islamskoga vjerovanja i manifesta vjere; upoznaje se s tefsirskom i hadiskom naukom.

RAZRADA ISHODA

Učenik objašnjava pojam i značenje vjere, iznosi dokaze o potrebi vjere, urođenosti vjere te dokaze Božje egzistencije. Potvrđuje univerzalnost Božje objave, Božje poruke i pouke, analizira i potvrđuje temeljne postulate islamskoga vjerovanja i manifesta vjere; analizira Božje objave do Kur'ana, Kur'an kao Božju riječ, povode objavljivanja, univerzalnost kur'anske poruke i pouke te odnose Kur'ana prema znanosti i suvremenome svijetu.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Navodi ajete i hadise o temeljnim postulatima vjere.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI**

SŠ IV A.4.2.

Učenik analizira i propituje pitanje političkoga sustava Islama koji je zasnovan na sustavu zajedništva (Islam daje prednost ustaljenomu životu, zahtijeva zajednički namaz s okretanjem prema zajedničkomu mjestu (Kabi), traži izvršavanje posta i blagdana u istome vremenu za vjernike u svim krajevima svijeta; stavlja naglasak na strogo osobnu odgovornost i ne zaboravlja razvoj individualnosti, organizira pojedince u jednu monolitnu cjelinu, muslimansku zajednicu, u kojoj isti zakon vrijedi za sve, ma o kojoj se društvenoj klasi radilo.

RAZRADA ISHODA

Učenik istražuje i vlastitim riječima objašnjava islamsko poimanje nacionalizma. Kur'an odbacuje superiornost na osnovi jezika, boje kože ili kakve druge biološke karakteristike koja nam je sama po sebi dana i priznaje osobnu superiornost koja se zasniva na istinskoj pobožnosti. Analizira i opisuje instituciju svjetskoga hilafeta (povijest hilafeta, savjetovanje i kontakt s narodom, inozemna politika) kao sredstvo ostvarivanja univerzalnosti (Poslanik je izjavio da je posljednji te da je Božji Poslanik svim ljudima, a halife su od njega naslijedile dvostruku vlast, svjetovnu i duhovnu.)

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Analizira i opisuje instituciju hilafeta.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Svi su ljudi jednaki pred Bogom.
Institucija hilafeta.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Istraživački rad: mediji o Islamu i muslimanima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI **SŠ IV B.4.1.**

Učenik uspoređuje Kur'an i znanstvena dostignuća. Uočava da je Kur'an prije više od 1400 godina najavio određene pojave. U Kur'anu pronalazi brojne primjere najavljivanja određenih znanstvenih dostignuća.

RAZRADA ISHODA

Teme Kur'an i znanost, Kur'an i suvremeni svijet te suvremena znanstvena dostignuća učenik potkrepljuje navodima iz Kur'ana.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI **SŠ IV B.4.2.**

Na kraju obrazovnog razdoblja (1 – 4 godine) u srednjoj školi, osim redovitoga učenja Kur'ana kao vida ibadeta, učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom. U ovome obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebice onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stajalištima povezanim s planiranim nastavnim sadržajima. Jednako tako, učenik ulazi u dubinu sadržaja koje je memorirao u ranijim odgojno-obrazovnim razdobljima analizirajući ih, tumačeći i povezujući sa životnom praksom muslimana.

RAZRADA ISHODA

Učenik se upoznaje sa značenjem određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

Osim učenja/čitanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu, učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik se upoznaje s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Razumijevanje Kur'ana i musliman u praksi.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Projektni rad: sve ishode tematski povezati te objediniti kur'anske ajete o svakoj temi.

C / MORAL**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
SŠ IV C.4.1.**

Učenik prepoznaje i razlikuje islamske odgovore na izazove suvremenosti (zaštita zdravlja – prevencija ovisnosti, nasilje, nepravda, rat i terorizam) i procjenjuje njihov utjecaj na razvoj moralne osobe.

RAZRADA ISHODA

Učenik razvija i unapređuje svoj odnos prema radu za dobrobit čovječanstva, zajednice i pojedinaca u njoj.

Pokazuje umijeće suočavanja sa suvremenim problemima čovjeka i zajednice.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik priprema i organizira raspravu s drugim učenicima na temu koliko nam vjera pomaže u prevladavanju različitih vrsta suvremenih izazova, primjerice alkohol, pušenje, droga, kocka, noćni klubovi i sl.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI
ISHODI
SŠ IV C.4.2.**

Učenik vrednuje putove duhovnoga odgoja te ispituje povezanost između moralnosti i čuvanja od grijeha.

RAZRADA ISHODA

Učenik vrednuje i preporučuje duhovno usavršavanje primjenom ibadeta.

Učenik inicira uvažavanje svačijih sposobnosti.

Obrazlaže važnost stalnoga sjećanja na Allahovu sveprisutnost i potiče okolinu na redovito spominjanje Allaha, dž.š., s ciljem postizanja njegove naklonosti i zaštite.

**ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI
USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA**

Učenik pronalazi literarne radove na temu tevbe, ljubavi prema bližnjima u ime Allaha, dž.š.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Moral.
Pokajanje.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Literarno izražavanje, tematske večeri duhovne poezije.

D / SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

SŠ IV D.4.1.

Učenik razvija svijest o nužnosti savjetovanja i kontakta s narodom pri donošenju odluka te potiče na odgovornost za izgovorenu riječ.

RAZRADA ISHODA

Učenik pokazuje govorne vještine kao blagodat Božju.

Kritizira zlouporabu govora, opravdava kulturu dijaloga, evaluira naučeno i doprinosi razvijanju kulture dijaloga.

Prikazuje u glavnim crtama važnost i korisnost savjetovanja pri donošenju odluka (Kur'an i sunnet traže od muslimana da svoje odluke donose nakon savjetovanja, bilo da se radi o privatnim ili javnim problemima).

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik istražuje ulogu govora u ljudskome životu i međuljudskim odnosima.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

SŠ IV D.4.2.

Učenik razlučuje i upotpunjuje sliku o Islamu kao religiji koja poziva na dijalog.

RAZRADA ISHODA

Učenik propituje što je dijalog, kakav dijalog nudi Islam, kako se musliman treba odnositi prema drugomu i drukčijemu te kakve upute daje Kur'an za oblikovanje muslimanske kulture dijaloga.

Afirmira mudre, blage i lijepe riječi. Otvoren je prema primjeni dijaloga u svijetu radi prevladavanja razlika svih oblika kao i događajima koji su posljedica nedostatka dijaloga, ratovi i sl.

Prepoznaje probleme i rješava ih dijalogom.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI USVOJENOSTI DOBAR NA KRAJU RAZREDA

Učenik prikuplja spoznaje o dijalogu radi usavršavanja vlastitih dijaloških vještina. Povezuje naučeno s problemima i uključuje se u razgovor; promatra i procjenjuje odnos prema dijalogu kod nas i u drugim sredinama (npr. putem medija), uspoređuje i određuje razinu kulture dijaloga kod nas i drugih radi vlastitoga usavršavanja.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Susret u dijalogu.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Scenarij za televizijsku ili radijsku emisiju.

Primjer u međupredmetnim temama.

E/ Povezanost s drugim predmetima i međupredmetnim temama

70

Islamski vjeronauk doprinosi razvijanju moralnih načela, nužnih znanja i sposobnosti kod učenika te im pomaže da na pravi način razumiju smisao cjelokupnoga života i društva u kojemu žive i da ga odgovorno razvijaju, jačaju i unapređuju. Upoznajući učenike s egzistencijalnim i religijskim pitanjima, pomaže im u njihovu osobnom razvojnom procesu unutar jednoga društva razvijajući moralno i odgovorno djelovanje u zajednici. Islamski vjeronauk svojim kurikulumom pomaže promicanju i ostvarivanju temeljnih vrijednosti. Islamski vjeronauk, posredno ili neposredno, ostvaruje povezanost s drugim odgojno-obrazovnim područjima, predmetima i međupredmetnim temama, osobito onima iz društveno-humanističkoga područja, ali i prirodoslovnoga, umjetničkoga, jezično-komunikacijskoga te tjelesnoga i zdravstvenoga područja. Ukratko, možemo reći da se Islamski vjeronauk, osim na religiju i povijest religija, svojim kurikulumom odnosi i na cjelokupnu ljudsku povijest, kulturu, civilizaciju i tradiciju, od stvaranja čovjeka do danas.

Islamski vjeronauk korelira s nastavnim predmetima iz društveno-humanističkoga područja, posebice Katoličkim vjeronaukom, Prirodom i društvom, Poviješću, Geografijom, Filozofijom, Sociologijom, Etikom. Mogućnosti međupredmetnih korelacija su nebrojene, a njima se razvijaju kognitivne sposobnosti koje učenicima trebaju u svim segmentima života – od učenja do percipiranja svijeta oko sebe. Povezanost s drugim odgojno-obrazovnim područjima omogućava učenicima stjecanje potpune slike multietničkoga, multikonfesionalnoga i pluralnoga društva u kojemu žive i svijeta općenito u svoj njegovoj različitosti. U promišljanju o značenju, važnosti i utjecaju moralnih načela, moralnih, političkih i pravnih normi te ostalih vrsta pravila na kvalitetu života pojedinca i zajednice ogleda se povezanost s međupredmetnim područjima Građanskim odgojem i obrazovanjem te Socijalnim i osobnim razvojem. Metodologija oblikovanja znanja u izravnoj je vezi s međupredmetnim temama Učiti kako učiti i Uporaba IKT-a.

F / Učenje i poučavanje predmeta

ISKUSTVA UČENJA I ULOGA UČITELJA

U skladu s definiranim domenama kojima se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Islamsko-ga vjeronauka, metodičko-didaktičko polazište predstavlja kontinuirano povezivanje teorije i prakse na različitim razinama i na različite načine. Osim teorijskoga poučavanja nastavnoga predmeta, odabir i primjena različitih praktičnih metoda trebaju potaknuti praktičnu primjenu islamskih obveza. Okvirne smjernice za učenje i poučavanje Islamskog vjeronauka nude prijedloge o načinima organiziranja i podržavanja učenja i poučavanja, uvažavajući pravo na različitost u pristupima i na prilagodbu načina izvedbe kurikuluma u skladu s potrebama i razinama znanja i vještina učenika, posebnim interesima, lokalnom okružju i uvjetima rada. Učenje i poučavanje mora biti dobro osmišljeno, primjereno dobi učenika i njihovim kognitivnim sposobnostima. U planiranju odgojno-obrazovnoga procesa, učitelj treba posvetiti posebnu pozornost metodološkoj uputi povezano s razradom odgojno-obrazovnih ishoda. Primjerice, ishod D.2.1. (srednja škola): Na kraju druge godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja Islamskoga vjeronauka, domena Susret s drugima, učenik vrednuje, podupire i u vlastiti život integrira Poslanikovu praksu koja se odnosi na ponašanje prema drugima. Tim se ishodom od učenika očekuje da usvoji Poslanikov način ponašanja prema drugima, i teoretski i praktično, da to poveže s primjerima iz suvremenoga života i pretoči u osobnu praksu. Od učitelja se očekuje da predstavi tematske sadržaje koji omogućavaju realizaciju navedenoga ishoda, a potom da zajedno s učenicima stavi naglasak na one kojima će posvetiti posebnu pozornost. Zajednički će odabrati metode koje najbolje doprinose odgojnim i obrazovnim ciljevima nastavnoga predmeta Islamski vjeronauk, primjera radi: projektna nastava, debata, istraživanje i bilježenje iskustava određene ciljane skupine putem ankete i slično. Tako će učenici biti sukreatori odgojno-obrazovnoga procesa, a učitelj će imati ulogu voditelja, inicijatora i motivatora raznovrsnih aktivnosti, čime se potiče suradnički i konstruktivan odnos. Način realiziranja obvezujućih odgojno-obrazovnih ishoda razlikovat će se od razreda do razreda, od škole do škole, od učitelja do učitelja. Time se postiže veća autonomija učitelja i škole. O inventivnosti i kreativnosti učitelja ovisi kojim će metodama zainteresirati učenike i pobuditi znatiželju u njima za otkrivanje života i svijeta u naravnome obliku u kojemu ga je Bog stvorio. Osim uobičajenoga pristupa, učitelj će nastojati odgojno-obrazovne ishode nastavnoga predmeta Islamski vjeronauk ostvariti kroz prirodno učenje putem radionica, terenske i projektne nastave, ljetne i zimske škole, vikend-škole Islama, natjecanja i sl. Od samoga početka učenja Islamskoga vjeronauka kod učenika je potrebno poticati samostalne radove u obliku likovnih uradaka, referata, predavanja, prikupljanja tematskih materijala i njihova predstavljanja, sve do složenijih zadataka u višim razredima kao što su lektira, projekti ili različiti praktični i kreativni

zadatci koje učenici trebaju realizirati u užoj ili široj zajednici, a kojima razvijaju solidarnost i odgovornost i na taj način postaju korisni članovi društva. Učenici uključeni u takav oblik rada stjecat će korisno, trajno i u životu primjenljivo znanje.

Uz obvezne odgojno-obrazovne ishode, u domeni Vjerska praksa 3. ishod povezan s učenjem arapskoga pisma preporučeni je u svakome razredu. Učenju arapskoga pisma od najranije dobi učenika potrebno je posvetiti dužnu pažnju, naročito u sredinama u kojima su učenici manje usmjereni na mekteb. Učitelj bi trebao iznaći način da se svaki učenik osposobi za samostalno učenje Kur'ana. Mogućnosti su brojne: početi od najranije dobi planirajući svaki sat pet minuta učenja putem igre, pjesmica i praktičnoga rada, potom osmišljavanjem izvannastavnih aktivnosti, organiziranjem intenzivnoga učenja u ljetnim ili zimskim školama te u projektnim tjednima na kraju školske godine. Na učitelju je da temeljito isplanira, organizira i realizira aktivnosti kojima će učenici steći potrebna znanje i vještine te ostvariti zadane ciljeve učenja i poučavanja.

Osobito je važno naglasiti primjenu suvremene tehnologije koja će osvježiti odgojno-obrazovni proces i usvajanje znanja, vještina i stajališta nastavnoga predmeta Islamski vjeronauk. Ovisno o informatičkoj opremljenosti škole, učenici mogu samostalno predstavljati svoje radove koristeći se suvremenim medijima, što bitno pojačava učeničku motivaciju.

MATERIJALNI IZVORI, OKRUŽJE I GRUPIRANJE UČENIKA

Osim standardnih udžbenika i e-knjiga koje će se u budućnosti razvijati, preporučuje se korištenje platforme *online* mekteb kojom učenik uči na zanimljiviji način. Ta platforma nudi brojne mogućnosti: i učenje putem igre, ali i mogućnost da učenici samostalno ili uz učiteljevu pomoć kreiraju zanimljive igre i kvizove s vjerskim sadržajima. Od učitelja se očekuje da u odgojno-obrazovni proces uvede poučne priče, lektire, slikovnice, časopise i poglavlja iz stručnih knjiga primjerene dobi učenika, rječnike, leksikone, enciklopedije, kratke videozapise iz internetskih baza (Youtube), filmove, ilahije i sl.

Islamski vjeronauk može se provoditi u učionici i raznim oblicima izvanučioničke nastave. Preporučuje se povremeno s učenicima praktični dio nastave planirati i realizirati u lokalnome mesdžidu. Učitelj treba stvarati poticajno okružje za usvajanje znanja i stjecanje vještina predviđenih ovim kurikulumom, za što je on najodgovorniji.

Kad je riječ o grupiranju učenika, treba imati na umu specifičan status nastavnoga predmeta i različite vrste kombiniranih skupina koje često uvjetuju vrstu kombinacije. Već od najranije dobi učenici se navikavaju na međugeneracijsko povezivanje, a učitelji Islamskoga vjeronauka moraju imati posebne sposobnosti za osmišljavanje i provođenje aktivnosti kako bi ostvarili zadane odgojno-obrazovne ishode.

Za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (učenici s teškoćama i daroviti učenici) učitelji planiraju kurikulum usmjeren na učenika. Osobitosti/teškoće učenika zahtijevaju njima primjerene individualizirane/diferencirane postupke, ciljeve učenja, razinu usvojenosti odgojno-obrazovnoga ishoda, opseg i dubinu sadržaja učenja, strategije i aktivnosti poučavanja kojima se žele ostvariti postavljeni ciljevi te načini vrednovanja i ocjenjivanja ostvarenih postignuća.

Vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda

Vrednovanje se temelji na holističkome pristupu praćenja i poticanja individualnoga razvoja svakoga učenika, što podrazumijeva činjenicu da odgojno-obrazovni ishodi nisu usmjereni isključivo na usvojenost znanja, već odražavaju složenost zadanih odgojno-obrazovnih ishoda. Pri vrednovanju odgojno-obrazovnih ishoda očekuje se pozitivna usmjerenost na učenikovu osobnost i način promišljanja te na njegovo ponašanje, djelovanje i postignuća.

Temeljenu smjernicu u vrednovanju predstavlja utvrđivanje razine ostvarenosti ishoda kod učenika sukladno razradi ishoda i razini usvojenosti.

U vrednovanju promišljanja učitelj procjenjuje i ocjenjuje uporabu pojmova koji olakšavaju oblikovanje vjerskih stajališta. Osim toga, učitelj procjenjuje i ocjenjuje vještinu argumentacije kao i analize vjerskih izvora. Pri ocjenjivanju ponašanja naglasak se stavlja na učenikov odnos prema Bogu, potom na vještine uočavanja i primjenu naučenoga (islamski kodeks ponašanja koji regulira cjelokupni ljudski život / pitanje farzova, sunneta, vadžiba, halala i harama, mekruha i sl.), odnos prema drugim osobama i okolišu, artikuliranja te rješavanje pitanja, dilema i problema pred kojim se učenik nalazi u svakodnevnome životu.

Klasične provjere znanja (usmenim) prozivanjem učenika i njegovim izvođenjem pred školsku ploču mogle bi se zamijeniti tehnikama ocjenjivanja razgovorom s učenikom, organizacijom rasprave, debate ili oluje ideja među učenicima, usmeno izlaganje istraženih slučajeva (referati i prezentacije) te izradom kreativnih sadržaja (plakati, kratki videozapisi i sl.).

Vrednovanje za učenje, kao jedan od triju pristupa vrednovanju, podrazumijeva praćenje i vrednovanje usvojenoga znanja, vještina i stajališta tijekom učenja i poučavanja predmeta Islamski vjeronauk. Takvim pristupom, kojim se učenike nastoji potaknuti na usvajanje vjerskih i moralno-etičkih znanja, vještina i stajališta, pomaže se i učiteljima. Oni na taj način procjenjuju informacije s kojima učenici dolaze na nastavu, razinu znanja o nastavnim sadržajima, vrijednosti i stajališta učenika te njihov odnos prema nastavi Islamskoga vjeronauka kao predmeta učenja i poučavanja. Na taj način, također, nastavni proces usmjeravaju k ispravljanju uočenih manjkavosti i propusta u stečenome znanju ili interpretiranju određenih sadržaja (sure i sl.). Učenicima taj pristup pomaže razumjeti što se predmetom želi postići, što se od njih očekuje u procesu učenja i poučavanja, što se i na koji način u predmetu vrednuje i na koji način nastavnik ostvaruje svoju ulogu. Vrednovanje kao učenje pristup je u kojemu učenici preuzimaju odgovornost za učenje vrednujući svoj odnos prema nastavnim zadacima i aktivnostima, procjenjujući svoje rezultate i rezultate drugih učenika u svim oblicima nastavnoga rada. U nastavi Islamskoga

vjeronauka ističemo i nužnost vrednovanja izvanučioničke nastave (vjeronauk u islamskim centrima, posjete raznim vjerskim i kulturnim institucijama i sl.). Pri vrednovanju naučenoga posebnu pozornost učitelj posvećuje procjeni generičkih kompetencija kao što su odgovornost, samostalnost i samoinicijativnost te komunikacija i suradnja.

Temeljem individualnoga praćenja učenika evidentiraju se i ističu iskazane vrline i vještine, a na ocjenjivanje utječu sljedeće komponente:

- usvojenost znanja o temeljnim islamskim pojmovima što uključuje i prepoznavanje moralnih odlika čovjeka
- razinu interesa za tematske sadržaje koji olakšavaju vjersku praksu
- doprinos odgojno-obrazovnomu procesu kvalitetnim individualnim pristupom i mišljenjem te sudjelovanjem u realizaciji projektnih zadataka
- kultura međusobne komunikacije (pravilna i korektna komunikacija u skupini i podjela uloga)
- navika uporabe različitih izvora
- razina primjene i prakticiranje naučenoga
- sposobnost analize, sinteze i kritičkoga prosuđivanja
- sposobnost uočavanja problema i predlaganja mogućih rješenja
- nastojanje da se poštuju sposobnosti i želje drugih ljudi.

Kriteriji za prosudbu razine učeničkih postignuća razradit će se nakon određenja učeničkih postignuća po pojedinim odgojno-obrazovnim područjima, nastavnim predmetima i međupredmetnim temama.

Svaka uočena darovitost zahtijeva pažljivo praćenje i stvaranje poticajnoga okružja za razvoj onih osobina u kojima je učenik izrazito sposoban ili darovit.

Pri vrednovanju mora postojati razumijevanje za prepreke u učenju nastale zbog učeničkih teškoća u učenju ili eventualnih drugih teškoća.

Učitelji imaju autonomiju i odgovornost odabrati najprikladnije metode i tehnike vrednovanja unutar pojedinih pristupa vrednovanju (ovisno o obilježjima učenika i škole te određenim situacijskim čimbenicima).

ELEMENTI VREDNOVANJA SU:

ZNANJE – usvajanje, interpretiranje, razumijevanje i argumentiranje temeljnih činjenica, pojmova, događaja i tekstova na razini zadanih domena i definiranih odgojno-obrazovnih ishoda učenja koji odražavaju njihovu složenost na spoznajnom, doživljajnom i djelatnom planu.

STVARALAČKO IZRAŽAVANJE – stavljajući naglasak na učenikovo stvaralaštvo koje zahtijeva

zalaganje i druge njegove sposobnosti i mogućnosti da usvojene spoznaje, znanja, stavove i vrijednosti poveže s vlastitim iskustvom, učeniku se omogućava da u procese učenja i iskazivanja naučenoga kreativno uključi različite stvaralačke aktivnosti (usmeno, pismeno, likovno, glazbeno, digitalno, scensko...). Na taj se način uvažavaju, podržavaju i razvijaju različite individualne i socijalne sposobnosti svakoga pojedinog učenika i ujedno potiče interdisciplinarnost i korelacija s drugim nastavnim predmetima, osobito s Glazbenom i Likovnom kulturom, Hrvatskim jezikom, Povijesti, Biologijom i drugo.

KULTURA MEĐUSOBNOGA KOMUNICIRANJA – Islamski vjeronauk u ovom obliku vrednovanja pridaje posebno mjesto i važnost jer njime, trajno povezujući odgojne i obrazovne ciljeve i ishode učenja, osnažuje odgojnu dimenziju učenja i izražavanja učenika. Stoga praćenje i vrednovanje odgojnih razina ishoda i postignuća učenja, osobito kad se radi o vjeri i stavovima, vjerskim i drugim uvjerenjima učenika, ni načelno ni odgojno nije moguće izostaviti niti zanemariti. Budući da odgojna razina na poseban način obuhvaća afektivno i s njom povezano djelatno područje ljudskoga života i potrebu izgradnje stavova i vrijednosti u cjelini školskoga kurikulumu, moguće je odgojne ishode i postignuća vezati uz učeničku spoznaju, znanje i izražavanje o stavovima i vrijednostima, ponašanju i djelovanju, i tako ih vrednovati. Oni dijelom ulaze u područje interpersonalne i socijalne komunikacije u školi te aktivnih učeničkih odnosa u procesima učenja i poučavanja, a neki pripadaju području generičkih kompetencija koji se dijelom mogu integrirati u specifične odgojne ishode Islamskoga vjeronauka i promatrati u ozračju kulture međusobnoga komuniciranja. Oni se mogu vrednovati kao integralni dio učeničkih postignuća, i time kao integralni dio završne kvantitativne ocjene, što ne umanjuje potrebu izdvajanja i kvalitativne procjenu generičkih kompetencija učenika u pojedinim godištimu i ciklusima.

IZVJEŠČIVANJE

Izvjeshčivanje je informiranje o postignućima i napretku učenika, može biti formalno (izvjeshče o praćenju, dodatak svjedodžbi, napomena u svjedodžbi, podatci i bilješke u e-Matici) i neformalno (razgovori i razmjena informacija između različitih subjekata u radu s darovitima, npr. mentora i roditelja).

U okviru kurikularnoga sustava izvješčivanje o usvojenim odgojno-obrazovnim ishodima dobiva drukčiji oblik i svrhu.

Kvalitativnim osvrtima učitelja nastoji se kvalitetnije i detaljnije opisati ukupnost i kvaliteta postignuća učenika u određenome obrazovnom razdoblju. Ti kvalitativni osvrti trebaju dati točan, konkretan i specifičan opis učenikovih dosadašnjih rezultata i napredovanja u pojedinim predmetima, u odnosu na postavljena očekivanja definirana kurikularnim dokumentima.

Kao numerički pokazatelj razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom zadržava se ljestvica školskih ocjena od pet stupnjeva. Kao i dosad, zaključna ocjena izriče se brojkom i riječju (nedovoljno – 1, dovoljno – 2, dobro – 3, vrlo dobro – 4,

odlično – 5).

POJMOVNIK

abd – sluga, **abdullah** – sluga Allahov

abdest – vjersko pranje radi klanjanja namaza i učenja Kur'ana

Ahiret – budući, vječni svijet

ajet – znak; stavka, rečenica u Kur'anu

akaid – vjerovanje; znanost o vjerovanju; islamska apologetika

alejhisselam – izgovara se i piše iza imena Božjih poslanika. Pri izgovaranju bez imena misli se na Muhammeda, a. s. Znači 'mir njemu' ili 'neka je na njemu Božji mir i spas'.

alim – vjerski znanstvenik; množina: ulema

Arefat – brdo koje se nalazi nedaleko od Mekke. Obilježeno područje izvan Mekke na kojemu sve hadžije (hodočasnici) moraju provesti u molitvi barem dio 9. zu-l-hidždžeta, dana uoči Kurban-bajrama.

Arš – Allahovo prijestolje

ashab(i) – prijatelj(i) Muhammeda, a. s.; njegovi prvi sljedbenici

ašura – deseti dan mjeseca muharrema. Blagdan brojnih vjerovjesnika (Nuha, a. s., Musa'a, a. s., Junusa, a. s. itd.) Sjećanje na dan pogibije hazreti Husejna, Poslanikova unuka.

Bajram – muslimanski blagdan. Dva su Bajrama: Idu-l-fitr – ramazanski bajram (blagdan milosrđa kojim se obilježava kraj ramazanskoga posta) i Idu-l-adha – Kurban bajram (blagdan žrtve i hodočašća u Mekku).

bint – kći, skraćeno b.

din – put, pravac. Način života. Cjelovita vjera; život pun pobožnosti.

dova – molba upućena Allahu dž. š. Zazivanje Boga nakon molitve.

Dunjaluk – svijet na kojem živimo sada i ovdje

džehennem – pakao

džellešanuhu – epitet koji se piše i izgovara iza Allahova, dž. š., imena. Znači 'Uzvišeni', 'Neka je slavno Njegovo Uzvišeno biće'.

džennet – bašča, vrt, raj

džema'at / džemat – skupina, područje jedne džamije, zajedničko obavljanje molitve
džihad – težnja, napor, borba; duhovni ili tjelesni napor protiv zla; svaka borba protiv zla

džinni – nevidljiva bića; mogu biti dobra i zla; imaju osobine poput ljudi

ensarija – pomagač, stanovnik Medine

ezan – poziv na molitvu (namaz)

farz – obvezna, prvostepena dužnost; ono što je Allah dž. š., strogo naredio

fetva – službeno pravno mišljenje ili odluka uleme o pitanjima islamskoga zakona

fikh – šerijatsko (islamsko) pravo

gajb – onostrano, nevidljivo

gusul – obvezno vjersko kupanje

hadis – Poslanikova tradicija, njegove izreke i postupci. Izvješće, izreka ili kazivanje koje se pripisuje Muhammedu, a. s.

hadž – peti stup Islama, godišnje hodočašće u Mekku

hadžija – hodočasnik

hadžeru-l-esved – crni kamen koji je ugrađen u zid Kabe

hafiz – čuvar Kur'ana; onaj koji zna Kur'an napamet

halal – dopušteni, odobreni postupci

halifa – nasljednik; vladar islamskoga svijeta

haram – zabranjeni, nezakoniti postupci

hatib – imam koji drži hutbu (predavanje) na džumi i na bajram-namazima

hidžab – veo; pokrivanje kose u muslimanki

hidžra – odlazak, emigracija. Preseljenje Muhammeda, a. s., i prvih muslimana iz Mekke u Medinu 622. g. Taj događaj početak je muslimanskoga kalendara.

Hira – brdo pored Mekke gdje je Muhammed, a. s., primio prvu Objavu 610. godine

hutba – propovijed, prigodni govor petkom u džamiji (na džumi) te na **bajram**-namazima

ibadet – bogoštovlje; pobožnost; svako dozvoljeno djelo učinjeno radi Allahova, dž. š., zadovoljstva.

ibn – sin, skraćeno b.

idžtihad – nezavisan sud; napor u tumačenju islamskoga prava

idžma – konsenzus, dogovor, suglasnost muslimanskih učenjaka o kojemu pitanju

ihram – odjeća hadžije

ihsan – dobročinstvo, suosjećanje, ljubaznost

imam – vođa džema'ata

iman – vjerovanje, unutarnja dimenzija čovjekove vjere

- Islam** – predanost, podložnost, pokornost Allahu, dž. š.; vanjsko očitovanje vjere
- itikaf** – povećana pobožnost u posljednjih deset dana mjeseca ramazana uz osamu u džamiji
- Kaba** – središte Mekanskoga hrama; četverokutna građevina presvučena crnom tkanim. Prva džamija na Zemlji koju je sagradio Adem, a. s., a potom Ibrahim, a. s. i Ismail, a. s.
- kabur** – grob, mezar
- kader** – Božja odredba, Božja odluka
- kibla** – smjer prema Kabi; pravac okretanja muslimana pri obavljanju molitve kufr – nevjerstvo; nevjerovanje u Boga; prikrivanje istine
- Kur'an** – posljednja Božja objava; vječna Božja riječ; sveta knjiga muslimana koja je od Boga objavljena Muhammedu, a. s.
- kurban** – žrtva koja čovjeka približava Bogu; žrtvovanje određene životinje u Božje ime medresa – vjerska škola
- melek(i)** – anđeo/li; nevidljiva duhovna bića stvorena od svjetlosti, sklona dobru
- mesdžid** – mjesto za molitvu; mjesto činjenja sedžde, padanja ničice; kod nas džamija bez munare
- mesh** – potiranje mokrom rukom po glavi, zavoj, gipsu ili mestvama
- mezar** – grob, kabur
- mezheb** – put, pravac, škola; pravni sustav u šerijatskome pravu
- mihrab** – niša u zidu džamije usmjerena prema Kabi iz koje imam predvodi molitvu
- minber** – posebno mjesto u džamiji (obično stuba) na kojima stoji imam držeći hutbu (poučni govor)
- muamelat** – grana šerijatskoga prava koja regulira međuljudske odnose iz bračnoga, obiteljskoga, radnoga, trgovačkoga, financijskoga, privrednoga, poljoprivrednoga i ekološkoga prava
- muđžehid** – šerijatski pravnik koji samostalno rješava vjerska pitanja na osnovi Kur'ana, hadisa i ostalih izvora Šerijata
- muezzin** (mujezin) – osoba koja uči ezan i poziva ljude na molitvu u džamiju
- muhadžir** – iseljenik, izbjeglica
- muktedija** – osoba koja klanja za imamom.
- mu'min** – vjernik
- musalla** – otvoren prostor za obavljanje vjerskoga obreda
- musliman** – onaj koji je podložan ili pokoran Bogu
- mustehab** – ono što je lijepo i preporučljivo raditi

mušrik – idolopoklonik

muttekif – osoba koja boravi u itikafu

nafila – dobrovoljno Bogoslužje

namaz –molitva, salat, klanjanje

radijallahu anhu – epitet koji se izgovara i piše iza imena Poslanikovih prijatelja. Znači „Allah s njim bio zadovoljan“. Skraćeno: r. a.

rekat – dio molitve koji se sastoji od mirnoga stajanja, učenja Kur'ana, pregibanja, spuštanja na tlo i sjedenja ruku' – pregibanje tijekom molitve odupirući se rukama o koljena, poravnavši leđa s glavom

saff – red u namazu

salavat – riječi na arapskome jeziku kojima se zaziva Allahov, dž. š., blagoslov na Muhammeda, a. s.

sedžda – padanje ničice u molitvi; dodirivanje tla rukama, koljenima, čelom i nosom pred Allahovom veličinom; najviši stupanj predanosti Bogu

selam – spas, mir, blagoslov; islamski pozdrav, završni čin namaza

sofra – trpeza, posebni niski stol za objed

subhanallah – uzvik. Znači 'Slava Allahu!'.

Sunnet – put, način života; praksa i običaj Muhammeda, a. s. Ono što je Muhammed, a. s., rekao, napravio ili svojom šutnjom odobrio.

sura – poglavlje Kur'ana

šefa'at – zagovorništvo; zagovaranje Muhammeda, a. s., za njegove sljedbenike

šehadet – prvi i temeljni stup Islama. Očitovanje pripadnosti Islamu: „Svjedočim da nema drugoga Boga osim Allaha i da je Muhammed, a. s., njegov sluga i Poslanik.“

šejtan – đavo, sotona

šart – uvjet šeri'at,

šerijat – zakon zasnovan na Kur'anu i Sunnetu. Doslovno: put koji treba slijediti, put k izvoru.

širk – pripisivanje Bogu druga; idolatrija. Najveći i neoprostivi muslimanski grijeh.

šura – dogovor; savjetodavno tijelo

takva – bogobojaznost

tavaf – kružno ophođenje Kabe sedam puta

tedžvid – znanost koja se bavi proučavanjem pravilnoga učenja Kur'ana

tejemmum – simbolično čišćenje zemljom, pijeskom i sl. radi pripreme za obavljanje molitve ili učenje Kur'ana

tekbir – veličanje Allaha dž. š., riječima: „Allahu ekber.“ / „Bog je najveći.“ Fraza je to koja muslimane podsjeća na transcendentnost i vrhovnu Božju vlast.

telbija – pobožne riječi koje hadžija izgovara u danima hadža

tesavvuf – sufijski put ili pravac

tesbih – slavljenje Allaha; sjećati se Allaha izgovaranjem: „Subhanallah.“ / „Slava Allahu.“

tešehhud – sjedenje u molitvi

tewhid – Božje jedinstvo; monoteizam

ulema – vjerski učenjaci

ummet – zajednica, vjera, vjerski pravac; islamska zajednica; sljedbenici Muhammeda, a. s.

umra – manje hodočašće Mekki

vadžib – drugostepena, manje strožija dužnost od farza

Vahj – Objava

zekat – čišćenje. Četvrti stup Islama. Humano pomaganje potrebitih.

zemzem – vrelo vode čiji se izvor nalazi u blizini Kabe u Mekki

zikir – sjećanje na Boga; spominjanje Boga. Izgovaranje pobožnih tekstova ili samoga Allahova, dželle šanuhu, imena.

PRILOG

1.

Odgojno-obrazovni ishodi, razrade ishoda, razine ostvarenosti i preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda po razredima i predmetnim područjima s prijedlogom postotne zastupljenosti po predmetnim područjima

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.1.1.

Na kraju prve godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik opisuje islam kao vjeru i osnovne odrednice vjere; slavi i veliča Boga te mu zahvaljuje.

Naziva selam i odgovara selam. Imenuje vjeru, Boga, Poslanika, Svetu knjigu. Izgovara kelime-i-šehadet s prijevodom. Veliča i slavi Boga učenjem Rabbi jessir i Subhaneke, zahvaljuje Gospodaru učenjem El-Fatiha s prijevodom. Definira vjeru islam.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik prepoznaje termine vezane za islam i islamsko vjerovanje.

DOBRA

- Učenik definira islam i svjedoči vjeru učenjem kelime-i-šehadeta.

VRLO DOBRA

- Učenik definira i u kratkim crtama opisuje islam i svjedočenje vjere. Samostalno izgovara Kelime-i-šehadet s prijevodom i interpretira Kur'anske tekstove koji veličaju Boga.

IZNIMNA

- Učenik samostalno definira i opisuje islam, jasno izgovara i svjedoči vjeru u Boga i Poslanika. Samostalno interpretira arapske tekstove i prijevode kojima zahvaljuje i veliča Gospodara.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.1.2.

Učenik nabraja najveće islamske blagdane i opisuje običaje povezane s njima. Upoznaje se s pojmovima halal i haram.

Učenik imenuje blagdane i načine njihova obilježavanja. Upoznaje se s pojmovima halala i harama i u prehrani i u načinima obilježavanja vjerskih blagdana.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik nabraja muslimanske blagdane i razlikuje zabranjenu od dozvoljene prehrane.

DOBRA

- Učenik imenuje blagdane, razlikuje Ramazanski bajram od Kurban-bajrama, navodi način pripreme za blagdan i bajramske običaje. Razlikuje halal i haram prehrane uz učiteljevu pomoć.

VRLO DOBRA

- Učenik imenuje blagdane, razlikuje ramazanski od kurban bajrama, navodi način pripreme i neke bajramske običaje. Razlikuje halal i haram prehranu i običaje kod objedovanja.

IZNIMNA

- Učenik imenuje blagdane, razlikuje Ramazanski od Kurban bajrama, navodi način pripreme, bajramske običaje te ih povezuje uz Ramazanski ili Kurban bajram. Samostalno nabraja halal i haram prehranu i običaje kod objedovanja.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

- Tko sam – što sam?
- Želim prihvatiti drugoga i želim biti prihvaćen
- Dopušteno jelo i piće
- Sve slavi i veliča Boga
- Bajram u mome domu.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenici sudjeluju u osmišljavanju i postavljanju igrokaza na određene teme. Učeničke će aktivnosti biti raznolike, a sastoje se od izrade čestitaka za mubarek dane, pričanja bajramskoga doživljaja, slušanja i uvježbavanja interpretiranja ilahije.

B / VJERSKA PRAKSA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>OŠ IV B.1.1.</p> <p>Na kraju prve godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik definira osnovne islamske pojmove iz svakodnevnoga života muslimana i upoznaje se s islamskim stajalištima prema onome što/tkoga okružuje. Prakticira ponašanje sukladno tim stajalištima.</p>	<p>U praktičnome životu učenik rabi pojmove: selam, islam, musliman, halal, haram, Allah, dž.š., Muhammed, a.s., Kur'an, kibla, dova, namaz, Bajram, abdest, sure. Razumije kad se upotrebljavaju i što znače. Može ih objasniti i neke od njih primijeniti u životu.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik prepoznaje pojmove vezane za islam i islamsko ponašanje. Neke od njih može objasniti. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uz pomoć vjeroučitelja definira navedene pojmove. Može dati primjer uporabe nekih od njih. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povezuje ih sa situacijama iz života i objašnjava način upotrebe ili odnosa prema njima. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samostalno definira sve pojmove, razumije kad se upotrebljavaju. Prema njima se pravilno odnosi i primjenjuje ih u svakodnevnom životu.
<p>OŠ IV B.1.2.</p> <p>Učenik reproducira kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se koriste i primjenjuje u svakodnevnome životu.</p>	<p>Reproducira sadržaje: euza i bismilla, Rabbi jessir, subhaneke, kelime i šehadet, fatiha, nas, felek, ihlas, kewser.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik reproducira: euza i bismillu, Rabbi jessir, subhaneke i Fatihu. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uz učiteljevu pomoć reproducira sve planirane sadržaje na arapskome jeziku. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik samostalno reproducira sve navedene sadržaje. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samostalno definira sve pojmove, razumije kad se upotrebljavaju. Prema njima se pravilno odnosi i primjenjuje ih u svakodnevnom životu.

ISHOD

OŠ IV B.1.3.

Učenik prepoznaje svako slovo arapske abecede. Može pravilno izgovoriti većinu harfova i pojedinačno imenovati svaki.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi arapsku abecedu pjesmicom (ELIF, BA, TA, TSA...) i razlikuje slova u osnovnome obliku. Od različitih materijala izrađuje slova kao didaktičko sredstvo, ilustrira i boji, slaže slovarice.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik djelomično prepoznaje harfove arapske abecede, pojedine može i pravilno izgovoriti

DOBRA

- Učenik povezuje imena s oblicima harfova. Većinu ih pravilno izgovora.

VRLO DOBRA

- Uz pomoć vjeroučitelja, na kreativan način, učenik prikazuje harfove u 3D oblicima.

IZNIMNA

- Učenik prepoznaje harfove arapske abecede i svaki harf izgovara pravilno i točno.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

- Tražim svoje mjesto
- Bajramski darovi i bajramske posjete
- Čistoća u islamu
- Zahvaljujem Bogu učeći poglavlje Elhamdulillah
- Čvrsto vjerujem u Božje jedinstvo učeći poglavlje Ihlas.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Učenici putem igre (semafor ili raznobojne kartice) prikazuju dopušteno i zabranjeno jelo i piće; slušaju zvučne kur'anske sure (poglavlja), a potom ponavljaju. Improvizirati slavinu i uvježbavati redosljed uzimanja abdesta.

Poticanje učenika da obraćanje Allahu, dž.š., oblikuju u svoju dovu.

Ishod B.1.3. je preporučen, ali neobavezan.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV C.1.1.

Na kraju prve godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral, učenik uočava i prepoznaje islamske, a ujedno i univerzalne moralne vrijednosti.

Učenik recitira pjesmicu Islam mi je vjera. Nabraja moralne vrijednosti spomenute u njoj (vjera u Boga odgaja i doprinosi smjelosti, ljubavi prema svima, potrebi žrtve, odricanja i rada, nužnosti istinitoga govora i izbjegavanja laži). Prepričava, uz pomoć učitelja i roditelja, usvojena znanja o postojanju Boga te o tome da smo članovi zajednice unutar koje se ponašamo prema pravilima i principima vjere. Usvaja pozitivne osobine uz osjećaj ugode jer je pohvaljen zbog toga, jer ga prijatelji bolje prihvaćaju, a roditelji zamjećuju i nagrađuju njegov trud.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik interpretira pjesmicu Islam mi je vjera.

DOBRA

- Nabraja moralne vrijednosti koje se spominju u pjesmici (vjera u Boga odgaja i doprinosi smjelosti, ljubavi prema svima, potrebi žrtve, odricanja i rada, nužnosti govorenja istine i izbjegavanja laži).

VRLO DOBRA

- Prepričava, uz pomoć vjeroučitelja i roditelja, usvojena znanja o postojanju Boga te o tome da smo članovi zajednice unutar koje se ponašamo po pravilima i principima vjere.

IZNIMNA

- Usvaja lijepe osobine (bogobožnost) koje vode ka moralnoj savršenosti čovjeka te prati praksu zahvalnosti i pokornosti prema Stvoritelju.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV C.1.2.

Učenik prepoznaje i razlikuje etičke norme (dobro – loše, pošteno – nepošteno, prihvatljivo – neprihvatljivo) koje određuju njegovo ponašanje u domu, školi i na ulici.

Učenik navodi što je potrebno za dobro ponašanje muslimana u svakodnevnom životu (u kući, u društvu, na ulici).

Razlikuje dobre od loših postupaka.

Usvaja ponašanje i odijevanje po pravilima (provedba discipline u domu, školi, na ulici). Raspravlja o ponašanju u pojedinim situacijama.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik navodi što je potrebno za dobro ponašanje muslimana u svakodnevnom životu.

DOBRA

- Razlikuje dobre od loših postupaka.

VRLO DOBRA

- Razvija umijeće ponašanja i odijevanja po pravilima.

IZNIMNA

- Raspravlja o ponašanju u pojedinim situacijama.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

Lijepo ponašanje prema svemu što me okružuje:

- Moje ponašanje
- Ponašanje na ulici
- Ponašanje u džamiji
- Praktičan musliman.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Igre s karticama.

Vidi metodički priručnik za Islamski vjeronauk, 1. razred OŠ.

D / SUSRET S DRUGIMA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
OŠ IV D.1.1. Na kraju prve godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Susret s drugima, učenik uočava razliku između islamskoga pozdrava i pozdrava koje čuje svakodnevno.	<p>Učenik izgovara riječi selama.</p> <p>Govori o doživljaju susreta s drugima te o praksi upućivanja selama.</p> <p>Primjerima iz svakodnevnoga života obrazlaže potrebu širenja lijepih želja koje su sadržane u selamu.</p>	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• Učenik izgovara riječi selama i navodi što je selam. <hr/> DOBRA <ul style="list-style-type: none">• Učenik upotrebljava islamski pozdrav u svakodnevnome životu. <hr/> VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• Učenik otkriva poruke koje selam upućuje drugima i opisuje umijeće ponašanja po pravilima. <hr/> IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• Učenik vlastitim riječima objašnjava kada se i kome naziva selam dajući primjere iz svakodnevnog života. Drži se razvijenog znanja o kulturi ponašanja.

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
OŠ IV D.1.2. Učenik otkriva i zaključuje kakve su dužnosti muslimana prema obitelji, prijateljima i drugim ljudima.	<p>Učenik se interesira kakav treba biti odnos među ljudima, a osobito među članovima uže obitelji.</p> <p>Primjerima iz svakodnevnoga života ukazuje na potrebu kvalitetnih odnosa među ljudima. Učenik osvještava važnost pomaganja i skrbi za slabe i nemoćne (na poticaj vjeroučitelja sudjeluje u organizaciji humanitarnih akcija/priredaba/sajmova gdje se prikuplja novac od učeničkih radova).</p>	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• Učenik navodi da musliman treba živjeti u slozi i ljubavi sa svojom obitelji. Definira i nabraja što spada u dužnosti muslimana prema obitelji, prijateljima, susjedima i svim ljudima. <hr/> DOBRA <ul style="list-style-type: none">• Razlikuje dobre od loših postupaka. <hr/> VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• otkriva poruke koje selam upućuje drugima i opisuje umijeće ponašanja po pravilima. <hr/> IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• Učenik vlastitim riječima objašnjava potrebu lijepog odnosa među ljudima dajući primjere iz svakodnevnog života. Slijedi i prati razvijenost osjećaja da se ljudi međusobno cijene, uvažavaju, potpomažu i vole, razumijevajući. To je jedna od islamskih dužnosti koja potiče razvoj empatije i pridonosi angažiranom i odgovornom ponašanju učenika u zajednici.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

Lijepo ponašanje prema svemu što me okružuje:

- Pozdrav mira
- Slušati i poštovati roditelje moja je obveza
- Moje ponašanje.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Popis lijepih želja za članove obitelji i druge ljude.

Popis dobrih djela.

Učešće učenika ogledat će se u osmišljavanju i izvođenju prigodnih igara (uloga članova obitelji), crtanju članova obitelji, obiteljskoga stabla, prezentaciji crteža, planiranju svoga učešća u pomoći u obitelji.

2. RAZRED OSNOVNE ŠKOLE

A / VJERA I ŽIVOT

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>OŠ IV A.2.1.</p> <p>Na kraju druge godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik imenuje islamske i imanske šarte, razlikuje ih i izgovara na arapskome i hrvatskome jeziku.</p>	<p>Učenik nabraja islamske šarte po redu, izgovara kelime i šehadet i njegovo značenje. Povezuje islamske šarte sa životnom praksom. Nabraja imanske šarte po redu i navodi ih na arapskome i hrvatskome jeziku.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik prepoznaje islamske i imanske šarte uz pomoć didaktičkih materijala. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik nabraja imanske i islamske šarte uz učiteljevu pomoć. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik samostalno nabraja po redosljedju islamske šarte, imanske na arapskom ili u prijevodu na hrvatski jezik. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik samostalno nabraja po redosljedju islamske šarte, jasno izgovara, povezuje ih sa životnom praksom. Navodi imanske šarte na arapskom i hrvatskom jeziku.
<p>OŠ IV A.2.2.</p> <p>Učenik uočava vrijednost života, rada i susreta s drugima čitajući ajete i hadise koji potiču na rad i odgovoran život. Nabraja i opisuje obrede vjerskoga čišćenja.</p>	<p>Učenik citira kur'anske ajete i hadise koji govore o vrijednosti rada i života te navodi primjere iz svoje okoline povezane s tim. Pokazuje brigu o drugima, brine se o čistoći tijela. Navodi uvjete za namaz.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik uočava prednosti i koristi rada, prepoznaje obrede abdesta, gusula i drugih uvjeta za namaz. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik nabraja koristi od rada i čišćenja, prepoznaje obred abdesta i gusula. Nabraja uvjete za namaz. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik nabraja vrijednosti rada i života, nabraja i definira abdest, gusul i druge uvjete za nama. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik samostalno ili uz pomoć učitelja citira kur'anske ajete o radu i životu, definira i opisuje abdest i uvjete za namaz.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Znakovi vjerovanja – imanski šarti.

Islamske obveze – islamski šarti.

Živjeti na teret drugih strogo je zabranjeno.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Govoriti o Allahu Uzvišenome kao jedinome Bogu, Stvoritelju i Gospodaru svih svjetova, Vladaru Milostivom i Opskrbitelju; oblikovati lijepo mišljenje o njemu Uzvišenome; potaknuti zapamćivanje nekoliko imena Allaha Uzvišenoga s prijevodom: Rabb, Rahman, Rahim, Malik, Selam, Alim.

Razgovarati o prirodi i prirodnim pojavama (nebo, kiša, zemlja, rijeke, planine, šume, more).

B / VJERSKA PRAKSA

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV B.2.1.

Na kraju druge godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik opisuje određene islamske navike. Može ih samostalno primijeniti u svakodnevnome životu.

Rabi odgovarajuće sintagme za svakodnevne životne situacije: pri započinjanju svakoga posla, zahvaljivanja Bogu i ljudima, pokajanja i traženja oprost, izražavanja sućuti...

Povezuje higijenu tijela, odjeće i životnoga prostora s propisima islama.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik prepoznaje određene islamske navike.

DOBRA

- Uz to što prepoznaje određene islamske navike, učenik pojedine može i opisati.

VRLO DOBRA

- Uz prepoznavanje i opisivanje određenih islamskih navika, učenik uz pomoć učitelja povezuje higijenu tijela, odjeće i životnog prostora s propisima islama.

IZNIMNA

- Učenik samostalno interpretira određene islamske navike, pojedine i primjenjuje.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV B.2.2.

Učenik reproducira kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se koriste i primjenjuje tijekom obavljanja namaza.

Citira zadnje sure iz Kur'ana, ettehijatu, salavate i dove.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Uz pomoć učitelja učenik reproducira zadnje sure iz Kur'ana.

DOBRA

- Uz učiteljevu pomoć učenik reproducira zadnje sure iz Kur'ana i ettehijatu, salavate i dove.

VRLO DOBRA

- Učenik samostalno reproducira zadnje sure iz Kur'ana i ettehijatu, salavate i dove.

IZNIMNA

- Pored toga što samostalno reproducira zadnje sure iz Kur'ana, ettehijatu, salavate i dove, učenik to povezuje s praksom i namazom.

ISHOD**OŠ IV B.2.3.**

Na kraju obrazovnoga razdoblja (0 – 2 godine) učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena arapsko pismo, učenik prepoznaje svako slovo arapske abecede. Može pravilno izgovoriti većinu harfova i imenovati svaki pojedinačno.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi arapsku abecedu recitirajući pjesmicu (ELIF, BA, TA, TSA...) i razlikuje slova u osnovnome obliku. Od različitih materijala izrađuje slova kao didaktičko sredstvo, ilustrira i boji, slaže slovarice.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik prepoznaje harfove arapske abecede, pojedine može pravilno izgovoriti i imenovati.

DOBRA

- Na kraju druge godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, većinu ih pravilno izgovara i imenuje.

VRLO DOBRA

- Učenik prepoznaje harfove arapske abecede, pravilno ih izgovara, imenuje i piše u osnovnom obliku uz poneku pogrešku.

IZNIMNA

- Učenik prepoznaje harfove arapske abecede, svaki harf pravilno izgovara, točno imenuje i piše u njegovom osnovnom obliku.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

Kako se obogatiti dobrim navikama i time spriječiti loše navike.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Na čemu smo zahvalni Bogu – izraditi slikovnicu.

Uzorno ponašanje – slikovnica, strip ili izložba radova (tekstualne i slikovne poruke).

Ishod B.2.3. je preporučen, ali neobvezan.

C / MORAL

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
OŠ IV C.2.1. Na kraju druge godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral, učenik prepoznaje razlike između dobrog i lošega ponašanja. Učenik uzima abdest slijedeći preporuku Poslanika prema čijim riječima je abdest oružje vjernika (štiti ga od svega lošega, a pomaže mu u održavanju duhovne čistoće).	Učenik navodi ajete i hadise koji govore o dobrim i lošim postupcima. Razlikuje lijepe od loših postupaka. Uzima abdest težeći duhovnoj čistoći i zaštiti od grijeha.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• Učenik uz pomoć vjeroučitelja navodi osobine dobra i zla te redosljed uzimanja abdesta. DOBRA <ul style="list-style-type: none">• Učenik samostalno navodi dobre i loše osobine te redosljed uzimanja abdesta. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• Učenik uz pomoć vjeroučitelja definira dobro i zlo i uz pomoć učitelja uzima abdest težeći duhovnoj čistoći i zaštiti od grijeha. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• Učenik samostalno definira dobro i zlo te samostalno uzima abdest težeći duhovnoj čistoći i zaštiti od grijeha.

90

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
OŠ IV C.2.2. Učenik na temelju vlastitoga pozitivnog iskustva opisuje vrijednosti života.	Učenik prepoznaje vrijednosti života te navodi ajete i hadise koji opisuju život na ovome svijetu. Navodi primjere iz svakodnevnoga života gdje život ljudi slični nekoj igri.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• Učenik, uz pomoć vjeroučitelja, definira život na ovom svijetu. DOBRA <ul style="list-style-type: none">• Učenik samostalno definira život na ovome svijetu. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• Učenik, uz pomoć vjeroučitelja, navodi ajete i hadise koji vrednuju život na ovom svijetu. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• Učenik samostalno navodi ajete i hadise kojima se vrednuje život na ovom svijetu.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Pomoći drugomu obveza je vjernika.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Videoprojkcijama o (ne)prihvatljivim oblicima ponašanja učenicima će biti poslana poruka o implikacijama pozitivnoga i negativnoga ponašanja u svakodnevnome društvenom kontekstu.

D / SUSRET S DRUGIMA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>OŠ IV D.2.1.</p> <p>U domeni Susret s drugima učenik uočava i predočava socijalni smisao posta u mjesecu ramazanu.</p>	<p>Učenik tumači što je post i kategorizira tko je dužan postiti.</p> <p>Objašnjava zašto muslimani poste.</p> <p>Objašnjava važnost organiziranja iftara za siromašne i gladne.</p> <p>Učenik, na poticaj roditelja i muallima, predlaže organiziranje iftara i sudjeluje u organizaciji humanitarne akcije pripremanja iftara.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik navodi koja je treća islamska obveza i kako je ona povezana s odnosom prema drugim ljudima. Definira što je post i tko je dužan postiti. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik uspoređuje pojmove ramazan, post, iftar, kandilji i objašnjava njihova značenja. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik opisuje i pripovijeda kako postom postajemo solidarni prema gladnima. Udružuje se i sudjeluje u akciji uređenja učionice u čast dočeka mubarek mjeseca ramazana. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik opisuje vlastiti doživljaj posta. Učenik, na poticaj roditelja i muallima, predlaže organiziranje zajedničkog iftara i pozivanja prijatelja; osmišljava ga i sudjeluje u njegovoj organizaciji.
<p>OŠ IV D.2.2.</p> <p>Učenik otkriva i zaključuje kakav bi trebao biti odnos muslimana i muslimanke prema životu na ovome svijetu.</p>	<p>Učenik objašnjava kakav bi život muslimana trebao biti.</p> <p>Recitira kur'anski tekst i tekst hadisa o životu na dunjaluku i ahiretu. Počinje napredovati u primjeni kur'anske i poruke Poslanika u svakodnevnome životu.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik, uz pomoć roditelja i učitelja, pronalazi i čita tekstove o životu na dunjaluku i ahiretu. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik prikazuje u glavnim crtama čime treba biti ispunjen život na dunjaluku. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik se koristi stečenim znanjima o životu na dunjaluku. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik počinje napredovati u primjeni kur'anske i poruke Poslanika u svakodnevnom životu. Upozorava na potrebu pridržavanja kur'anskih propisa i sunneta Božjeg poslanika.
<p>SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA</p> <p>Ustezati se od jela i pića uz ramazan (postiti).</p>		
<p>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA</p> <p>Igrokazom Postiti ili ne postiti – pitanje je sad prikazati život dvojice najboljih prijatelja: jednoga u čijemu se domu osjeti ramazan i drugoga u čijemu se domu ne osjeti te na taj način kontekstualizirati praktično življenje islama postom u ramazanu.</p>		

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.3.1.

Na kraju treće godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik navodi i objašnjava temeljna učenja vjere.

Učenik definira islam i ključne islamske pojmove vjerovanja: meleki, knjige, poslanike, sudnji dan. Nabraja Božje objave i poslanike kojima je upućena objava, navodi osobine Božjih poslanika, veliča uzvišenost Allaha, dž.š. pripremajući se i obavljajući sabah namaz, obraća se Allahu dovom, učvršćuje i izražava vjeru izgovaranjem imanskih i islamskih šarta.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik nabraja islamske i imanske šarte s prijevodom.

DOBRA

- Učenik nabraja dužnosti, razlikuje imanske od islamskih dužnosti.

VRLO DOBRA

- Učenik definira i pojašnjava imanske i islamske dužnosti s razumijevanjem.

IZNIMNA

- Učenik definira imanske i islamske dužnosti, pojašnjava njihov značaj i svaki šart pojedinačno s razumijevanjem.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.3.2.

Učenik otkriva ljepotu vjere i društvenih vrijednosti usklađenih s moralnim načelima.

Učenik prepoznaje vrijednosti društva u kojemu živi, prepoznaje sebe kao vjernika: po imenu, obitelji, podrijetlu, odgoju i svome osobnom odabiru. Pokazuje razumijevanje za druge i drukčije. Opisuje Božja stvorenja i njihovu funkciju. Opisuje način pridobivanja Božje milosti. Uočava vrijednost znanja, ustrajnosti, poštenja i prijateljstva.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik identificira sebe kao vjernika, pokazuje razumijevanje za druge i drugačije, nabraja Božja svojstva uz pomoć učitelja, nabraja načine zadobivanja Božje milosti: skupljanja znanja, ustrajnosti, poštenja, prijateljstva...

DOBRA

- Učenik otkriva prednosti vjere, učenja, činjenja dobrih djela, govor istine, pokazuje razumijevanje za druge i drukčije; samostalno nabraja Božja svojstva na hrvatskome jeziku, nabraja ljepote Allahova stvaranja.

VRLO DOBRA

- Učenik otkriva prednosti vjere, nabraja načine zadobivanja Božjeg zadovoljstva i milosti: učenjem, ustrajnošću, prijateljstvom, činjenjem dobrih djela, govorom istine, poštenjem, odricanjem, žrtvom i saburom; nabraja Božja svojstva na hrvatskom i na arapskom uz pomoć učitelja; nabraja i objašnjava ljepote Allahova stvaranja.

IZNIMNA

- Učenik otkriva prednosti vjere, pojašnjava načine zadobivanja Božjeg zadovoljstva i milosti: govori o vrijednosti učenju, ustrajnosti, prijateljstvu, činjenju dobrih djela, govoru istine, poštenju, odricanju, žrtvi i saburu; nabraja Božja svojstva na arapskom i hrvatskom jeziku; pokazuje razumijevanje za druge i drugačije; nabraja i objašnjava ljepote Allahova stvaranja.

ISHOD**OŠ IV A.3.3.**

Učenik doznaje o počecima stvaranja svijeta, prvih ljudi na Zemlji te prepoznaje Ka'bu kao prvi hram na Zemlji. Otkriva i pronalazi najljepši uzor u životu Muhammeda, a.s.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi osnovne podatke o početku stvaranja svijeta, Ademu, a.s., i Havi te Ibrahimu, a.s., i njegovoj gradnji Kabe. Upoznaje se s najvažnijim biografskim podacima Muhammeda, a.s., i iskušenjima kroz koja je prolazio. Uspoređuje naučeno s primjerima iz svakodnevnoga života.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik navodi i prepoznaje neke činjenice iz povijesti islama uz pomoć učitelja.

DOBRA

- Učenik navodi i prepoznaje činjenice iz povijesti islama.

VRLO DOBRA

- Učenik samostalno nabraja i opisuje činjenice iz povijesti islama; navodi datume i redoslijed događanja.

IZNIMNA

- Učenik samostalno navodi, opisuje i analizira činjenice iz povijesti islama; navodi datume i redoslijed događaja; govori o Muhammedu a.s. kao najboljem uzoru u životu muslimana.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Temelji vjere – imanski šarti.

Osobine Božjih poslanika.

Muhammed, a.s.

Kaba.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Digitalni sadržaji.

Kreativno izražavanje putem praktičnoga rada.

Prezentacija uradaka.

B / VJERSKA PRAKSA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
OŠ IV B.3.1. Na kraju treće godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik prepričava poučne događaje iz života Muhammeda, a.s., uspoređuje ih sa svakodnevnim životnim situacijama i usvaja pouku za vlastiti život.	Učenik imenuje određene povijesne osobe, navodi epizode iz njihovih životnih sudbina i usvaja pouku za vlastiti život. Upoznaje se s osobinama Božjih poslanika i primjenjuje ih u vlastitoj životnoj praksi.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">Po uzoru na Božje poslanike i njihove osobine, uz pomoć učitelja, učenik iz svoga života navodi primjere za povjerenje, poštenje, govor istine, točnost u povjerenim zadacima, načine izbjegavanja ružnog ponašanja (grijeha), situacije u kojima je pokazao oštroumnost. DOBRA <ul style="list-style-type: none">Uz navođenje primjera iz života za navedene osobine učenik osobine Božjih poslanika navodi i na hrvatskome jeziku. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">Osobine Božjih poslanika učenik nabraja na arapskom izvorniku i hrvatskom prijevodu, prepoznaje ih u svakodnevnom životu i uzima pouku. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">Prepričavanjem određenih poučnih događaja iz života Muhammeda a.s. i određenih islamskih velikana, učenik radi usporedbe i uzima pouku.
OŠ IV B.3.2. Učenik interpretira određene kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se rabe i primjenjuje pri obavljanju namaza. Za pojedine navodi povode i okolnosti objavljivanja te ih dovodi u vezu s događajima iz suvremenoga života.	Učenik interpretira sure i Ettehijjatu, salavate i dove.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">Učenik interpretira sure Ihlas i Asr. DOBRA <ul style="list-style-type: none">Uz pomoć vjeroučitelja učenik interpretira sure: Ihlas, Fil, Asr, Ettehijjatu, salavate i dove. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">Učenik samostalno interpretira sure: Ihlas, Fil, Asr, Ettehijjatu, salavate i dove. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">Pored toga što učenik samostalno interpretira sve navedene sadržaje, objašnjava povode i okolnosti objavljivanja pojedinih sadržaja.

ISHOD**OŠ IV B.3.3.**

Na kraju obrazovnog razdoblja (3 – 5 godina) učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena arapsko pismo, učenik opisuje svako slovo arapske abecede. Suvereno piše arapska slova, grupira ih prema oblicima, pravopisnim i semantičkim grupama: kratki vokali, dugi vokali, grupa EDRO, krupni harfovi. Izražava kreativnost izrađujući harfove i grupe harfova od različitih materijala. Prezentira ih u digitalnome obliku putem videoigara i PowerPointa.

U zadnjoj godini ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja uvježbava sadržaj sufare.

RAZRADA ISHODA

Učenik pojedinačno opisuje svako slovo arapske abecede. Vlastitim riječima prepoznaje položaj i mjesto svakoga slova (BA je 2. slovo arapske abecede, nalazi se poslije ELIFA, a prije slova TSA). Može napisati svaki harf i otpjevati uz pjesmicu izgovarajući ih s kratkim vokalima (E-I-U, BE-BI-BU, TE-TI-TU, TSE-TSI-TSU...). Razlikuje i druge skupine harfova: dugi, vokali, grupa EDRO, krupni harfovi. Na kraju ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja (peta godina učenja) demonstrira cjelokupni sadržaj sufare.

Koncem pete godine učenja promoviraju se novi učači Kur'ana.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik prepoznaje harfove arapske abecede, može ih pravilno izgovoriti i imenovati, a pojedine opisati i napisati.

DOBRA

- Na kraju treće godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, pravilno ih izgovara i imenuje. Većinu može svojim riječima opisati i uz vjeroučiteljevu pomoć napisati.

VRLO DOBRA

- Učenik prepoznaje harfove arapske abecede, pravilno ih izgovara i imenuje. Samostalno ih opisuje svojim riječima uz poneku pogrešku. Samostalno ih piše.

IZNIMNA

- Učenik prepoznaje harfove arapske abecede, pravilno ih izgovara, imenuje i piše. Precizno i točno ih opisuje svojim riječima.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Muhammed, a.s. – uzor za lijepo ponašanje.

Ettehijjatu, salavati, dove.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Digitalni sadržaji.

Memoriranje arapskoga teksta uz pomoć zvučnoga zapisa i zbornoga ponavljanja na kraju svakoga sata.

Ishod B.3.3. je preporučen, ali neobavezan.

C / MORAL

ISHOD

OŠ IV C.3.1.

Na kraju treće godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral,

učenik otkriva razloge zabrane alkohola radi ostvarenja ljepšega načina života.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepričava priču o Sumejji i pronalazi vezu između ovisnosti o alkoholu i ubojstvu, uzroku nesreće.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik uz pomoć vjeroučitelja prepričava priču Sumejja

DOBRA

- Učenik samostalno prepričava priču o Sumejji.

VRLO DOBRA

- Učenik samostalno prepričava priču Sumejja i uz pomoć vjeroučitelja povezuje ovisnost o alkoholu i ubojstvu.

IZNIMNA

- Učenik samostalno prepričava priču Sumejja i samostalno povezuje podložnost ovisnosti o alkoholu i grijehu ubojstva.

ISHOD

OŠ IV C.3.2.

Koristeći se udžbenikom i drugom dostupnom literaturom koja govori o životu Božjega Poslanika, ashaba ili drugih dobrih ljudi, učenik opisuje dužnosti prema roditeljima, rodbini, prijateljima, susjedima i ostalim ljudima te uočava

islamske, a ujedno i univerzalne moralne vrijednosti.

RAZRADA ISHODA

Temeljem pripovjedaka o životu Božjega Poslanika i dobrih ljudi te zanimljivih i poučnih suvremenih pripovjedaka učenik uočava i prepoznaje islamske, a ujedno i univerzalne moralne vrijednosti poput poštenja, iskrenosti, pravednosti, velikodušnosti, jednakosti svih ljudi bez obzira na rasnu i etničku pripadnost.

Navodeći osobine Božjih poslanika, opisuje što je poštenje, iskrenost, povjerenje te kako u Božjim poslanicima možemo imati najljepše uzore.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik navodi postupke dječaka Hamze iz istoimene priče. Učenik uz pomoć vjeroučitelja navodi svojstva Božjih poslanika na hrvatskom i povezuje ih sa svojim postupcima prema drugima.

DOBRA

- Učenik samostalno objašnjava svojstva Božjih poslanika i nabroja dužnosti prema ostalima.

VRLO DOBRA

- Učenik uz pomoć vjeroučitelja navodi svojstva Božjih poslanika na arapskom i hrvatskom a uz pomoć vjeroučitelja prepričava djetinjstvo i mladost Muhammeda, a.s.

IZNIMNA

- Učenik samostalno navodi svojstva Božjih poslanika na arapskom i hrvatskom i objašnjava dužnosti prema ostalima i samostalno prepričava djetinjstvo i mladost Muhammeda, a.s.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Alkohol – uzrok nesreće.

Ponašanje prema roditeljima, rodbini, prijateljima, susjedima i ostalim ljudima.

Osobine Božjih poslanika – osobine koje slijedimo i prakticiramo.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Igrokaz: aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika.

D / SUSRET S DRUGIMA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>OŠ IV D.3.1.</p> <p>U domeni Susret s drugima učenik ističe i podupire potrebu pozdravljanja selamom – pozdravom mira.</p>	<p>Učenik interpretira riječi selama i objašnjava što je selam.</p> <p>Suraduje s ljudima koji ga okružuju (prijatelji, učitelji, roditelji i dr.) i brine se za provođenje discipline, međusobnoga pozdravljanja, pozdravljanja zaposlenih u školi i sl.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik implementira islamski pozdrav u svakodnevni život. Objašnjava što je selam. <hr/> <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik navodi komu se naziva selam, na kojim mjestima i u kojim prilikama. <hr/> <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik se preispituje o propisu nazivanja selama. Nastoji istražiti sličnost selama s pozdravom ljudi koje srećemo. Ovakvim odgojem učenik od najranije dobi biva svjestan vjerske, etničke i kulturne raznolikosti sredine u kojoj živi ali posebnosti vlastitog vjerskog identiteta, istovremeno se učeći toleranciji i uvažavanju drukčijih stavova. <hr/> <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik vlastitim riječima objašnjava kako pozdrav mira ima dubok smisao i značaj. Drži se razvijenog znanja o kulturi ponašanja prilikom susreta, ulaska u kuću i izlaska iz kuće. Pokazuje kako susret dvije osobe, upotpunjen selamom, unaprijed skreće pozornost da njihov susret treba proteći u miru, daleko od svađe, vrijeđanja ili težih posljedica. Učenik postaje svjestan da i druge religije s islamom dijele slične stavove i moralne vrijednosti koje su važni temelji za budući dijalog.

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>OŠ IV D.3.2.</p> <p>Učenik prikazuje kakav bi trebao biti odnos muslimana i muslimanke prema radu i ljudima koje tek upoznaje.</p>	<p>Učenik prepričava kakav je bio odnos Poslanika prema stanovnicima Medine nakon hidžre. Navodeći primjere iz Poslanikova života, objašnjava kako su svi ljudi pred Bogom jednaki te da se razlikuju jedino po bogobožnosti.</p> <p>Oprimjeruje postupke ensarija prema muhadžirima.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik navodi tekstove koji upućuju na to da je Poslanik bio sasvim običan čovjek koji je često isticao kako je svaki pošten rad častan. <hr/> <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik proučava ponašanje ensarija prema muhadžirima. <hr/> <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik uspoređuje i pronalazi vezu između ponašanje ensarija iz vremena Božjeg poslanika i današnjih ensarija. <hr/> <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik vlastitim riječima govori o nužnosti ljubavi, poštovanja, solidarnosti i pomaganja ljudima u nevolji. Oponaša i slijedi praksu poslanika Muhammeda a.s. koja se odnosi na ljubav prema radu i ljudima.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Pozdrav mira.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Igrokazi, dramatizacija.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.4.1.

Na kraju četvrtre godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik potvrđuje vjeru u jednoga Boga vjerovanjem u njegova svojstva i prakticiranjem namaza. Definira post, zekat i hadž i pojašnjava propise o njima.

Učenik opisuje Boga na temelju njegovih svojstava i govori o ljepoti Allahova stvaranja. Definira vjeru kao ljubav prema Bogu, Poslaniku i drugim ljudima, navodi primjere i iskustva prvih muslimana. Nabraja uvjete za namaz, opisuje pet dnevnih namaza. Razvija svijest o Bogu, opisuje doživljaj Boga, promišlja o važnosti, smislu i dobiti vjerovanja u svakodnevnom životu.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik navodi islamske dužnosti i neke propise vezane za svaki islamski šart, pokazuje spremnost da u ime Boga pomaže drugima, nabraja neka Božja svojstva.

DOBRA

- Učenik navodi islamske dužnosti, definira ih, navodi neke propise povezane sa svakim islamskim šartom, pokazuje spremnost za odricanje u ime Boga i s ljubavlju govori o Bogu, Poslaniku i drugim dužnostima.

VRLO DOBRA

- Učenik navodi islamske dužnosti, definira ih, navodi propise vezane za svaki islamski šart; Izgovara Allahova svojstva na hrvatskom jeziku i razumije ih.

IZNIMNA

- Učenik iz ljubavi prema Bogu i vjerom u Njega (putem svojstava) samostalno se priprema i izvršava dužnosti (npr. namaz, post...); definira zekat i hadž; navodi Allahova svojstva na arapskom i hrvatskom jeziku; opisuje Allahova svojstva.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.4.2.

Učenik otkriva važnost obveze prema sebi i drugima.

Učenik nabraja dužnosti prema sebi i drugima na temelju ajeta i hadisa. Pokazuje zahvalnost Bogu, stvoritelju svih ljepota, učenjem novih poglavlja iz Kur'ana.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Uz pomoć učitelja učenik nabraja dužnosti prema sebi, susjedima, rodbini i prijateljima, zajednici društvu i domovini.

DOBRA

- Uz učiteljevu pomoć učenik nabraja dužnosti prema sebi, susjedima, rodbini i prijateljima, zajednici, društvu i domovini i navodi primjere iz svojega života.

VRLO DOBRA

- Učenik samostalno nabraja određene dužnosti, argumentira ajetima i hadisima uz pomoć učitelja, govori o ljepoti stvaranja.

IZNIMNA

- Učenik samostalno nabraja određene dužnosti, samostalno argumentira ajetima i hadisima; navodi primjere iz života; govori o ljepoti Allahova stvaranja i Muhammedu a.s. kao najboljem uzoru u životu muslimana.

ISHOD**OŠ IV A.4.3.**

Učenik se upoznaje s događajima iz rane povijesti islama koji su odredili tijek razvoja islama i prve muslimanske zajednice. Iskustvo obilježavanja islamskih blagdana i mubarek noći u užoj i široj zajednici povezuje sa sadržajima blagdana.

RAZRADA ISHODA

Učenik prezentira Bedr kao važan događaj u povijesti islama povezujući njegov ishod sa snagom vjere. Prepričava i analizira ishode Uhuda, Hendeke i povratka u Mekku, povezujući ih s vrijednostima opraštanja, tolerancije, mira i suživota. Upoznaje se s islamskim blagdanima i mubarek noćima.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik navodi najvažnije događaje iz povijesti islama uz pomoć učitelja. Identificira islamske blagdane i mubarek noći tijekom godine.

DOBRA

- Učenik nabraja tijek najvažnijih događaja u povijesti islama uz učiteljevu pomoć i navodi neke primjere. Nabraja islamske blagdane i mubarek noći tijekom godine.

VRLO DOBRA

- Učenik samostalno nabraja najvažnije događaje u povijesti islama, analizirajući njihov ishod i povezujući ih sa uspjehom u životu. Učenik prezentira simboliku islamskih blagdana i mubarek noći.

IZNIMNA

- Učenik samostalno nabraja i objašnjava najvažnije događaje u povijesti islama, analizirajući njihov ishod i povezujući ih sa uspjehom u životu, povezujući ključna imena tih događaja s elementima uspjeha u današnjem vremenu. Učenik prezentira i objašnjava simboliku, smisao i ulogu islamskih blagdana i mubarek noći.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Iz života poslanika Muhammeda, a.s.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene vrste tekstova: pjesmice (tradicionalne i suvremene), slikopriče, slikovnice, strip, jednostavni kratki tekstovi od nekoliko kratkih rečenica popraćeni slikama, jednostavni dijaloški i opisni tekstovi, prilagođena poznata priča, čestitka, kratki tekstovi popraćeni slikama i obrascima s osobnim podatcima.

Neke preporučene aktivnosti: slaganje slika ili dijelova kratkoga teksta odgovarajućim redosljedom, dopunjavanje tekstova, pokazivanje i opisivanje predmeta i slika, ponavljanje riječi i izraza, izrezivanje, lijepljenje, povezivanje verbalnih i neverbalnih sadržaja, pjevanje, recitiranje, jednostavni kratki dijalozi s uvježbanim jezičnim sredstvima koji predočavaju stvarne komunikacijske situacije uz izmjenu pojedinih elemenata, prepričavanje slijeda nekoga događaja s pomoću vizualnih poticaja i pitanja, jednostavni projektni zadatci (izrada čestitke, plakata, lutkarska predstava, kraća dramatizacija...).

B / VJERSKA PRAKSA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
OŠ IV B.4.1. Na kraju četvrte godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik demonstrira sve dnevne namaze. Sadržaj islamskih šarta, usvojenih u ranijim godinama učenja i poučavanja, proširuje poučnim pričama iz svakodnevnoga života.	Osim nabiranja, opisivanja, uspoređivanja i obrađivanja utjecaja dnevnih namaza na čovjekov život (sabah, podne, ikindija, akšam, jacija), učenik vodi dnevnik obavljanja namaza i razgovara s vršnjacima o načinima obavljanja molitve. Preporučava poučne priče o namazu, postu, zekatu, hadžu.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">Učenik nabira i opisuje dnevne namaze. Klanja uz pomoć učitelja, imama ili roditelja. Preporučava poučne priče i uočava pouku. DOBRA <ul style="list-style-type: none">Uz učiteljevu pomoć učenik pokazuje praktično obavljanje dnevnih namaza. Vodi tjedni dnevnik o obavljenim namazima. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">Uz samostalno obavljanje dnevnih namaza, učenik na temelju osobnog iskustva kroz druženje s prijateljima uspoređuje način izražavanja molitve muslimana s načinom izražavanja molitve drugih ljudi. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">Pored toga što učenik samostalno obavlja dnevne namaze, obrazlaže i utjecaj te koristi dnevnih namaza na život čovjeka. Preporučavanjem poučnih priča o namazu, postu, zekatu i hadžu uočava kako prakticiranje ovih islamskih šarta doprinosi boljoj kvaliteti života.

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
OŠ IV B.4.2. Učenik interpretira određene kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se koriste i primjenjuje pri obavljanju namaza. Za pojedine navodi povode i okolnosti objavljivanja te ih dovodi u vezu s događajima iz suvremenoga života.	Učenik interpretira sure, Ajetul kursijju, Kunut dovu sa značenjem na hrvatskome jeziku.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">Učenik interpretira sure Kadr i Kewser. DOBRA <ul style="list-style-type: none">Učenik interpretira sure Kadr, Kewser i Ajetul kursijju. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">Učenik samostalno interpretira: Kadr, Kewser, Ajetul kursijju i Kunut dovu. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">Pored toga što učenik samostalno interpretira sve navedene sadržaje, na arapskom izvorniku i hrvatskom prijevodu, objašnjava povode i okolnosti objavljivanja pojedinih sadržaja.

ISHOD**OŠ IV B.4.3.**

Na kraju obrazovnoga razdoblja (3 – 5 godina) učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena arapsko pismo, učenik opisuje svako slovo arapske abecede. Suvereno piše arapska slova, grupira ih prema oblicima, pravopisnim i semantičkim grupama: kratki vokali, dugi vokali, skupina EDRO, krupni harfovi.

Izražava kreativnost izrađujući harfove i grupe harfova od različitih materijala. Prezentira ih u digitalnome obliku putem videoigara i PowerPointa.

U zadnjoj godini ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja uvježbava sadržaj sufare.

RAZRADA ISHODA

Učenik pojedinačno opisuje svako slovo arapske abecede. Svojim riječima prepoznaje položaj i mjesto svakoga slova (BA je 2. slovo arapske abecede, nalazi se poslije ELIFA, a prije slova TSA). Može napisati svaki harf i otpjevati uz pjesmicu izgovarajući ih s kratkim vokalima (E-I-U, BE-BI-BU, TE-TI-TU, TSE-TSI-TSU...). Razlikuje i druge grupe harfova: dugi, vokali, grupa EDRO, krupni harfovi. Na kraju ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja (peta godina učenja) demonstrira cjelokupni sadržaj sufare. Krajem pete godine učenja promoviraju se novi učači Kur'ana.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik piše sve harfove arapske abecede. Uz pomoć vjeroučitelja pojedine harfove grupira prema: kratkim i dugim vokalima, krupnim harfovima te onima iz grupe EDRO. Uz pomoć vjeroučitelja, na kreativan način od različitih materijala izrađuje harfove po grupama.

DOBRA

- Na kraju četvrte godine učenik piše sve harfove arapske abecede. Uz vjeroučiteljevu pomoć većinu harfova grupira prema kratkim i dugim vokalima, krupnim harfovima te onima iz grupe EDRO. Uz vjeroučiteljevu pomoć na kreativan način od različitih materijala izrađuje harfove po grupama.

VRLO DOBRA

- Učenik piše sve harfove arapske abecede. Većinu harfova samostalno grupira prema: kratkim i dugim vokalima, krupnim harfovima te onima iz grupe EDRO. Samostalno izražava osobnu kreativnost izrađujući grupe harfova od različitih materijala.

IZNIMNA

- Učenik piše sve harfove arapske abecede. Samostalno ih grupira prema: kratkim i dugim vokalima, krupnim harfovima i onima iz grupe EDRO. Samostalno izražava osobnu kreativnost izrađujući grupe harfova od različitih materijala.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Dnevni namazi.

Poučne priče o namazu, postu, zekatu, hadžu.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Dnevnik obavljanja namaza.

Plan vjerskih aktivnosti (dnevni, tjedni, mjesečni, godišnji rasporedi).

Ishod B.4.3. je preporučen, ali neobavezan.

ISHOD

OŠ IV C.4.1.

Na kraju četvrte godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral, učenik objašnjava moralne dimenzije posta u mjesecu ramazanu i navodi radnje koje kvare namaz, a narušavaju uzorne ljudske postupke.

RAZRADA ISHODA

Učenik definira što znači postiti i navodi tko je dužan postiti. Opisuje doživljaj posta i iščekivanja paljenja kandilja. Primjerima iz svakodnevnoga života objašnjava potrebu pridržavanja posta kao jednoga od načina za dobivanje energije koja nas štiti od moralnoga posrnuća. Navodi radnje koje kvare namaz, a narušavaju uzorne ljudske postupke.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik navodi primjere iz Kur'ana i hadisa kojim se potiče na post u svrhu osnaživanja vjere i ljubavi prema Allahu dž.š.

DOBRA

- Učenik uočava i uz pomoć vjeroučitelja objašnjava koje su sve koristi od posta.

VRLO DOBRA

- Učenik opisuje doživljaj posta i iščekivanja paljenja kandilja.

IZNIMNA

- Učenik vlastitim riječima objašnjava kako post doprinosi razvijanju moralnih vrлина kod čovjeka.

ISHOD

OŠ IV C.4.2.

Opisujući međuljudske odnose u užoj i široj obitelji, uočava postupke pomaganja i suosjećanja s rodbinom u različitim životnim situacijama. Obrazlaže Božje naredbe i zabrane koje reguliraju pravilno postupanje u društvu.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepričava kakav je bio odnos Muhammeda, a.s., prema djeci i kakvi su bili njegovi moralni postupci prema mlađima.

Nabraja i razvrstava Božje naredbe i zabrane kojima se regulira naređivanje dobra i odvratanje od zla.

Imenuje svoju rodbinu i prijatelje te nabraja dužnosti prema njima kako bi im bio od pomoći i iskazao poštovanje.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik prepričava odnos Muhammeda a.s. prema djeci i akvi su bili njegovi moralni postupci prema mlađima.

DOBRA

- Učenik samostalno nabraja Božje naredbe i zabrane na putu promicanja dobra, a sprječavanja zla.

VRLO DOBRA

- Učenik samostalno nabraja i razvrstava Božje naredbe i zabrane na putu promicanja dobra a sprečavanja zla. Učenik imenuje svoju rodbinu i prijatelje.

IZNIMNA

- Učenik samostalno nabraja i razvrstava Božje naredbe i zabrane na putu promicanja dobra a sprečavanja zla. Učenik nabraja dužnosti prema rodbini i prijateljima.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Pozivanje na dobro, odvratanje od zla.

Koristi od posta.

Osobine postača.

Muhammed, a.s., moralni uzor.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Izraditi slikovnicu o uzornim osobinama koje imaju uporište u životu Muhammeda, a.s.

D / SUSRET S DRUGIMA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>OŠ IV D.4.1.</p> <p>U domeni Susret s drugima učenik obrazlaže i sažima smisao i važnost zekata kao načina pravedne raspodjele imetka i prava siromašnih u imetku bogatih.</p>	<p>Učenik predstavlja koja je četvrta islamska obveza i kako je ona povezana s odnosom prema drugim ljudima.</p> <p>Uočava socijalne i etičke ciljeve zekata i izražava spremnost da ga primjenjuje u životu.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik tumači što je zekat i tko ga je dužan davati. Razvrstava kategorije primatelja zekata. Interpretira Kur'anski tekst i hadis o zekatu. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik uspoređuje pojmove zekat, nisab, imućni, siromašni, posjed, islamske ustanove i objašnjava njihova značenja. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik opisuje i pripovijeda kako zekatom doprinosimo iskorjenjivanju siromaštva. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik prikazuje u glavnim crtama socijalne i etičke ciljeve zekata i izražava spremnost da ga primjenjuje u životu.
<p>OŠ IV D.4.2.</p> <p>Učenik gradi i razvija islamski odnos prema rodbini, susjedima, prijateljima i široj društvenoj zajednici.</p>	<p>Učenik zaključuje da je čovjek društveno biće (nikad nije sam – rađa se po Allahovoj volji, u društvu ljudi odrasta, uči, radi i stječe iskustva).</p> <p>Oprimjeruje kako se iz bogatstva društvenih veza razvija prijateljstvo te objašnjava kako sve velike stvari započinju u krugu obitelji.</p> <p>Brine se o potrebama obitelji, rodbine i prijatelja.</p> <p>Usklađuje svoj odnos prema obitelji, susjedima i prijateljima s islamskim propisima.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik navodi tko sve čini obitelj i objašnjava kako se prema njoj ponašamo. Prilagođava svoju humanost principima islama. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik uočava načine koji doprinose zbližavanju članova obitelji, susjeda i prijatelja i predlaže načine za očuvanje i jačanje razvijenoga novog prijateljstva. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik razvija islamske kvalitete odnosa prema učenicima u razredu koji su pripadnici druge konfesije. Poboljšava svoj odnos prema susjedima pozdravljajući ih, pomažući i posjećujući ih. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik potiče na razmišljanje da je čovjek najsavršenije Allahovo, dž.š. stvorenje, poredeći ga s drugim stvorenjima. Vlastitim riječima objašnjava značenje ljubavi i iskrenosti u jačanju rodbinskih veza i prijateljstava. Brani i upotrebljava princip interkulturalnosti u odnosu s pripadnicima druge konfesije. Usavršava svoj odnos prema članovima uže i šire obitelji, prema susjedima i prijateljima.
<p>SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA</p> <p>Zekat.</p> <p>Islamski odnos prema rodbini, susjedima, prijateljima.</p>		
<p>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA</p> <p>Igre uloga, igrokazi.</p>		

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.5.1.

Na kraju pete godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik opisuje znakove vjerovanja i povezuje sadržaje s iskustvom vjere. Definira, opisuje i interpretira način obavljanja namaza.

Učenik analizira kelime i šehadet. Definira, opisuje i interpretira pripremu i način obavljanja namaza: pet dnevnih, džuma, dženaža, bajram i teravih namaz. Nabraja radnje koje kvare namaz i opisuje sehvi sedždu kao mogućnost ispravljanja pogreške u namazu. Uočava vrijednosti posta, zekata, sadaekatul fitra i hadža. Usvaja stavove o islamskim dužnostima.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik identificira dužnosti i vlada osnovnim pojmovima vezanim za šehadet, namaz, post, zekat i hadž. Priprema se za namaz i opisuje način obavljanja pet dnevnih namaza. Definira post i hadž.

DOBRA

- Učenik nabraja i objašnjava dužnosti; uz učiteljevu pomoć citira kur'anske ajete i hadise povezane s dužnostima; priprema se za namaz i opisuje način obavljanja pet dnevnih namaza; nabraja radnje koje kvare namaz i opisuje sehvi sedždu; nabraja farz, vadžib i sunnet namaze; nabraja imanske šarte i prijevod.

VRLO DOBRA

- Učenik interpretira arapske tekstove s prijevodom i povezuje ih uz određene dužnosti; nabraja i objašnjava islamske dužnosti; priprema se za namaz i opisuje način obavljanja pet dnevnih namaza; uz pomoć učitelja objašnjava način klanjanja džume, dženaže i bajram namaza; nabraja radnje koje kvare namaz i opisuje sehvi sedždu; nabraja farz i vadžib namaze; nabraja imanske šarte i prijevod.

IZNIMNA

- Učenik vlada sadržajima imanskih šarta; citira arapske tekstove s prijevodom i povezuje ih uz određene dužnosti (namaz); nabraja i objašnjava islamske dužnosti; priprema se za namaz i opisuje način obavljanja pet dnevnih namaza; objašnjava način klanjanja džume, dženaže, bajrama i teravih namaza; nabraja radnje koje kvare namaz i opisuje sehvi sedždu; nabraja farz i vadžib namaze; nabraja imanske šarte i prijevod.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.5.2.

Učenik uočava utjecaj islamskih načela i običaja na način života, odnosa u društvu, općenito na kulturu i vrijednosti jednoga društva.

Učenik uči euzu i bismillu prije svakoga hajr posla, nabraja vrijednosti pristojnoga i lijepoga odijevanja tijekom klanjanja, izlaska na ulicu i u drugim prilikama. Uočava smisao islamskih propisa u vezi s higijenom tijela, odjećom i životnim prostorom.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik imenuje islamske obrede, opisuje način obavljanja i navodi hadise kao argumente.

DOBRA

- Učenik nabraja islamske obrede, opisuje način obavljanja, navodi argumente i raspravlja o svakodnevnim obredima koji mijenjaju životne navike.

VRLO DOBRA

- Učenik nabraja islamske obrede, opisuje način obavljanja, navodi argumente, raspravlja i uočava promjene koje nastaju svakodnevnom rutinom pripreme i izvršavanja obreda (npr. uzimanja abdesta, brige o vremenu - odnosno vaktu namaza, lijepim islamskim odijevanjem, običajima kod jela, pića, spavanja i dr.)

IZNIMNA

- Učenik analizira utjecaj islamskih obreda na način života svakog muslimana, navodi argumente iz života i prakse Muhammeda a.s. i iz svakodnevnih životnih prakse, uočava promjene u društvenom i kulturnom životu muslimana.

ISHOD**OŠ IV A.5.3.**

Učenik uočava povezanost ključnih islamskih blagdana s propisima i temeljima vjere.

RAZRADA ISHODA

Blagdan Kurban-bajram učenik povezuje s institucijom kurbana i hadža.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik imenuje Kurban-bajram i Hadž kroz nekoliko rečenica.

DOBRA

- Učenik uz učiteljevu pomoć opisuje Kurban-bajram i hadž povezujući ih i navodeći njihovu ulogu, smisao i svrhu.

VRLO DOBRA

- Učenik samostalno opisuje i objašnjava Kurban-bajram i Hadž povezujući ih i navodeći njihovu ulogu, smisao i svrhu.

IZNIMNA

- Učenik samostalno opisuje i objašnjava Kurban-bajram i Hadž povezujući ih i navodeći njihovu ulogu, smisao i svrhu i simboliku.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Preporučene teme:

- Kelime i šehadet
- Namaz (pet dnevnih)
- Uvjeti za namaz, glavni dijelovi namaza, radnje koje kvare namaz i abdest
- Džuma namaz
- Dženaza namaz
- Bajram namaz.

Funkcije:

- imenovanje obreda povezanih s namazom
- ispravno (po redosljedu) pripremanje za namaz
- praktična primjena namaza
- imenovanje namaza i poznavanje njihove uloge.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene vrste tekstova: kraći tekstovi koji djeluju motivacijski, tekstovi sa slikama prikazanih obreda, jednostavni opisni tekstovi. S obzirom na specifičnost islamskoga vjeronauka bitno je obratiti pozornost na arapski tekst, njegovu obradu i interpretaciju. U obradi teksta prožimaju se četiri stupnja: susret s tekstom, otkrivanje teksta, suočavanje s tekstom i usvajanje teksta.

Neke preporučene aktivnosti: nepotpuni tekst – učenicima se daje tekst u kojemu nedostaju određene riječi pa ih oni umeću na odgovarajuće mjesto; slagalica riječi; grafički prikaz naučenoga. Kod izbora tekstova i metoda bitno je voditi računa o primjerenosti uzrastu, razini razvoja i iskustva učenika.

B / VJERSKA PRAKSA

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV B.5.1.

Na kraju pete godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik novostečeno znanje iz ahlaka i ibadeta povezuje s primjerima iz života. Oblikuje pozitivna stajališta prema dobrim navikama. Može prepoznati loše navike kao i djela koja umanjuju druga dobra djela ili kvare ibadete. Objašnjava smisao džemata i razvija naviku obavljanja namaza u džematu.

Navodi konkretne primjere za pozitivne i negativne primjere iz života. Daje konkretne primjere za naredbe i zabrane. Susreće se s terminom džemat i u teoriji i u praksi.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik navodi primjere za pojmove: farz, sunnet, halal, haram, mekruh. Vodi dnevnik (tjedni ili mjesečni) svojih djela svrstavajući ih u odgovarajuću kategoriju.

DOBRA

- Učenik definira pojmove: farz, sunnet, halal, haram, mekruh. Oprimjeruje ih događajima iz svakodnevnoga života. Vodi dnevnik (tjedni ili mjesečni) svojih djela svrstavajući ih u odgovarajuću kategoriju.

VRLO DOBRA

- Učenik novostečena znanja iz ahlaka i ibadeta povezuje s primjerima iz života navodeći iskustvene događaje. Prepoznaje loše navike i ponašanja među vršnjacima, nudi prijedloge rješavanja nepoželjnog ponašanja, uz vođenje učitelja. Vodi dnevnik dobrih i loših djela.

IZNIMNA

- Učenik novostečena znanja iz ahlaka i ibadeta povezuje s primjerima iz života navodeći iskustvene događaje. Vodi dnevnik dobrih i loših djela. Bilježi prijedloge za povećavanje dobrih i smanjivanje loših djela sukladno islamskom imperativu POZIVANJA NA DOBRO, A ODVRAĆANJA OD ZLA. Razmjenjuje iskustvo s vršnjacima. Vodi dnevnik obavljenih namaza u džematu.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV B.5.2.

Učenik interpretira određene kur'anske sure, dove i sadržaje povezane s namazima. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se koriste i primjenjuje tijekom obavljanja namaza.

Učenik interpretira: namaske nijete, ezan, ikamet, sure, zikir nakon namaza.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik interpretira na arapskom jeziku: nijete dnevnih namaza, ikamet, sure, ettehijatu, salavate, dove.

DOBRA

- Učenik interpretira na arapskome jeziku: nijete dnevnih namaza, ezan i ikamet, sure, ettehijatu, salavate, dove, zikir nakon namaza.

VRLO DOBRA

- Učenik interpretira na arapskom jeziku: nijete dnevnih i posebnih namaza, ezan i ikamet, sure, ettehijatu, salavate, dove, zikir poslije namaza. Uz pomoć učitelja pojedine sadržaje reproducira i na hrvatskom jeziku.

IZNIMNA

- Učenik interpretira na arapskom: namaske nijete svih spomenutih namaza, ezan, ikamet, sure, ettehijatu, salavate, dove, zikir poslije namaza, dženezze dovu sa značenjem na hrvatskom jeziku.

ISHOD**OŠ IV B.5.3.**

Na kraju obrazovnog razdoblja (3 – 5 godina) učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena arapsko pismo, učenik opisuje svako slovo arapske abecede. Suvereno piše arapska slova, grupira ih prema oblicima, pravopisnim i semantičkim skupinama: kratki vokali, dugi vokali, grupa EDRO, krupni harfovi. Izražava kreativnost izrađujući harfove i grupe harfova od različitih materijala. Prezentira ih u digitalnome obliku putem videoigara i PowerPointa.

U zadnjoj godini ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja uvježbava sadržaj sufare.

RAZRADA ISHODA

Učenik pojedinačno opisuje svako slovo arapske abecede. Vlastitim riječima prepoznaje položaj i mjesto svakoga slova (BA je 2. slovo arapske abecede, nalazi se poslije ELIFA, a prije slova TSA). Može napisati svaki harf i otpjevati uz pjesmicu izgovarajući ih s kratkim vokalima (E-I-U, BE-BI-BU, TE-TI-TU, TSE-TSI-TSU...). Razlikuje i druge grupe harfova: dugi, vokali, grupa EDRO, krupni harfovi. Na kraju ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja (peta godina učenja) demonstrira cjelokupni sadržaj sufare.

Koncem pete godine učenja promoviraju se novi učači Kur'ana.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik čita sadržaj sufare uz pomoć vjeroučitelja.

DOBRA

- Na kraju pete godine učenja učenik samostalno čita sadržaj sufare.

VRLO DOBRA

- Učenik samostalno, tečno i brzo čita sadržaj sufare.

IZNIMNA

- Učenik čita sadržaj sufare potpuno točno i samostalno. Povezuje sintagme i počinje učiti u Kur'anu.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Arapska abeceda.

Funkcije:

- opisuje svako slovo
- prepoznaje položaj svakoga slova u arapskoj abecedi
- razlikuje grupe harfova
- demonstrira cijelu sufaru.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene vrste tekstova: kratke jednostavne priče popraćene slikama, slikovnice, jednostavni dijaloški tekstovi, pjesme i brojalice.

Neke preporučene aktivnosti: povezivanje verbalnih i neverbalnih tekstova, povezivanje harfova po grupama, bojenje određenih harfova u tekstu raspoređenih na početku, sredini i kraju riječi, izrezivanje, lijepljenje i spajanje harfova, izrađivanje harfova od plastelina, glinamola i drugih materijala.

C / MORAL

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
OŠ IV C.5.1. Na kraju pete godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral, učenik uočava i razlikuje pozitivna i negativna ponašanja ljudi. Obrazlaže smisao kurbana kao vida pomaganja siromašnima i spremnost darivanja najdražega što posjedujemo.	<p>Učenik definira ahlak.</p> <p>Navodi pozitivne osobine koje ljudi mogu izgraditi i njegovati te negativne koje bi trebalo izbjegavati.</p> <p>Nastoji osvijestiti važnost odgovornoga ponašanja prema sebi i drugima, potrebu njegovanja prijateljstva i iskrenosti u međuljudskim odnosima, suzdržavanje od ogovaranja, laži, svađe, ružnih riječi te svih oblika međuvršnjačkoga nasilja.</p>	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">Učenik uz pomoć vjeroučitelja definira ahlak i objašnjava osnovne razlike između ramazanskog i Kurban-bajrama. DOBRA <ul style="list-style-type: none">Učenik samostalno definira ahlak. Objašnjava osnovne razlike između Ramazanskoga bajrama i Kurban-bajrama. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">Učenik uz pomoć vjeroučitelja navodi pozitivna svojstva kod ljudi koja mogu izgraditi i poboljšati i negativna koje bi trebalo izbjegavati. Učenik navodi osobe kojima se daruje kurbansko meso. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">Učenik samostalno navodi pozitivna svojstva kod ljudi koje mogu sagraditi i poboljšati, a navodi i negativna koje bi trebali izbjegavati. Opisuje način klanja kurbana i navodi osobe kojima se daruje kurbansko meso.

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
OŠ IV C.5.2. Učenik objašnjava kakav je i koliki utjecaj pojedinih islamskih propisa na odgoj čovjeka i oblikovanje moralne osobe koja će činiti dobro, a izbjegavati loše.	<p>Učenik navodi koristi od posta za očuvanje ljudskoga zdravlja i poticanje suosjećanja prema gladnima. Definira sadekatul fitr i zekat i njihovu ulogu u pomaganju siromašnih i unesrećenih. Svojim riječima objašnjava obveze hadžije i važnost hadždža i zekata</p> <p>u kontekstu izgradnje plemenitih osobina: odricanje, pomoć, učenje strpljivosti.</p>	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">Učenik navodi koristi posta za očuvanje ljudskoga zdravlja i poboljšanja osjećaja prema gladnim. DOBRA <ul style="list-style-type: none">Definira sadekatul fitr i zekat i njihovu ulogu u pomaganju siromašnih i unesrećenih. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">Nabraja osobe kojima se mora dati zekat, a kojima ne smijemo dati kako bi pomogli one koji su u nevolji. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">Vlastitim riječima objašnjava obveze hadžije i značaj hadždža i zekata u kontekstu izgradnje plemenitih svojstava: odricanje, pomoć, učenje strpljivosti.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Ahlak.

Moralne islamske vrijednosti.

Prijateljstvo, odricanje, strpljenje i iskrenost.

Funkcije:

• definiranje i njegovanje ljudskih vrijednosti, prijateljstva, odricanja, strpljenja i iskrenosti u međuljudskim odnosima.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Odgajno-obrazovni ishodi u domeni Moral ostvaruju se u svim tematskim područjima, stoga u ovoj domeni učenike valja uputiti i usmjeriti na usvajanje osnovnih ljudskih vrijednosti, na njihovu primjenu u svakodnevnom životu u komunikaciji s drugima, u odnosu prema najbližima, ali i u odnosu prema sebi i svomu životu. Omogućiti učenicima da različitim metodama razgovora, dijaloga, igre uloga, ankete, pantomime i sl. izraze svoje osjećaje, potrebe, ali i očekivanja od drugih i prema drugima.

D / SUSRET S DRUGIMA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>OŠ IV D.5.1.</p> <p>U domeni Susret s drugima učenik uočava i prepoznaje utjecaje imanskih šartova (osobito trećega i četvrtoga) na život pojedinca i njegov odnos prema društvu.</p>	<p>Učenik objašnjava način prenošenja Objave i očuvanja sunneta.</p> <p>Pokazuje zanimanje za ranije objave i poslanike koje islam priznaje. Osvešćuje univerzalnost islamske objave i njegovu tolerantnost prema drugim religijskim tradicijama.</p> <p>Primjenjuje naučeno u susretu s drugima.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik interpretira imanske šarte. Navodi pojmove sifati, meleki, kitabi, pejgamberi, Sudnji dan kada i kader, sunnet, mu'džiza i sl. te ih tumači. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik citira kur'anske ajete koji se odnose na Allahova svojstva, meleke, džine, šejtane, kitabe, poslanike, sudnji dan i kada i kader. Pronalazi dodatne informacije o imanskim šartima. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik povezuje temelje vjerovanja sa životom. Određuje prioritete prema temeljima vjerovanja. Gradi nove stavove i uvjerenja i kombinira ih s naučenim. Analizira i vrši sintezu te djeluje u skladu s naučenim. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik usmjerava život prema islamskom zakonu i njegovim izvorima. U životu djeluje u skladu s učenjem Kur'ana i sunneta, vlastitim riječima opisuje pojam Objave i sunneta i integrira ih u životu. Argumentirano brani svoje naslijeđe i njeguje ga uvažavajući naslijeđe drugih. Afirmativno djeluje na druge.

ISHOD

OŠ IV D.5.2.

Učenik pronalazi i obrazlaže smisao islamskih blagdana u kontekstu odnosa prema članovima šire zajednice.

RAZRADA ISHODA

Učenik otkriva kako su vjerski običaji, mubarek dani i islamski blagdani prožeti brigom za druge i drukčije (primjer raspodjele kurbanskoga mesa, davanja sadake, halve ili ašure nemuslimanima, dijeljenje darova s hadža i sl.).

Predlaže, osmišljava i provodi projekte koji doprinose suživotu i toleranciji.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik navodi islamske blagdane.

DOBRA

- Učenik uz učiteljevu pomoć navodi vjerske običaje.

VRLO DOBRA

- Učenik navodi vjerske običaje, te opisuje načine obilježavanja ramazanskog i kurban bajrama.

IZNIMNA

- Učenik navodi vjerske običaje, te opisuje načine obilježavanja ramazanskog i kurban bajrama, a i nekih drugih mubarek dana, pout dana ašure. Uspoređuje svoje vjerske običaje s običajima drugih.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene teme:

- Kur'an i sunnet
- Islamski blagdani.

Funkcije:

- učenik objašnjava slijed događaja kako je Bog slao Objavu
- povezuje sadržaje Kur'ana s prethodnim objavama i poslanicima
- prepoznaje vjerske običaje i njihov doprinos suživotu i toleranciji.

Zekat.

Islamski odnos prema rodbini, susjedima, prijateljima.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Odabrani tekstovi, lektire.

Preporučene vrste tekstova i neke aktivnosti: ostvarivanje projekata povezanih s islamskim blagdanima: bajramske poruke, dove, želje.

Osmišljavanje projekata koji doprinose toleranciji i suživotu...(obred hadža i islamskih blagdana).

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.6.1.

Na kraju šeste godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik uočava i analizira sadržaje islamskoga učenja težeći izgradnji ličnosti redovitim izvršavanjem islamskih propisa.

Učenik definira pojmove islam, iman i ihsan, navodi ajete i hadise s motivirajućim porukama za činjenje dobrih djela. Nabraja islamske i imanske šarte, definira i opisuje gajb. Analizira moralni, socijalni i zdravstveni aspekt islamskih dužnosti. Učenik promišlja stvaranje svijeta i vrijednost života kao Božjega dara.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik definira islam, iman i ihsan; definira vjeru i nabraja dini-islamske šate; nabraja Allahova svojstva; definira imanske i islamske dužnosti.

DOBRA

- Učenik definira iman, islam i ihsan, citira hadis koji pojašnjava tri odrednice vjere islam; definira vjeru i nabraja dini-islamske šarte; nabraja i analizira Allahova svojstva; definira i opisuje imanske i islamske šarte.

VRLO DOBRA

- Učenik definira i opisuje iman, islam i ihsan, citira hadis koji pojašnjava tri odrednice vjere Islam; definira vjeru i nabraja dini-islamske šarte; nabraja i analizira Allahova svojstva; definira i opisuje imanske i islamske šarte; opisuje svijet gajba, Božje objave, poslanike, Dan suđenja i Kader.

IZNIMNA

- Učenik definira i obrazlaže iman, islam i ihsan, citira hadis koji pojašnjava tri odrednice vjere Islam; definira vjeru i nabraja dini-islamske šarte; nabraja i analizira Allahova svojstva; definira i opisuje imanske i islamske šarte.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.6.2.

Učenik otkriva posebni društveni i kulturni aspekt života tijekom ramazana, Bajrama. Upoznajući se s propisima o kurbanu, uočava smisao pokornosti Bogu.

Primjerima Ibrahimove i Ismailove, a.s., odanosti i pokornosti učenik uočava smisao i važnost istinskoga oslanjanja na Boga.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik prepoznaje utjecaje vjerskih obreda na društveni i kulturni aspekt života muslimana.

DOBRA

- Učenik prepoznaje i nabraja utjecaje vjerskih obreda na društveni, kulturni i socijalni život muslimana.

VRLO DOBRA

- Učenik prepoznaje i nabraja utjecaje vjerskih obreda na društveni, kulturni i socijalni aspekt života, diskutira i navodi primjere iz prakse.

IZNIMNA

- Učenik uočava i analizira promjene i utjecaje na život muslimana uzrokovane vjerskim obredima, pomišlja o njima i donosi zaključke.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Preporučene teme:

- Imanski šarti
- Moralni, socijalni i zdravstveni aspekt islamskih dužnosti
- Ibrahim, a.s.

Funkcije:

- uočava smisao vjere te pokornost i predanost Bogu
- upoznaje propise kurbana
- definira i opisuje svijet gajba
- definira islam, iman i ihsan.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Preporučene aktivnosti: za uvježbavanje i zapamćivanje npr. Allahovih osobina ili imanskih šarta, meleka i njihovih uloga, definiranje islama, imana i ihsana preporučaju se aktivnosti kao što su razne igre spajanja i povezivanja arapskoga teksta s prijevodom, igre memorije, slagalice, igre dodavanja loptice kako bi svaki učenik izgovorio arapski tekst ili prijevod, dopunjavanje praznoga teksta, igra piramide i sl.

B / VJERSKA PRAKSA

112

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV B.6.1.

Na kraju šeste godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik opisuje pojedine epizode iz života određenih Božjih poslanika i uzima pouku koju može primijeniti u praktičnome životu.

Povezuje propise pojedinih islamskih dužnosti s osobnom vjerskom praksom i argumentira njihovu svrhovitost.

Učenik opisuje i povezuje životnu praksu pojedinih Božjih poslanika s praksom današnjih muslimana: Adem, a.s., Nuh, a.s., Ibrahim, a.s., Musa, a.s., Isa, a.s., Muhammed, a.s.

Definira pojmove povezane s određenom islamskom praksom: sadekatul-fitr, nisab, itikaf, kurban, ihram, vukuf, tavaf, telbija.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik prepričava pojedine događaje iz života određenih Božjih poslanika. Uzima pouku iz njih.

DOBRA

- Definira pojmove: sadekatul-fitr, nisab, itikaf, kurban, ihram, vukuf, tavaf, telbija. Povezuje ih s propisima i vremenom prakticiranja.

VRLO DOBRA

- Učenik opisuje pojedine epizode iz života određenih Božjih poslanika i uzima pouku koju može primijeniti u praktičnom životu. Praksu Božjih poslanika uspoređuje s praksom današnjih muslimana.

IZNIMNA

- Učenik povezuje propise pojedinih islamskih dužnosti s osobnom vjerskom praksom i argumentira njihovu svrhovitost. Uz vođenje učitelja navodi primjere iz svakodnevnog života kojima ilustrira važnost i svrhovitost izvršavanja islamskih dužnosti.

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>OŠ IV B.6.2.</p> <p>Učenik interpretira određene kur'anske sure na arapskome i hrvatskome jeziku, a pojedine sadržaje potkrepljuje citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda, a.s.</p>	<p>Učenik navodi ajete i hadise u vezi s određenim temama. Interpretira zadnje sure iz Kur'ana.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik interpretira sure na arapskom jeziku. <hr/> <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik interpretira sure na arapskome izvorniku i u hrvatskome prijevodu. <hr/> <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uz pomoć učitelja učenik pojedine sadržaje potkrepljuje citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda a.s. <hr/> <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik samostalno interpretira sure, ajete i hadise, povezuje ih sa sadržajima i kontekstom životne prakse.
<p>OŠ IV B.6.3.</p> <p>Na kraju obrazovnoga razdoblja (6 – 8 godina) učenja i poučavanja Islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena Kur'an, učenik čita originalan kur'anski tekst, usavršava MAHREDŽ (pravilno izgovaranje) i TEDŽVID (povezivanje i pravilno učenje). Predviđene ajete i sure uči izvorno, bez transkripcije.</p>	<p>Učenik samostalno čita kur'anske sure i ajete integrirane u nastavne jedinice. Određena poglavlja iz Kur'ana samostalno čita, a određena uči napamet. Kur'anske sure i stranice uči i uvježbava pojedinačno, u zboru, ponavljajući za muallimom ili nekim od učača/hafiza s pomoću audiozapisa ili videozapisa. Upoznaje se i sa značenjima ajeta i sura na materinskome jeziku. U dodatnoj nastavi (uputiti i u mekteb), projektima, domaćim zadacima i partnerskima zadacima s roditeljima uvježbava suru Jasin i deset zadnjih sura.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik interpretira sure na arapskom jeziku. <hr/> <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik interpretira sure na arapskome izvorniku i u hrvatskome prijevodu. <hr/> <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uz pomoć učitelja učenik pojedine sadržaje potkrepljuje citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda a.s. <hr/> <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik samostalno interpretira sure, ajete i hadise, povezuje ih sa sadržajima i kontekstom životne prakse.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Digitalni sadržaji na online mekteb.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Ishod B.6.3. je preporučan, ali neobavezan.

ISHOD

OŠ IV C.6.1.

Na kraju šeste godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral, učenik uočava potrebu vjerovanja u razvijanju moralnih osobina.

RAZRADA ISHODA

Navodeći ono što vjera nudi čovjeku, učenik uočava smisao činjenja dobrih djela iz ljubavi prema Bogu te da se naša djela vrednuju prema namjerama.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik nabraja što vjera nudi i kako nam ona pomaže da budemo zahvalni Gospodaru na blagodatima te da se lakše nosimo s životnim poteškoćama.

DOBRA

- Učenik navodi ajete koji čovjeka motiviraju da bude što bolji i korisniji u društvu.

VRLO DOBRA

- Učenik uz pomoć vjeroučitelja definira ihsan i opisuje kako se mogu činiti dobra djela iz ljubavi prema Bogu.

IZNIMNA

- Učenik samostalno definira ihsan i opisuje kako se mogu činiti dobra djela iz ljubavi prema Bogu.

ISHOD

OŠ IV C.6.2.

Učenik opisuje postupke Božjih poslanika u različitim životnim iskušenjima i od njih uzima pouku. Uočava moralnu dimenziju pojedinih ibadeta.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepričava sadržaje o Božjim poslanicima kao moralnim uzorima.

Uočava način razvijanja moralnih osobina putem namaza, posta, zekata, hadža.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik prepričava sadržaje o Božjim poslanicima kao moralnim uzorima.

DOBRA

- Navodi koje osobine post razvija kod čovjeka.

VRLO DOBRA

- Učenik svrstava namaz, post, zekat i hadždž i itikaf u ibadete svih Božjih poslanika kako bi razvili moralne osobine u nama.

IZNIMNA

- Definira itikaf i objašnjava njegov značaj radi poboljšanja moralnih osobina svakog od nas.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Djela se vrednuju prema namjerama.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Oprimjeriti lijepe osobine koje razvijamo putem namaza, posta, zekata, hadža.

D / SUSRET S DRUGIMA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>OŠ IV D.6.1.</p> <p>Na kraju šeste godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Susret s drugima, učenik istražuje i procjenjuje kakav je i koliki utjecaj mjeseca ramazana na međusobno približavanje vjernika.</p>	<p>Učenik navodi i prikazuje koje aktivnosti u mjesecu ramazanu izravno utječu na poboljšanje među-ljudskih odnosa.</p> <p>Oprimjeruje kako post i ramazanske aktivnosti bude u čovjeku osjećaj za drugoga čovjeka.</p> <p>Osvješćuje važnost njegovanja prijateljstva suzdržavanjem od ružnih riječi, ogovaranja i svađe koje se ne mogu naći kod postača.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik interpretira Kur'anski tekst i tekst hadisa o postu i ramazanu. <hr/> <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik pronalazi vezu između ibadeta u ramazanu i utjecaja na izgradnju plemenitih osobina u ljudi koja se ogledaju, između ostaloga, i u uzornim odnosima prema svim ljudima. <hr/> <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik preispituje vlastito ponašanje prema drugima u mjesecu ramazanu i prilagođava ga islamskim principima. <hr/> <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik vlastitim riječima govori o blagodatima mjeseca ramazana, izvodi zaključke (uz vođenje nastavnika) o socijalnim dimenzijama ramazanskih aktivnosti (druženja, sijela, prilike za izmirenja, pomaganja, pružanja podrške i sl. Koristi naučeno uz primjenu različitih vještina.

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>OŠ IV D.6.2.</p> <p>Učenik ističe i obrazlaže kako islamski šarti utječu na oblikovanje osobnosti vjernika i kako djeluju na njegov odnos prema okružju u kojemu živi.</p>	<p>Učenik prikazuje kako islamski šarti ostavljaju trag na njegov emocionalni, intelektualni, porodični i društveni život.</p> <p>Obrazlaže koje mu sve radosti donosi prakticiranje islamskih šartova (odgajanja pojedinca, razvijanja njegovih kvalitetnih dimenzija ličnosti: odgovornosti, preciznosti, ispravnosti).</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik citira islamske šarte. Definiira što su islamski šarti i kako utječu na socijalnu dimenziju ljudskog života. Interpretira zadane tekstove Kur'ana i hadisa koji se odnose na islamske šarte. <hr/> <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik povezuje informacije o islamskim dužnostima i nastoji popraviti svoj odnos prema njima. Pokazuje kako se određenim žrtvama i odricanjima dolazi do uspjeha kao što se odricanjem u postu dolazi do uspjeha na ahiretu. Pronalazi vezu s postom u drugim religijama. <hr/> <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik pronalazi, ukazuje i upozorava na važne poruke Muhammeda, a.s., na Oproštajnom hadžu. Pita se i raspravlja o islamskim dužnostima; prihvata i slijedi savjete radi savjesnog odnosa prema dužnostima i obavezama prema Uzvišenom Allahu. Razlikuje praktičare vjere od onih koji to nisu, afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti. <hr/> <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik vlastitim riječima opisuje islamske šarte kao propise koji doprinose socijalnoj brizi o članovima zajednice – volim i pazim prijatelje, rodbinu, susjede, autoritete. Uspoređuje islamske dužnosti, uočava sličnosti i razlike među njima, postepenu složenost i veće zalaganje od šehadeta do hadža, razumije utjecaj islamskih dužnosti na čovjeka u tjelesnoj, duhovnoj i imovinskoj dimenziji, povezuje vjeru i život, određuje vlastiti put te implementira islamske dužnosti kao vodilju na tom putu.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Projekt: Susret u dijalogu – post u drugim religijama.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.7.1.

Na kraju sedme godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik navodi važnost manifesta i temelja vjere.

Učenik imenuje imanske šarte na arapskome i u prijevodu. Povezuje kur'anske sadržaje koji veličaju Boga i primjenjuje ih u svakodnevnome životu. Analizira odnos meleka i poslanika s Bogom i uči o vrijednostima pokornosti. Povezuje prethodne objave s Kur'anom, raspravlja o sudnjemu danu i njegovim predznacima. Navodi kur'anske ajete o kada i kaderu.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik nabraja imanske šarte s prijevodom i definira imanski šart, definira šerijat i izvore šerijate.

DOBRA

- Učenik jasno tumači imanske šarte, navodi njihovu važnost i propise, definira i pojašnjava šerijat, izvore šerijata i šerijatske oblasti.

VRLO DOBRA

- Učenik govori o imanskim šartima i jasno argumentira sadržaje, definira i analizira šerijat, izvore šerijata, šerijatske oblasti, vakuf.

IZNIMNA

- Učenik navodi šarte, argumentira sadržaje, govori o Bogu kroz njegova svojstva i imena, analizira odnose čovjek-Bog, rangira vrijednosti i unosi promjene u svoj život, definira i analizira šerijat, nabraja i definira izvore šerijata, način reguliranja obveza (ibadat, muamelat i ukubat).

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.7.2.

Učenik prepoznaje snagu i utjecaj vakufa na duhovno i materijalno stanje zajednice te analizira vrijednost dove i potrebu čuvanja od grijeha u životu svakoga muslimana.

Učenik definira i navodi važnost vakufa, opisuje načine i običaje obilježavanja mubarek noći i blagdana, nabraja mubarek noći i pojašnjava ulogu i vrste dove. Definira grijeh, vrste grijeha i njihov utjecaj na zajednicu. Učenik prepoznaje selam kao džennetski pozdrav i pozdrav mira.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik definira vakuf, uočava njegov značaj na zajednicu. Upoznaje načine obilježavanja mubarek noći i ulogu dove.

DOBRA

- Učenik uočava snagu vakufa i njegovu važnost za zajednicu, upoznaje i opisuje načine obilježavanja mubarek noći i drugih blagdana, definira grijeh i dovu.

VRLO DOBRA

- Učenik prepoznaje snagu vakufa, uočava njegov značaj i ulogu jačanja materijalnog i duhovnog stanja zajednice, te upoznaje i opisuje načine obilježavanja mubarek noći i ulogu grijeha i dove.

IZNIMNA

- Učenik prepoznaje i analizira snagu vakufa, uočava njegov značaj jačanja materijalnog i duhovnog stanja zajednice, te upoznaje načine obilježavanja blagdana i mubarek noći i definira grijeh navodi vrste grijeha i posljedice, uočava ulogu grijeha i suštinu dove.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Digitalni sadržaji na online mekteb.

B / VJERSKA PRAKSA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
OŠ IV B.7.1. Na kraju sedme godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik definira osnovne pojmove iz šerijatskoga prava, daje primjer iz prakse za svaki i praktične primjere s kojima se susreće klasificira prema stupnju obvezatnosti. Zauzima stajališta. Usvaja propise o džhenazi kako bi mogao sudjelovati u obredu.	Učenik navodi primjere za: ibadat, muamelat, ukubat; farz, vadžib, sunnet, mustehab, mekruh, haram. Definira šerijat, stupnjuje obveze i navodi primjere iz svakodnevnoga života za svaku pojedinačno. Nabraja i objašnjava izvore šerijatskoga prava.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">Učenik definira pojmove: šerijat, ibadat, muamelat, ukubat, farz, vadžib, sunnet, mustehab, mekruh, haram. DOBRA <ul style="list-style-type: none">Uz definiranje zadanih pojmova učenik navodi primjere iz svakodnevnoga života za svaki od njih. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">Pored definiranja i oprimjeravanja određenih pojmova, uz pomoć učitelja nominirane primjere iz života učenik svrstava u odgovarajuće kategorije. Na primjer: učiti i izvršavati svoje obveze - što je to? - FARZ - Govoriti istinu - farz; ogovarati - haram; pomoći nekome u ime Boga (radi Božjeg zadovoljstva)... IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">Učenik definira osnovne pojmove iz šerijatskog prava, daje primjer iz prakse za svaki i praktične primjere s kojima se susreće klasificira prema stupnju obvezatnosti. Zauzima stavove. Usvaja propise o džhenazi kako bi mogao sudjelovati u obredu.

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
OŠ IV B.7.2. Učenik interpretira određene kur'anske dove na arapskome izvorniku i u hrvatskome prijevodu. Pojedine sadržaje potkrepljuje citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda, a.s.	Učenik navodi ajete i hadise u vezi s određenim temama. Interpretira suru Kadr, teube istigfar i preporučenu Poslanikovu dovu za svaku priliku.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">Učenik interpretira suru Kadr na arapskom i hrvatskom jeziku. DOBRA <ul style="list-style-type: none">Učenik interpretira suru Kadr, teube istigfar i preporučenu Poslanikovu dovu za svaku priliku. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">Učenik navodi pojedine ajete i hadise u vezi s određenim temama. Interpretira: suru Kadr, teube istigfar i preporučenu Poslanikovu dovu za svaku priliku. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">Učenik samostalno navodi ajete i hadise za određene životne situacije. Interpretira: suru Kadr, teube istigfar i preporučenu Poslanikovu dovu za svaku priliku na arapskom izvorniku i hrvatskom prijevodu.

ISHOD

OŠ IV B.7.3.

Na kraju obrazovnoga razdoblja (6 – 8 godina) učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena Kur'an, učenik čita originalan kur'anski tekst, usavršava MAHREDŽ (pravilno izgovaranje) i TEDŽVID (povezivanje i pravilno učenje). Predviđene ajete i sure uči izvorno, bez transkripcije.

RAZRADA ISHODA

Učenik samostalno čita kur'anske sure i ajete integrirane u nastavne jedinice. Određena poglavlja iz Kur'ana samostalno čita, a određena uči napamet. Kur'anske sure i stranice uči i uvježbava pojedinačno, u zboru, ponavljajući za muallimom ili nekim od učača/hafiza s pomoću audiozapisa ili videozapisa. Upoznaje se i sa značenjima ajeta i sura na materinskome jeziku. U dodatnoj nastavi (uputiti i u mekteb), projektima, domaćim zadatcima i partnerskima zadatcima s roditeljima uvježbava suru Jasin i deset zadnjih sura.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Uz pomoć vjeroučitelja učenik čita kur'anske sure i ajete integrirane u nastavne jedinice.

DOBRA

- Kur'anske sure i stranice uči i uvježbava pojedinačno, u zboru, ponavljajući za muallimom ili nekim od učača/hafiza s pomoću audiozapisa ili videozapisa.

VRLO DOBRA

- Povezuje arapski tekst sa značenjima ajeta i sura na materinskome jeziku.

IZNIMNA

- U dodatnoj nastavi (uputiti i u mekteb), projektima, domaćim zadatcima i partnerskima zadatcima s roditeljima uvježbava suru Jasin i deset zadnjih sura.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Digitalni sadržaji na online mekteb.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Ishod B.7.3. je preporučeni, ali neobavezan.

C / MORAL

ISHOD

OŠ IV C.7.1.

Na kraju sedme godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral, učenik obrazlaže i pokazuje koliki je i kakav utjecaj islamskih dužnosti na razvijanje moralnih osobina kod ljudi.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi ajete i hadise o izvršavanju islamskih dužnosti i njihovu utjecaju na razvijanje moralnih osobina.

Vlastitim riječima objašnjava što podrazumijeva pravednu raspodjelu zekata.

Opisuje način bacanja kamenčića na Mini za vrijeme hadždža kao odgojnu metodu u napuštanju činjenja loših djela.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik uz pomoć vjeroučitelja navodi ajete i hadise o ispunjavanju islamskih dužnosti i njihovom značaju u razvijanju moralnih osobina.

DOBRA

- Učenik samostalno navodi ajete i hadise o ispunjavanju islamskih dužnosti i njihovoj važnosti u razvijanju moralnih osobina.

VRLO DOBRA

- Vlastitim riječima objašnjava raspodjelu zekata osobama kojem i pripada.

IZNIMNA

- Opisuje način bacanja kamenčića na Mini za vrijeme Hadždža kao odgojnu metodu čovjeka u napuštanju činjenja loših djela.

ISHOD**OŠ IV C.7.2.**

Učenik objašnjava na koji način islamsko šerijatsko pravo regulira međuljudske odnose i potiče pravičnost, humanost i darežljivost. Zalaže se za moralne vrijednosti koje afirmiraju pozitivne međuljudske odnose, preporučuje ih prijateljima u školi i zajednici.

RAZRADA ISHODA

Učenik navodi ajete i hadise koji govore o vrijednosti svakoga ljudskog života.

Kategorizira grijeha na male i velike te objašnjava način njihova okajanja kako bi nastavio sigurno kročiti kroz život.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Uz pomoć vjeroučitelja kategorizira grijeha na male i velike te objašnjava način njihova okajanja kako bi nastavio poticajno kročiti kroz život.

DOBRA

- Samostalno kategorizira grijeha na male i velike te objašnjava način njihova okajanja kako bi nastavio sigurno kročiti kroz život.

VRLO DOBRA

- Definira Islamsko šerijatsko pravo, koje regulira međuljudske odnose i daje poticaji pravičnost, humanost i darežljivost.

IZNIMNA

- Učenik navodi ajete i hadise koji govore o ubistvu kao velikom grijehu i koji govore o vrijednosti svakog ljudskog života.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Videosadržaj: Kako obaviti hadž.

D / SUSRET S DRUGIMA**ISHOD****OŠ IV D.7.1.**

Na kraju sedme godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Susret s drugima, učenik istražuje i obrazlaže zašto je hadž vrhunac ibadeta i zašto ima obilježje sveislamskoga mirovnog skupa.

RAZRADA ISHODA

Učenik izdvaja i određuje društvene dimenzije hadža.

Prikazuje hadž kao aktivnost mira na Zemlji.

Obrazlaže zašto hadž vidi kao mogućnost doživljaja najveće pobožnosti, čistoće i skromnosti, ugodnoga raspoloženja i lijepih misli.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik interpretira kur'anski tekst koji muslimane obvezuje na ovu petu islamsku dužnost. Tumači etimološko značenje hadža i što hadž simbolizira.

DOBRA

- Učenik u glavnim crtama objašnjava pojmove mikat, ihram, tawaf, Arefat, Muzdelifa, sa', Mina i sl. Sažima informacije o islamskim dužnostima i nastoji popraviti svoj odnos prema njima.

VRLO DOBRA

- Učenik pronalazi, ukazuje i upozorava na važne poruke Muhammeda, a.s., na Oproštajnom hadžu. Pitase i raspravlja o islamskim dužnostima, prihvaća i slijedi savjete radi svjesnijeg odnosa prema dužnostima i obvezama prema Uzvišenom Allahu. Razlikuje praktičare vjere od onih koji to nisu; afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti.

IZNIMNA

- Učenik vlastitim riječima opisuje hadž kao islamski propis koji ujedinjuje sve razlike, miri sukobe, izjednačava ljude snažeći ljudsko bratstvo i solidarnost. Upoređuje islamske dužnosti međusobno, uočava sličnosti i razlike među njima, postepenu složenost i veće zalaganje od šehadeta do hadža, razumije utjecaj islamskih dužnosti na čovjeka u tjelesnoj, duhovnoj i imovinskoj dimenziji, povezuje vjeru i život, određuje vlastiti put te implementira islamske dužnosti kao vodilju na tom putu.

ISHOD

OŠ IV D.7.2.

Učenik predstavlja kakvo je stajalište islama prema ekologiji.

RAZRADA ISHODA

Učenik otkriva ekološki princip sklada i održavanja ravnoteže u onome što nas okružuje, a na temelju Kur'ana.

Raščlanjuje i uočava vezu, sličnosti i razlike ciljeva ekologije i kur'anskoga viđenja odnosa prema prirodi.

Prepoznaje odgovornost svakoga pojedinca u zaštiti prirode.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik interpretira kur'anski tekst koji se odnosi na zaštitu okoliša. Osigurava primjere iz života Poslanika i ashaba koji se odnose na zaštitu i očuvanje svega stvorenoga. Navodi što je Poslanik strogo zabranio vezano za okoliš.

DOBRA

- Učenik prikuplja informacije i nastoji popraviti negativan odnos i navike prema prirodnim bogatstvima.

VRLO DOBRA

- Učenik tumači pojam ekologije, ekološke kulture muslimana, duhovne ekologije. Ukazuje na ekološke probleme te razmatra stavove islama prema prirodnim bogatstvima i ulogu čovjeka u prirodi. Preispituje, imenuje i ukazuje na probleme narušavanja harmonije, raspravlja o datim temama i nudi odgovore.

IZNIMNA

- Učenik u vlastiti život integrira ekološku kulturu muslimana. Temeljem različitih naučnih dokaza i kur'anskih primjera zaključuje kolika je važnost i uloga vode za život. Oprimjeruje kako vjera nudi nadu, etička i moralna načela i duhovnu perspektivu kao nužnu osnovu za odgovorniji odnos prema prirodi.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Izrađivanje Kabe što sličnije originalnoj, simulacija tavafa i drugih hadžskih obreda.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Projekti: razvijanje ekološke svijesti u užoj i široj zajednici (radne akcije, elektronički mediji u službi razvijanja ekološke svijesti građana, videoporuke ili tiskane poruke potkrijepljene tematskim ajetima i hadisima, reklame).

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.8.1.

Na kraju osme godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik analizira fenomen islama i definiciju muslimana kroz prizmu šerijatskoga prava, pravnih škola, Božjih objava i života na dunjaluku i ahiretu.

Učenik definira islam i važnost islama, temeljne povijesne podatke islama, izvore i sastavnice islama. Detaljno opisuje Božje knjige i poslanike, ustrojstvo Božjega zakona na Zemlji, propast svijeta – kijametski dan. Nabraja mezhebe i osnivače, definira tesawwuf i tesawwufsko učenje. Učenik doznaje o pravednim halifama.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik objašnjava značaj islama, definira muslimane po imenu, porijeklu i djelu uz pomoć učitelja, opisuje objave i poslanike, život nakon smrti, prepoznaje pravne škole i pravedne halife.

DOBRA

- Učenik objašnjava važnost islama, definira muslimane po imenu, podrijetlu i djelu, opisuje objave i poslanike, život nakon smrti, nabraja mezhebe / pravne škole, definira tesawwuf, predstavlja u nekoliko rečenica životni put pravednih halifa.

VRLO DOBRA

- Učenik uočava značaj islama, definira muslimane po imenu, porijeklu i djelu, detaljno opisuje objave i poslanike, govori o životu nakon smrti, nabraja mezhebe/ pravne škole i osnivače, definira tesawwuf, prezentira i objašnjava životni put i djelovanje pravednih halifa.

IZNIMNA

- Učenik analizira značaj islama, definira muslimane po imenu, porijeklu i djelu, detaljno opisuje objave i poslanike, argumentirano govori o životu nakon smrti, nabraja mezhebe/ pravne škole, njihove osnivače i analizira njihova učenja, definira tesawwuf i tesawwufsko učenje, samostalno prezentira i objašnjava životni put, djelovanje, doprinos i posebnosti pravednih halifa.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV A.8.2.

Učenik opisuje odnos muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi.

Učenik opisuje i argumentira odnos muslimana prema prirodi: flori i fauni, zraku, vodi, prirodi, zemlji i prirodnim resursima. Upoznaje se s doprinosom muslimana znanosti i kulturi, nabraja muslimanske velikane.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik nabraja detalje iz životne prakse Božjih poslanika, prepoznaje odnos i utjecaj muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi.

DOBRA

- Učenik raspravlja o detaljima iz životne prakse Božjih poslanika, opisuje odnos muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi.

VRLO DOBRA

- Učenik analizira detalje iz životne prakse Božjih poslanika, opisuje odnos muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi.

IZNIMNA

- Učenik analizira i uči iz životne prakse Božjih poslanika, opisuje odnos muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi navodeći kur'anske ajete i hadise.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vjeroučitelj potiče učenike na istraživanje i izradu prezentacija prema zadanim kriterijima uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Izvori za istraživanje su Kur'an i odabrani tekstovi, a ostvarivanje ishoda moguće je timskim radom s podijeljenim ulogama. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnome okružju.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV B.8.1.

Na kraju osme godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik praksu Božjih poslanika uspoređuje s ponašanjem današnjih muslimana, izvodi zaključke povezane s tim, usvaja pouku za praktični život. Isto tako, povezujući životnu praksu pojedinaca iz prve generacije muslimana, uočava poveznice s izazovima svakoga vremena.

Navodi obveze i zadaće muslimana prema onome što/tko ga okružuje. Daje konkretne primjere, primjenjuje (practicira) islamsko učenje.

Učenik opisuje i povezuje životnu praksu pojedinih Božjih poslanika i hulefai rašidina s praksom današnjih muslimana: Adem, a.s., Idris, a.s., Nuh, a.s., Sulejman, a.s., Ibrahim, a.s., Ismail, a.s., Jusuf, a.s., Musa, a.s., Isa, a.s., Muhammed, a.s., potom Ebu Bekr, Omer, Osman, Alija. Upoznaje se s islamskim stajalištima o pojedinim pitanjima u međuljudskim odnosima.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik opisuje i povezuje životnu praksu pojedinih Božjih poslanika i hulefai rašidina s praksom današnjih muslimana.

DOBRA

- Učenik se upoznaje s islamskim stajalištima o pojedinim pitanjima u međuljudskim odnosima. Analizira međuljudske odnose, uspoređuje ih s islamskom praksom i kritički se odnosi prema njima.

VRLO DOBRA

- Učenik navodi obveze i zadaće muslimana prema onome što /tko ga okružuje. Daje konkretne primjere, primjenjuje (practicira) islamsko učenje.

IZNIMNA

- Učenik praksu Božjih poslanika uspoređuje s ponašanjem današnjih muslimana, izvodi zaključke u vezi s tim, uzima pouku za praktičan život. Isto tako, povezujući životnu praksu pojedinaca iz prve generacije muslimana uočava poveznice s izazovima svakog vremena.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

OŠ IV B.8.2.

Učenik povezuje pojedine životne situacije s kur'anskim sadržajima, potkrepljuje ih citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda, a.s.

Učenik navodi ajete i hadise povezano s određenim temama.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Za određene teme navodi najmanje 1 citat iz Kur'ana na hrvatskom jeziku.

DOBRA

- Svaku temu predviđenu kurikulumom potkrepljuje najmanje jednim ajetom ili hadisom na hrvatskome jeziku.

VRLO DOBRA

- Svaku temu predviđenu nastavnim potkrepljuje najmanje jednim ajetom ili hadisom na arapskom i hrvatskom jeziku.

IZNIMNA

- Svaku temu predviđenu nastavnim sadržajem potkrepljuje ajetma li hadisima na arapskom i hrvatskom jeziku.

ISHOD**OŠ IV B.8.3.**

Na kraju obrazovnoga razdoblja (6 – 8 godina) učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, poddomena Kur'an, učenik čita originalan kur'anski tekst, usavršava mahredž (pravilno izgovaranje) i tedžvid (povezivanje i pravilno učenje). Predviđene ajete i sure uči izvorno, bez transkripcije.

RAZRADA ISHODA

Učenik samostalno čita kur'anske sure i ajete integrirane u nastavne jedinice. Određena poglavlja iz Kur'ana samostalno čita, a određena uči napamet. Kur'anske sure i stranice uči i uvježbava pojedinačno, u zboru, ponavljajući za muallimom ili nekim od učača/hafiza putem audiozapisa/videozapisa. Upoznaje se i sa značenjima ajeta i sura na materinskome jeziku. U dodatnoj nastavi (uputiti i u mekteb), projektima, domaćim zadacima i partnerskim zadacima s roditeljima, uvježbava suru Jasin i deset zadnjih sura.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Uz pomoć vjeroučitelja učenik čita kur'anske sure i ajete integrirane u nastavne jedinice

DOBRA

- Kur'anske sure i stranice uči i uvježbava pojedinačno, u zboru, ponavljajući za muallimom ili nekim od učača/hafiza s pomoću audiozapisa ili videozapisa.

VRLO DOBRA

- Povezuje arapski tekst sa značenjima ajeta i sura na materinskome jeziku.

IZNIMNA

- U dodatnoj nastavi (uputiti i u mekteb), projektima, domaćim zadacima i partnerskima zadacima s roditeljima uvježbava suru Jasin i deset zadnjih sura.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Izrađivanje zbirki ajeta, hadisa, dova.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vjeroučitelj potiče učenike na istraživanje i izradu prezentacija prema zadanim kriterijima uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Izvori za istraživanje odabrane su biografije, a ostvarivanje ishoda moguće je timskim radom s podijeljenim ulogama. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnome okružju.

ISHOD

OŠ IV C.8.1.

Na kraju osme godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral, učenik percipira, razlikuje i pojašnjava najvažnije dužnosti vjernika prema Bogu, sebi, roditeljima, rodbini, djeci, bračnome drugu i svim ostalim ljudima.

RAZRADA ISHODA

Učenik definira i nabraja svoje dužnosti prema Bogu, roditeljima, rodbini i svim drugim skupinama ljudi s kojima dolazi u kontakt.

Navodi kur'anske ajete i hadise koji potiču čovjeka na dragovoljno ispunjavanje obveza prema Bogu, sebi i drugima u cilju jačanja vjere i unapređenja obiteljskih i dobrosusjedskih odnosa. Definira i objašnjava ibadete čijim se prakticiranjem razvijaju moralne osobine pojedinca te općenito jačaju međusobne veze u obitelji i društvu.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik nabraja svoje dužnosti prema Bogu, sebi i drugima.

DOBRA

- Uz pomoć vjeroučitelja navodi kur'anske ajete i hadise koji potiču čovjeka na ispunjavanje obveza prema Bogu i drugima kako bi uljepšali svoj odnos i svoju ulogu u društvu.

VRLO DOBRA

- Samostalno navodi kur'anske ajete i hadise koji potiču čovjeka na izvršavanje obveza prema Bogu i drugima kako bi uljepšali svoj odnos i svoju ulogu u društvu.

IZNIMNA

- Definira i objašnjava ibadete koji se izvršavaju prilikom odnosa prema drugom radi razvijanja moralnih osobina kod ljudi.

ISHOD

OŠ IV C.8.2.

Učenik ističe i vrednuje moralna načela koja utječu na međuljudske odnose, ljudska prava i slobode te na jasnu i nedvosmislenu komunikaciju u svakodnevnome životu.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepoznaje i razlikuje pozitivne i negativne odnose među ljudima.

Navodi kur'anske ajete i hadise kao izvore inspiracije primjerenoga pristupa drugima.

Temeljem kur'anskih ajeta zaključuje da su svi ljudi potekli od jednoga čovjeka i žene te da su najbolji oni koji su najboljega ponašanja. Prepričava događaje iz života pravednih halifa i njihove lprimjerene postupke prema drugima.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik razdvaja pozitivne i negativne pojave u međuljudskim odnosima i komunikaciji.

DOBRA

- Prepričava događaje iz života pravednih halifa i njihove primjerene postupke prema drugima.

VRLO DOBRA

- Temeljem kur'anskih ajeta zaključuje da su svi ljudi potekli od jednoga čovjeka i žene te da su najbolji oni koji su najljepšeg ponašanja.

IZNIMNA

- Navodi kur'anske ajete i hadise kao izvore inspiracije lijepog pristupa drugima. Učenik integrira usvojene norme ponašanja u vlastiti život.

D / SUSRET S DRUGIMA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>OŠ IV D.8.1.</p> <p>Na kraju osme godine učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Susret s drugima, učenik implementira usvojena znanja o odnosu prema roditeljima i rodbini.</p>	<p>Učenik slijedi praksu Božjega Poslanika poštujući oba roditelja, a posebice majku (bez poštovanja majke dijete ne može zaslužiti džennet).</p> <p>Djeluje u skladu s naučenim. Razlikuje dobar od lošega odnosa prema roditeljima i rodbini.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik sudjeluje u realizaciji nastave smislenim pitanjima i odgovorima, slijedi date savjete. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik interpretira kur'anski tekst i tekst hadisa koji ukazuje na ispravan odnos prema roditeljima i rodbini. Prikuplja dodatne informacije o odnosu prema roditeljima i rodbini u današnje vrijeme. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik preispituje vlastito ponašanje prema roditeljima i rodbini. Vlastito ponašanje prema roditeljima i rodbini prilagođava učenju islama te prepoznaje prave savjete. Vješto brani svoja uvjerenja i sposobnosti te afirmativno djeluje na druge. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik vlastitim riječima objašnjava kako se treba ponašati prema roditeljima i rodbini. Upozorava na nužnost lijepog ophođenja prema majci jer se, u suprotnom, prema hadisu, ne može računati s Božjim oprostom.
<p>OŠ IV D.8.2.</p> <p>Učenik ističe i demonstrira kakav je odnos islama prema ljudskim pravima i pitanje slobode u islamu.</p>	<p>Učenik predstavlja i prikazuje pitanje slobode i slobodne volje u islamu. Izvješćuje kako ljudska prava u islamskome svijetu nisu na zavidnome nivou, ali tumači da za takvo stanje nije odgovoran islam, nego povijesne i druge okolnosti u kojima se nalazi islamski svijet. Opisuje i prepoznaje slobodu demokratskoga društva i slobodu u islamu.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik objašnjava slobodu svakog čovjeka te nužnost njegovanja te slobode u okvirima islama. Opisuje i razumije put koji održava nezavisnost čovjeka od stvorenja, a zavisnost samo o Stvoritelju. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik prikuplja informacije o ljudskim pravima i slobodama. Interpretira kur'anski tekst koji se odnosi na pravo izbora vjere. Navodi i interpretira hadise o zabrani samovolje, strahovlade te ugrožavanja ljudskih prava i sloboda. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik preispituje, imenuje i ukazuje na probleme narušavanja sloboda i ljudskih prava. Prilagođava život učenju islama o slobodi i slobodnoj volji te prepoznaje prave savjete. Vješto brani svoja uvjerenja i sposobnosti te afirmativno djeluje na druge. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik djeluje u skladu s naučenim. Razlikuje Pravi put od stranputica, slobodu od robovanja. Procjenjuje svoje potrebe i realizira ih slobodnim izborom, nezavisno od vršnjaka, medija i sl., Sudjeluje u realizaciji nastave smislenim pitanjima i odgovorima, slijedi date savjete, proučava zadato (nezavisnost, slobodu, robovanje, zavisnost, izbore, mogućnosti, posljedice, različite utjecaje). Vlastitim riječima objašnjava pojam slobode u islamu i slobodne volje i integrira ih u životu.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vjeroučitelj potiče učenike na istraživanje i izradu prezentacija prema zadanim kriterijima uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Izvori za istraživanje su Kur'an i mediji (elektronički i umnoženi), a ostvarivanje ishoda moguće je timskim radom s podijeljenim ulogama. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnome okružju.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

SŠ IV A.1.1.

Na kraju prve godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik razumijeva islam kao vjeru koju su živjeli i propovijedali Ibrahim, Musa, Isa i Muhammed, a.s. Učenik očituje vjeru u punome smislu kroz iman i islam te uspoređuje islam i muslimane, odnosno islamske propise prije i nakon hidžre. Govori o načinu klanjanja, značenju i utemeljenju namaza u Kur'anu i hadisu. Definira šerijatsko pravo – fikh i njegovu podjelu na ibadat (Bogoštovlje) i muamelat (međuljudski odnosi).

Učenik istražuje i naglašava potrebu vjere, razumijeva i prakticira islam kao vjeru Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda, a.s., nabraja oblike očitovanja islama, opisuje islam i muslimane prije i nakon hidžre, raspravlja o misiji i širenju islama. Analizira važnost i smisao poziva na namaz; opisuje način klanjanja namaza u različitim uvjetima. Analizira religioznost današnjih muslimana, analizira i shvaća smisao Objave, opasnost idolopoklonstva, nevjerstva i licemjerstva (širk, kufr i nifak). Stvara predodžbu o Bogu i vjeri, definira i opisuje šerijatsko pravo – fikh.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik istražuje potrebu vjere, prihvaća vjeru kao religiju Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda a.s., razlikuje načine očitovanja vjere kroz iman i islam, uspoređuje islam i muslimane prije i nakon Hidžre, govori o načinu klanjanja, definira šerijatsko pravo- fikh.

DOBRA

- Učenik istražuje potrebu vjere, prihvaća vjeru kao religiju Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda, a.s., razlikuje načine očitovanja vjere kroz iman i islam, uspoređuje islam i muslimane prije i nakon hidžre, govori o načinu klanjanja i vrstama namaza, definira šerijatsko pravo – fikh.

VRLO DOBRA

- Učenik istražuje potrebu vjere, prihvaća vjeru kao religiju Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda a.s., očituje vjeru kroz iman i islam, uspoređuje islam i muslimane prije i nakon Hidžre, govori o načinu klanjanja, značenju i utemeljenju namaza u Kur'anu i hadisu, definira šerijatsko pravo- fikh.

IZNIMNA

- Učenik istražuje i uočava potrebu vjere, prihvaća vjeru kao religiju Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda a.s., očituje vjeru u punom smislu kroz iman i islam, uspoređuje islam i muslimane prije i nakon Hidžre, govori o načinu klanjanja, vrstama, značenju, duhovnoj i fizičkoj komponenti, utemeljenju namaza u Kur'anu i hadisu, definira šerijatsko pravo- fikh.

ISHOD**SŠ IV A.1.2.**

Učenik na tragu traženja životnoga smisla analizira društvenu važnost manifesta islama putem namaza, uloge džema'ata, lijepoga i uzornoga islamskog ponašanja – ahlaka.

RAZRADA ISHODA

Učenik opisuje obrede vjerskoga pranja (abdest, gusul i tejemum), ciklusna stanja žene i postupanje prema njoj u tim stanjima; smisao i važnost poziva za namaz, duhovnu, fizičku i društvenu komponentu namaza i džema'ata;

uvjeti oblikovanja džema'ata, učenik definira etiku; pojam i važnost uzornoga ponašanja, moral i nauka u objavljenim vjerama te spoznajno prihvaćanje vjere.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik opisuje vjerske obrede, džema'at i lijepo islamsko ponašanja.

DOBRA

- Učenik opisuje manifest islama putem vjerskih obreda, raspravlja o ulozi džema'ata i ahlaka.

VRLO DOBRA

- Učenik opisuje i uočava društveni značaj manifesta islama putem namaza, uloge džema'ata, lijepog islamskog ponašanja-ahlaka.

IZNIMNA

- Učenik analizira društveni značaj manifesta islama putem namaza, uloge džema'ata, lijepog i uzornog ponašanja.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Potreba vjere.

Ibrahim, a.s., Musa, a.s., Isa, a.s., i Muhammed, a.s., kao misionari islama.

Hidžra – prekretnica u životu muslimana.

Praktični musliman.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vjeroučitelj potiče učenike na istraživanje i izradu prezentacija prema zadanim kriterijima uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Ishod se može ostvariti individualnim i timskim radom, a izvor istraživanja su preporučene internetske stranice. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno i sumativno. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnome okružju. Primjer upitnika za istraživanje i izradu prezentacije nalazi se u metodičkome priručniku za 1. razred srednje škole.

B / VJERSKA PRAKSA

ISHOD

SŠ IV B.1.1.

Na kraju prve godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik proširuje i produbljuje ranije stečena znanja o namazu, postu, zekatu i hadžu. Uočava i razumijeva svrhovitost islamskih propisa u kontekstu važnosti vjere i vjerske prakse. Razlikuje specifične situacije u načinu i vremenu prakticiranja islamskih naloga te se upoznaje s propisima koji ih tretiraju.

RAZRADA ISHODA

Razgovorima, raspravama, projektima učenik postaje aktivan sukreator realizacije nastavnih sadržaja. Učenik dublje spoznaje kako očuvati, predstaviti i promovirati islam, odnosno promišljati, vjerovati i ponašati se u skladu s Kur'anom i osobnom praksom Muhammeda, a.s.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik samostalno prezentira svaki islamski šart. O svakom može nešto reći.

DOBRA

- Za samostalno prezentiranje koristi se izvorima islamskoga učenja; potkrepljuje ajetom ili hadisom.

VRLO DOBRA

- Učenik razlikuje specifične situacije u načinu i vremenu prakticiranja islamskih naloga te se upoznaje s propisima koji ih tretiraju.

IZNIMNA

- Učenik proširuje i produbljuje ranije stečena znanja o namazu, postu, zekatu i hadžu. Uočava i razumijeva svrhovitost islamskih propisa u kontekstu važnosti vjere i vjerske prakse.

ISHOD**SŠ IV B.1.2.**

Osim redovitoga učenja Kur'ana kao vida ibadeta, učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom. U ovome odgojno-obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebice onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stajalištima u vezi s planiranim nastavnim sadržajima. Jednako tako, učenik ulazi u dubinu sadržaja koje je memorirao u ranijim razdobljima analizirajući ih, tumačeći i povezujući sa životnom praksom muslimana.

RAZRADA ISHODA

Osim učenja/čitanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu, učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik iščitava prijevod Kur'ana i upoznaje se sa značenjima pojedinih dijelova Kur'ana.

DOBRA

- Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu.

VRLO DOBRA

- Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

IZNIMNA

- Učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja, tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom. Ajetima potkrepljuje islamske stavove u vezi s predviđenim nastavnim sadržajima.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Svrhovitost islamskih propisa: namaz, post, zekat, hadž.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vjeroučitelj potiče učenike na istraživanje i izradu prezentacijski prema zadanim kriterijima uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Izvor za istraživanje je Kur'an, a ostvarivanje ishoda moguće je tiskim radom s podijeljenim ulogama. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnome okružju. Primjer ankete za istraživanje i izradu (digitalnoga) plakata nalazi se u metodičkome priručniku za 1. razred srednje škole.

ISHOD

SŠ IV C.1.1.

Na kraju prve godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral, učenik razlikuje moralnost i rad nasuprot nemoralnosti i nerada; istražuje utjecaj društva, medija i vršnjaka na nemoral i nerad te ulogu vjere i vlastite odgovornosti na moral i rad.

RAZRADA ISHODA

Učenik definira moralnost, moralna posruća te islamsku etiku rada. Predstavlja različite oblike nemoralnosti i njihovih posljedica za čovjeka i društvo.

Prepoznaje vrijednosti morala i rada.

Učenik ističe vrijednosti morala u društvu i kulturi kojoj pripada nasuprot nemoralu i neradu.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik definira moralnost na principima islama, moralna posruća, islamsku etiku rada.

DOBRA

- Učenik objašnjava različite oblike nemoralnosti i njihovih posljedica za čovjeka i društvo iznoseći primjere iz svakodnevnoga života.

VRLO DOBRA

- Učenik prepoznaje vrijednosti morala i rada iznoseći primjere iz života.

IZNIMNA

- Učenik ističe vrijednosti morala u društvu i kulturi kojoj pripada naspram nemoralu i nerada.

ISHOD

SŠ IV C.1.2.

Učenik usklađuje svoj način života s moralnim dužnostima prema umrlima, obitelji umrlih, svojim blagdanskim obvezama prema obitelji, prijateljima i rodbini te pomaganju siromašnima i bolesnima.

RAZRADA ISHODA

Učenik objašnjava klanjanje dženaze namaza umrlima i iskazivanje sućuti rodbini umrlih osoba.

Navodi običaje muslimana tijekom dženaze namaza i bajram namaza od kojih svatko ima moralno potporu.

Na osnovi kur'anskih ajeta o pomaganju drugima obrazlaže koliko je dobro biti od pomoći drugomu.

Učenik interpretira molitve potrebne za obavljanje dženaze namaza i bajram namaza kako bi upotpunili svoje dužnosti prema drugima, živima i mrtvima.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik navodi običaje muslimana prilikom dženaze namaza i bajram namaza od kojih svatko ima moralno potporu.

DOBRA

- Učenik objašnjava klanjanje dženaze namaza umrlima i iskazivanje sućuti rodbini umrlih osoba.

VRLO DOBRA

- Učenik na osnovu kur'anskih ajeta o pomaganju drugima obrazlaže koliko je lijepi biti od pomoći drugom.

IZNIMNA

- Učenik interpretira molitve potrebne za obavljanje dženaze namaza i bajram namaza kako bi upotpunili svoje dužnosti prema drugima, živima i mrtvima.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Primjeri moralnoga ponašanja.

Smrt i dženaza, izražavanje sućuti.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Za prvi dio sadržaja debata, a za drugi dio istraživački rad i izrada prezentacija prema zadanim kriterijima, uvažavajući samostalnost i mogućnosti učenika. Izvor za istraživanje je Kur'an i preporučeni tekstovi. Ostvarivanje ishoda moguće je u timu. Primjer pitanja za istraživanje i izradu (digitalnoga) plakata u metodičkome su priručniku za 1. razred srednje škole.

D / SUSRET S DRUGIMA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>SŠ IV D.1.1.</p> <p>Na kraju prve godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Susret s drugima, učenik obrazlaže kakav je i koliki utjecaj zekata na razvijanje socijalne svijesti i doprinos jedinstvu i slozi među muslimanima.</p>	<p>Učenik razumijeva način raspodjele imetka i pravo siromašnih u imetku bogatih u učenju islama.</p> <p>Uspoređuje neka aktualna rješenja ubiranja poreza i davanja zekata.</p> <p>Uočava koja izdvajanja imaju za cilj iskorjenjivanje siromaštva.</p> <p>Istražuje socijalne i etičke ciljeve zekata. Pokazuje spremnost da ga primjenjuje u životu.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik definira i objašnjava pojam zekata. Navodi dokaze opravdanosti zekata u islamu <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik izdvaja i prikazuje koje je probleme muslimana rješavao zekat (oslobađa obveznika grijeha, zatim nekih duševnih, moralnih i mentalnih nedostataka, npr. škrtosti; olakšava dužniku njegove dugove, pomaže putniku koji je ostao bez sredstava, učenicima i studentima pri obrazovanju, čime se jača intelektualna strana islama i bori protiv neznanja). <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik interpretira kur'anski tekst koji se odnosi zekat. Nabraja na koju se imovinu daje zekat, kolike su početne količine i iznosi za zekat te tko ima pravo na pomoć iz fonda zekata. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik temeljem različitih kur'anskih primjera zaključuje kolika je važnost i uloga zekata za život vjerske zajednice. Vlastitim riječima objašnjava kako se zekatom približavamo Bogu a potom i ljudima. Vrjednuje zekat i preporučuje drugima izvršavanje četvrte islamske obveze.

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>SŠ IV D.1.2.</p> <p>Učenik uočava i prepoznaje karakteristike materijalnoga poslovanja po islamskim propisima.</p>	<p>Učenik zaključuje kako je jedno od najvažnijih poglavlja islama i njegovih propisa ono o materijalnome i financijskome poslovanju.</p> <p>Obrazlaže razloge zabrane kamate (ugrožavanje međuljudskih odnosa, stvaranje društvene klase koja se bogati na drugima bez rada i zalaganja, omogućavanje prisvajanja tuđega bogatstva bez naknade i sl.).</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik definira i objašnjava pojam kamate odn. zelenaštva u poslovanju. Prepoznaje islamski pristup ekonomiji i financijama, zasnovan na moralnim i pravičnim principima. <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik interpretira kur'anski tekst koji se odnosi na dug i zabranu kamate. Navodi i hadis kojim Poslanik savjetuje udaljavanje od sedam sramotnih djela. <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik prikazuje u glavnim crtama zašto je zelenaštvo u poslovanju i pretjerano bogaćenje jedan od najvećih grijeha prema Bogu i ljudima. <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> Učenik vlastitim riječima obrazlaže opravdanost islamskog pristupa ekonomiji i financijama, zasnovan na moralnim i pravičnim principima. Pridržava se zabrane približavanja kamatarenju.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Socijalni i etički ciljevi zekata.

Islamski propisi o materijalnome poslovanju.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Debata.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

SŠ IV A.2.1.

Na kraju druge godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik objašnjava svijet i čovjeka u njemu, život i smrt, smisao i važnost Objave, govori i navodi dokaze o Božjoj biti, opstojnosti i mogućnostima spoznaje Boga, navodi kur'anske ajete i hadise iz šerijatskoga bračnog prava.

Učenik nabrāja Allahova svojstva, načine objavljivanja, važnost i smisao vahja, navodi kozmološki i teološki dokaz Božje egzistencije, analizira svijet i čovjeka u njemu, uspoređuje islamski i kršćanski nauk o Bogu, nabrāja Božja imena i tumači njihovo značenje, govori o Kur'anskome nauku o stvaranju čovjeka, životu – ruhu i duši – nefsu, o životu i smrti, sudnjemu danu.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik objašnjava svijet i čovjeka u njemu; navodi dokaze o postojanju Boga, izražava i opisuje osobni odnos s Bogom.

DOBRA

- Učenik radi samostalne prezentacije o važnosti Objave.

VRLO DOBRA

- Učenik ajetima i hadisima potkrepljuje sadržaje nauka o Bogu i čovjekovog bivstvovanja na ovome svijetu.

IZNIMNA

- Učenik objašnjava i analizira svijet i čovjeka u njemu, njegov smisao, nabrāja dokaze o postojanju Boga, Njegovoj opstojnosti i mogućnostima spoznaje Boga.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

SŠ IV A.2.2.

Učenik uspoređuje i analizira različite dimenzije posta (duhovna, socijalna, medicinska), socijalno-društvenu i duhovnu komponentu zekata te duhovnu, ekonomsku, znanstvenu i drugu važnost hadždža, analizira događaj Mi'radža putem sure Ei-Isra.

Učenik pojašnjava propise posta, nabrāja vrste posta, prikazuje povijesni aspekt posta, pojašnjava pojmove fidja i kefaret te nabrāja i razlučuje ostale ramazanske ibadete. Izlaže o socijalnoj i duhovnoj komponenti zekata, oplemenjivanju imetka, razlikuje zekat i porez, navodi duhovnu, ekonomsku, znanstvenu i društvenu važnost hadždža, ciljeve i najvažnije sastavnice hadždža, vrijeme i obveze hadždža, psihološku i fizičku pripremu te najvažnije pojmove povezane s hadžem.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik definira pojmove iz područja posta, zekata i hadža.

DOBRA

- Učenik uspoređuje post i hodočašće sljedbenika drugih religija s postom i hodočašćem u islamu.

VRLO DOBRA

- Učenik radi prezentaciju (grafičku, video ili pp) o postu, zekatu i hadžu.

IZNIMNA

- Učenik objašnjava smisao posta, zekata i hadža, radi samostalne prezentacije.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Islamski i kršćanski nauk o Bogu.

Kur'anski nauk o stvaranju čovjeka, životu i smrti, sudnjemu danu.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Korelacija s Katoličkim vjeronaukom.

Projektna nastava: posjeti različitim bogomoljama; organizirati susret i razgovor između učenika islamskoga i katoličkoga vjeronauka.

B / VJERSKA PRAKSA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>SŠ IV B.2.1.</p> <p>Na kraju druge godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik se upoznaje s islamskim stajalištima o pitanjima iz svakodnevne životne prakse muslimana i muslimanke. Uočava logičnost islamskih propisa i povezuje ih s kontekstom vremena.</p>	<p>Učenik uočava i objašnjava smisao pokrivanja žene u javnosti, pitanje nošenja brade u islamu, zabrane izvanbračne zajednice. Upoznaje se s islamskim propisima o aktualnim suvremenim pitanjima iz područja medicine povezanim sa životnom praksom muslimana i muslimanke kao što su pitanja transplantacije organa, medicinska autopsija, transfuzija krvi, izvanmaternična oplodnja, pobačaj.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik prezentira islamske stavove u vezi s pojedinim suvremenim pitanjima. <hr/> <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učenik uočava logičnost islamskih propisa u vezi sa suvremenim životnim pitanjima. Povezuje ih s kontekstom vremena. <hr/> <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentirane islamske stavove potkrepljuje ajetima ili hadisima. Samostalno koristi prijevod Kur'ana i pronalazi ajete koji potkrepljuju temu. <hr/> <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zastupa islamske stavove u vezi sa suvremenim pitanjima, pozitivno djeluje na druge uvažavajući i različita mišljenja.

ISHOD

SŠ IV B.2.2.

Na kraju obrazovnoga razdoblja (1 – 4 godine) u srednjoj školi, osim redovitoga učenja Kur'ana kao vida ibadeta, učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom.

U ovome obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebice onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stajalištima u vezi s planiranim nastavnim sadržajima.

Jednako tako, učenik ulazi u dubinu sadržaja koje je memorirao u ranijim odgojno-obrazovnim razdobljima analizirajući ih, tumačeći i povezujući sa životnom praksom muslimana.

RAZRADA ISHODA

Osim učenja/čitanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu, učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik iščitava prijevod Kur'ana i upoznaje se sa značenjima pojedinih dijelova Kur'ana.

DOBRA

- Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu.

VRLO DOBRA

- Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama

IZNIMNA

- Učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja, tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom. Ajetima potkrepljuje islamske stavove u vezi s predviđenim nastavnim sadržajima.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Islamsko učenje o pokrivanju žene, sunnetu nošenja brade, izvanbračnoj zajednici, transplantaciji organa, pobačaju.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Istraživački rad: Skrivena kamera, v. metodički priručnik za Islamski vjeronauk.

C / MORAL

ISHOD

SŠ IV C.2.1.

Na kraju druge godine srednje škole učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral, učenik raspravlja o dužnostima supružnika jednoga prema drugome u bračnome životu, o dužnostima ljudi jednih prema drugima, slabijima i djeci po uzoru na Muhammeda, a.s. i njegovu odnosu prema njegovim suprugama, drugima, slabijima i djeci.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepričava događaje iz života Muhammeda, a.s., objašnjava kakao je on postupao prema obitelji, suprugama, prijateljima, bolesnicima, udovicama i djeci.

Obrazlaže višeženstvo Muhammeda, a.s., i njegove lijepe postupke prema svim ženama. Navodi mnogobrojne opise ponašanja Muhammeda, a.s., kako su ga opisali njegovi prijatelji i supruge.

Interpretira kuranske ajete koji govore o moralnim osobinama Muhammeda, a.s., na temelju kojih oblikuje vlastiti moralni profil.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik prepričava događaje iz života Muhammeda, a.s., objašnjavajući kako je on postupao prema obitelji, suprugama, prijateljima, bolesnicima, udovicama i djeci.

DOBRA

- Navodi opise ponašanja Muhammeda, a.s., kako su ga opisali njegovi prijatelji i supruge.

VRLO DOBRA

- Učenik obrazlaže razloge višeženstva Muhammeda, a.s., te ukazuje na njegove lijepe postupke prema svim ženama.

IZNIMNA

- Učenik interpretira kuranske ajete koji govore o moralnim osobinama Muhammeda, a.s., u kojima se jasno vidi koliko je on bio dobar i strpljiv čovjek.

ISHOD

SŠ IV C.2.2.

Istražuje islamsko stajalište o svakodnevnom pitanjima i problemima koji se tiču očuvanja ljudskoga zdravlja i života.

RAZRADA ISHODA

Učenik objašnjava pojmove: pobačaj, posvajanje djece, planiranje stanovništva, halal hrana, transplantacija organa. Upoznaje se s islamskim stajalištima o određenim moralnim dilemama povezanim sa zdravljem. Na temelju vlastitoga zaključka i istraživanja obrazlaže prednost halal prehrane nad haram prehranom. Kategorizira prioritete očuvanja ljudskoga života na relaciji majka – plod i očuvanja ljudskoga zdravlja kod darivanja organa (duplih i jedinih).

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik objašnjava pojmove: pobačaj, posvajanje djece, planiranje stanovništva, halal hrana, transplantacija organa.

DOBRA

- Učenik obrazlaže na temelju vlastitoga zaključka i istraživanja prednost halal prehrane nad haram prehranom.

VRLO DOBRA

- Učenik navodi sve moralne prednosti i nedostatke problema koji se tiču očuvanju ljudskih života i zdravlja.

IZNIMNA

- Učenik kategorizira prioritete očuvanja ljudskih života na relaciji majka-plod i očuvanja ljudskog zdravlja kod darivanja organa (duplih i jedinih).

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Debate.

D / SUSRET S DRUGIMA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
SŠ IV D.2.1. Na kraju druge godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Susret s drugima, učenik vrednuje, podupire i u vlastiti život integrira Poslanikovu praksu koja se odnosi na ponašanje prema drugima.	Učenik u glavnim crtama prikazuje načine ponašanja Poslanika prema samome sebi, prema suprugama, ashabima i drugim ljudima, a osobito prema djeci, ženama, slabima i nemoćnima. Učenik usklađuje svoj život prema praksi Božjega Poslanika.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">Učenik prikazuje načine ponašanja Poslanika prema samome sebi, prema suprugama, ashabima i drugim ljudima, a osobito prema djeci, ženama, slabima i nemoćnima. DOBRA <ul style="list-style-type: none">Učenik izdvaja i prikazuje koje probleme muslimana rješava zekat (oslobađa obveznika grijeha, nekih duševnih i moralnih nedostataka, npr. škrtosti; olakšava dužniku njegove dugove, pomaže putniku koji je ostao bez sredstava, učenicima i studentima pri obrazovanju, čime se jača intelektualna strana islama i bori protiv neznanja). VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">Učenik navodi i citira hadise iz kojih je vidljiv Poslanikov način ponašanja prema samome sebi, prema suprugama, ashabima i drugim ljudima, a osobito prema djeci, ženama, slabima i nemoćnima. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">Učenik vlastitim riječima objašnjava zašto nam je Poslanik najbolji primjer u svakodnevnoj komunikaciji s ljudima.

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
SŠ IV D.2.2. Učenik istražuje, preispituje i podupire propise islama koji se odnose na transfuziju krvi i doniranje organa.	Učenik istražuje povijest prakse darivanja krvi i organa. Razlikuje i izdvaja islamska stajališta o tome tko može biti darivatelj organa i koji se organi mogu donirati. Vrednuje i preporučuje slijedeće islamske prakse koja se odnosi na doniranje organa i transfuziju krvi.	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">Učenik istražuje povijest prakse darivanja krvi i organa. DOBRA <ul style="list-style-type: none">Učenik proučava i istražuje pojavu prodaje ljudskih organa. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">Učenik proučava i istražuje pojavu prodaje ljudskih organa. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">Učenik svojim riječima objašnjava širinu islamskog učenja u svim segmentima života a osobito u dijelu koji se odnosi na potrebu spašavanja života drugih ljudi.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Istraživački rad: istražiti i usporediti vjerska učenja o doniranju organa.

Debata: Donorska kartica organa – DA ili NE.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

SŠ IV A.3.1.

Na kraju treće godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik se upoznaje s tesavvufom, preporoditeljskim i obnoviteljskim pokretima u islamu. Raspravlja o metodama tumačenja vjere.

Učenik se upoznaje s tesavvufom, preporoditeljskim i obnoviteljskim pokretima u islamu. Raspravlja o metodama tumačenja vjere, provodi samostalna istraživanja i daje prijedloge o načinima približavanja vjere čovjeku u suvremenome i pluralnome društvu u kojemu živi, posebice prema mladima.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Uz mentorstvo učitelja učenik radi prezentaciju na zadanu temu.

DOBRA

- Učenici uspoređuju individualne prezentacije.

VRLO DOBRA

- Uz pomoć učitelja vrednuju pozitivne elemente samostalnih učeničkih radova ističući metode bliske mladima.

IZNIMNA

- Učenici daju ideje za suvremene metode približavanja vjere mladima.

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

SŠ IV A.3.2.

Učenik opisuje utjecaj islamske kulture u našim krajevima pod osmanlijskom vlašću, analizira razvoj kulturnih institucija i društava muslimana. Navodi primjere iz kur'anskoga nauka o ljudskim pravima i slobodama.

Učenik opisuje utjecaj islamske kulture u našim krajevima pod osmanlijskom vlašću. Provodi vlastita istraživanja s naglaskom na materijalnu baštinu te predstavlja rezultate istraživanja. Analizira razvoj kulturnih institucija i društava muslimana. Navodi primjere iz kur'anskoga nauka o ljudskim pravima i slobodama. Upoznaje se s ishodima odgojnih institucija u islamu: mektebi, vrtići, džamije i škole.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik uočava i uspoređuje demografska, sociološka i institucionalna obilježja islama u svijetu s naglaskom na domovinu, Europsku uniju i islamski svijet.

DOBRA

- Učenik uspoređuje kulturnu, etničku, zemljopisnu i rasnu raznolikost muslimana u svijetu.

VRLO DOBRA

- Navodi primjere iz kur'anskoga nauka o ljudskim pravima i slobodama. Upoznaje se s ishodima odgojnih institucija u islamu: mekteba, vrtića, džamija i škole.

IZNIMNA

- Radi vlastita istraživanja s naglaskom na materijalnu baštinu te predstavlja rezultate istraživanja. Analizira razvoj kulturnih institucija i društava muslimana.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Tesavvuf.

Ljudska prava i slobode.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Istraživački rad: usporediti kulturnu, etničku, zemljopisnu i rasnu raznolikost muslimana u različitim muslimanskim zemljama, predstaviti rezultate istraživanja digitalnim alatima po izboru učenika.

B / VJERSKA PRAKSA

ISHOD

SŠ IV B.3.1.

Učenik se upoznaje s islamskim misionarstvom. Analizira suvremene metode predstavljanja i tumačenja vjere te njihov utjecaj na praksu vjernika. Uočava ishode odgojnih institucija u islamu: mekteb, vrtić, džamija i škola.

RAZRADA ISHODA

Putem razgovora i rasprava učenik se osposobljava za argumentirano predstavljanje islamskih načela. Aktivan je sukreator (izvan)nastavnih sadržaja, poruka i zaključaka i na satu i putem društvenih mreža na kojima pokreće smislene islamske teme, argumentirano ih zastupa, uvažavajući pravo na drukčije mišljenje i poštujući kulturu komunikacije.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik definira islamsko misionarstvo (dawa) i opisuje temeljne postavke dawe.

DOBRA

- Navodi primjere iz osobnoga iskustva povezano s pozivanjem na dobro i odvracanjem od zla.

VRLO DOBRA

- Analizira suvremene metode prezentiranja i objašnjavanja vjere, navodi konkretne primjere.

IZNIMNA

- Uočava ishode odgojnih institucija u islamu: mekteba, vrtića, džamije i škole. Zastupa afirmativna stajališta.

ISHOD

SŠ IV B.3.2.

U ovome odgojno-obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebice onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stajalištima u vezi s planiranim nastavnim sadržajima. Učenik se upoznaje s kur'anskim tumačenjima suvremenih pitanja i povezuje ih sa svakodnevnim životom.

RAZRADA ISHODA

Osim učenja/čitanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu, učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik razlikuje arapska slova i čita Kur'an na arapskom.

DOBRA

- Učenik analizira značenje (tefsir) određenih dijelova Kur'ana.

VRLO DOBRA

- Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu.

IZNIMNA

- Analizira tumačenje sura koje zna napamet kao tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Kur'an, rad na tekstovima.

Da'wa.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Posjeta islamskim institucijama i upoznavanje s njihovim djelovanjem.

ISHOD**SŠ IV C.3.1.**

Na kraju treće godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral, učenik se upoznaje s islamskim stajalištima o suživotu i toleranciji u pluralnome društvu. Učenik promovira dijalog s pripadnicima različitih nacija i religija.

RAZRADA ISHODA

Učenik objašnjava bratimljenje Ensarija i Muhadžira nakon hidžre radi razvijanja empatije i davanja moralne potpore slabima i ugroženima. Navodi primjere iz života Muhammeda, a.s., koji govore o pokušajima izgradnje mira i suživota sa stanovnicima Mekke.

Prepričava i objašnjava oprostajnu hutbu Muhammeda, a.s., u kojoj svim muslimanima nalaže zaštitu žena, slabih i nemoćnih te lijepo ophođenje prema svim ljudima bez obzira na svjetonazor.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik objašnjava bratimljenje Ensarija i Muhadžira prilikom Hidžre i ukazuje na nužnost pomaganja drugima i pružanja moralne i materijalne potpore ljudima u nevolji.

DOBRA

- Učenik navodi primjere iz života Muhammeda, a.s., iz kojih je vidljiva potreba gradnja mira sa svima, pa čak i s onima koji pokazuju neprijateljstvo.

VRLO DOBRA

- Učenik prepričava oprostajnu hutbu Muhammeda, a.s., uzimajući pouke iz njegovih preporuka da se štite žene, slabi i nemoćni, da se lijepo postupa prema svim ljudima ma tko oni bili, da se vodi dijalog s pripadnicima različitih nacija i religija te da se vrednuje svačiji život.

IZNIMNA

- Učenik objašnjava oprostajnu hutbu Muhammeda, a.s., preporučujući da se slijedi praksa Poslanika koji je savjetovao da se štite žene, slabi i nemoćni, da se lijepo postupa prema svim ljudima ma tko oni bili, da se vodi dijalog s pripadnicima različitih nacija i religija te da se vrednuje svačiji život.

ISHOD**SŠ IV C.3.2.**

Učenik zaključuje da se islamski moral temelji na obožavanju jednoga Boga. Uočava opasnosti egoizma. Nastoji primijeniti upute Muhammeda, a.s., koje govore kako se ponašati u svakodnevnome životu.

RAZRADA ISHODA

Učenik prepoznaje razlike među ljudima na temelju moralnih vrijednosti. Objasnjava da se djela vrednuju prema namjerama. Gradi plemenite osjećaje koji ga navode na kajanje nakon učinjenoga lošeg djela, nastoji ispraviti neprihvatljivo ponašanje.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik na osnovi sadržaja o moralnim vrijednostima dijeli ljude u tri vrste: dobre, loše i srednje.

DOBRA

- Učenik objašnjava da se djela vrednuju prema namjerama i na osnovi kur'anskih ajeta koji govore i činjenju dobrih djela, a izbjegavanjem loših ljudi dobivaju poticaj da budu još bolji.

VRLO DOBRA

- Učenik gradi plemenita osjećanja koja ga navode na kajanje nakon učinjenog nekog lošeg djela i ovisno od snage tog plemenitog osjećanja on nastoji da popravi to loše koje je učinio.

IZNIMNA

- Učenik nastoji primijeniti upute Muhammeda a.s., koje govore kako se ponašati u svakodnevnom životu i kolika je obveza izvršavati naše dužnosti.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Naređivanje dobra, odvratanje od zla.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Reklama za dobro djelo: ajet, hadis, mudra izreka ili osobna preporuka.

D / SUSRET S DRUGIMA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
SŠ IV D.3.1. Na kraju treće godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Susret s drugima, učenik istražuje i obrazlaže propise islama o materijalnome i financijskome poslovanju (naglasak na zabrani kamate) i njihovu utjecaju na međuljudske odnose.	<p>Učenik izdvaja i objašnjava sadržaje muamelata. Posebno istražuje norme kojima se reguliraju odnosi s nemuslimanima.</p> <p>Ističe zabranu zelenaštva (kamatarenja) u islamu.</p> <p>Opravdava i obrazlaže zabranu kamate u islamu navodeći da kamatarenje, između ostaloga, omogućava prisvajanje tuđega bogatstva bez nadoknade, a to je najstroža zabrana jer Poslanik kaže: "Vaši životi i vaši imetci su nepovrediva svetinja."</p>	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• Učenik definira pojmove muamelat i riba. Citira tekst Kur'ana i hadisa o zabrani kamate. DOBRA <ul style="list-style-type: none">• Učenik istražuje razloge zabrane kamate. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• Učenik zastupa mišljenje prema kojem kamatarenje ugrožava međuljudske odnose, stvarajući među pojedincima razdor i neprijateljstvo. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• Učenik zaključuje da islam zabranjuje svaku vrstu kamatarenja te vlastitim riječima objašnjava koji su razlozi. Povezuje neislamski način poslovanja sa stvaranjem društvene klase koja se bogati na drugima, bez rada i zalaganja, što uzrokuje gomilanje kapitala u rukama nemoralnih pojedinaca.
SŠ IV D.3.2. Učenik uočava kakvo je stajalište islama prema slobodi izbora vjere i nacionalnoj pripadnosti.	<p>Učenik otkriva kako islam podrijetlo ne smatra osnovom za solidarnost među ljudima.</p> <p>Prosuduje da nejednaka podjela prirodnih bogatstava čini svijet međuzavisnim.</p>	ZADOVOLJAVAJUĆA <ul style="list-style-type: none">• Učenik gradi i razvija geslo prema kojem je nužno živjeti i pustiti druge da žive. DOBRA <ul style="list-style-type: none">• Učenik objašnjava pojam nacionalnosti i ideologije. Ističe kako islam ostvaruje sintezu između tjelesnih i duhovnih potreba preporučujući toleranciju. VRLO DOBRA <ul style="list-style-type: none">• Učenik zastupa mišljenje kako je islamska nacija progresivna te da se kao takva zasniva jedino na izboru pojedinca nudeći jedinstvo za sve one koji vjeruju u zajedničku ideologiju, bez obzira na rasu, jezik ili mjesto obitavanja. IZNIMNA <ul style="list-style-type: none">• Učenik zaključuje da islam zabranjuje svaku vrstu prisile u izgradnji vjerovanja te vlastitim riječima objašnjava kako se islam obvezuje na davanje autonomije nemuslimanima u srcu islamske države.
SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA Zašto je zabranjena kamata?		
PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA Debata o kamati.		

ISHOD

RAZRADA ISHODA

RAZINE OSTVARENOSTI

SŠ IV A.4.1.

Na kraju četvrte godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjera i život, učenik objašnjava pojam i značenje vjere, iznosi čvrste dokaze o potrebi vjere, urođenosti vjere i dokaze Božje egzistencije, potvrđuje univerzalnost Božje objave, Božje poruke i pouke, analizira i potvrđuje temeljne postulate islamskoga vjerovanja i manifesta vjere; upoznaje se s tefsirskom i hadiskom naukom.

Učenik objašnjava pojam i značenje vjere, iznosi dokaze o potrebi vjere, urođenosti vjere te dokaze Božje egzistencije. Potvrđuje univerzalnost Božje objave, Božje poruke i pouke, analizira i potvrđuje temeljne postulate islamskoga vjerovanja i manifesta vjere; analizira Božje objave do Kur'ana, Kur'an kao Božju riječ, povode objavljivanja, univerzalnost kur'anske poruke i pouke te odnose Kur'ana prema znanosti i suvremenome svijetu.

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik definira pojmove iz područja vjere i osnovnih vjerskih postulata.

DOBRA

- Navodi ajete i hadise o temeljnim postulatima vjere.

VRLO DOBRA

- Uspoređuje Božju poruku o potrebi i značaju vjere s hadisima i tefsirima određenih ajeta.

IZNIMNA

- Radi istraživanja i prezentacije na zadane teme.

ISHOD

SŠ IV A.4.2.

Učenik analizira i propituje pitanje političkoga sustava islama koji je zasnovan na sustavu zajedništva (islam daje prednost ustaljenomu životu, zahtijeva zajednički namaz s okretanjem prema zajedničkomu mjestu (Kabi), traži izvršavanje posta i blagdana u istome vremenu za vjernike u svim krajevima svijeta; stavlja naglasak na strogo osobnu odgovornost i ne zaboravlja razvoj individualnosti, organizira pojedince u jednu monolitnu cjelinu, muslimansku zajednicu, u kojoj isti zakon vrijedi za sve, ma o kojoj se društvenoj klasi radilo.

RAZRADA ISHODA

Učenik istražuje i vlastitim riječima objašnjava islamsko poimanje nacionalizma. Kur'an odbacuje superiornost na osnovi jezika, boje kože ili kakve druge biološke karakteristike koja nam je sama po sebi dana i priznaje osobnu superiornost koja se zasniva na istinskoj pobožnosti. Analizira i opisuje instituciju svjetskoga hilafeta (povijest hilafeta, savjetovanje i kontakt s narodom, inozemna politika) kao sredstvo ostvarivanja univerzalnosti (Poslanik je izjavio da je posljednji te da je Božji Poslanik svim ljudima, a halife su od njega naslijedile dvostrukom vlast, svjetovnu i duhovnu.)

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik objašnjava islamsko poimanje nacionalizma.

DOBRA

- Analizira i opisuje instituciju hilafeta.

VRLO DOBRA

- Uspoređuje suvremeni oblik vladavine i vođenja svijeta s vladavinom prvih halifa (odgovornost, poštenje, pravednu raspodjelu bogatstva...).

IZNIMNA

- Radi samostalne analize, predstavlja ih u razredu.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Svi su ljudi jednaki pred Bogom.

Institucija hilafeta.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Istraživački rad: mediji o islamu i muslimanima.

B / VJERSKA PRAKSA

ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINE OSTVARENOSTI
<p>SŠ IV B.4.1.</p> <p>Na kraju četvrte godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Vjerska praksa, učenik uspoređuje Kur'an i znanstvena dostignuća.</p> <p>Uočava da je Kur'an prije više od 1400 godina najavio određene pojave.</p> <p>U Kur'anu pronalazi brojne primjere najavljivanja određenih znanstvenih dostignuća.</p>	<p>Teme Kur'an i znanost, Kur'an i suvremeni svijet te suvremena znanstvena dostignuća učenik potkrepljuje navodima iz Kur'ana.</p>	<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p> <ul style="list-style-type: none">• Učenik uspoređuje kur'anska kazivanja sa znanstvenim dostignućima. <hr/> <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none">• Uz pomoć učitelja radi prezentacije o znanstvenim kur'anskim dostignućima. <hr/> <p>VRLO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none">• Učenik samostalno radi prezentacije o znanstvenim kur'anskim dostignućima. <hr/> <p>IZNIMNA</p> <ul style="list-style-type: none">• Učenik otkriva primjere iz Kur'ana koji govore o određenim znanstvenim dostignućima.

ISHOD

SŠ IV B.4.2.

Na kraju obrazovnoga razdoblja (1 – 4 godine) u srednjoj školi, osim redovitoga učenja Kur'ana kao vida ibadeta, učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom. U ovome obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebice onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stajalištima povezanim s planiranim nastavnim sadržajima. Jednako tako, učenik ulazi u dubinu sadržaja koje je memorirao u ranijim odgojno-obrazovnim razdobljima analizirajući ih, tumačeći i povezujući sa životnom praksom muslimana.

RAZRADA ISHODA

Učenik se upoznaje sa značenjem određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

Osim učenja/čitanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu, učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik analizira značenje (tefsir) određenih dijelova Kur'ana.

DOBRA

- Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima u prijevodu.

VRLO DOBRA

- Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome.

IZNIMNA

- Analizira tumačenje sura koje zna napamet kao tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Razumijevanje Kur'ana i musliman u praksi.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Projektni rad: sve ishode tematski povezati te objediniti kur'anske ajete o svakoj temi.

ISHOD**SŠ IV C.4.1.**

Na kraju četvrte godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Moral, učenik prepoznaje i razlikuje islamske odgovore na izazove suvremenosti (zaštita zdravlja – prevencija ovisnosti, nasilje, nepravda, rat i terorizam) i procjenjuje njihov utjecaj na razvoj moralne osobe.

RAZRADA ISHODA

Učenik razvija i unapređuje svoj odnos prema radu za dobrobit čovječanstva, zajednice i pojedinaca u njoj.

Pokazuje umijeće suočavanja sa suvremenim problemima čovjeka i zajednice.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik objašnjava islamsko učenje o pitanjima bioetike npr. kloniranju, eutanaziji, umjetnoj oplodnji.

DOBRA

- Učenik priprema i organizira raspravu s drugim učenicima na temu koliko nam vjera pomaže u prevladavanju različitih vrsta suvremenih izazova, primjerice alkohol, pušenje, droga, kocka, noćni klubovi i sl.

VRLO DOBRA

- Učenik sudjeluje u projektiranju zadataka na temu čuvanja zdravlja i bolesti ovisnosti, kako vjernik nikad ne gubi nadu, islamski pogled na nužnost mira i etiku ratovanja i sl.

IZNIMNA

- Učenik objedinjuje i povezuje usvojena znanja iz bioetike i islamskih odgovora na brojne izazove suvremenosti. Učenik u svojoj sredini djeluje u skladu s naučenim i usvojenim stavovima i mišljenjima te time doprinosi vlastitoj moralnosti.

ISHOD**SŠ IV C.4.2.**

Učenik vrednuje putove duhovnoga odgoja te ispituje povezanost između moralnosti i čuvanja od grijeha.

RAZRADA ISHODA

Učenik vrednuje i preporučuje duhovno usavršavanje primjenom ibadeta.

Učenik inicira uvažavanje svačijih sposobnosti.

Obrazlaže važnost stalnoga sjećanja na Allahovu sveprisutnost i potiče okolinu na redovito spominjanje Allaha, dž.š., s ciljem postizanja njegove naklonosti i zaštite.

RAZINE OSTVARENOSTI**ZADOVOLJAVAJUĆA**

- Učenik obrazlaže utjecaj stalnog sjećanja na Allaha dž.š. na čuvanje od grijeha, kao načina osiguravanja dunjalučke i ahiretske sreće

DOBRA

- Učenik pronalazi literarne radove na temu tevbe, ljubavi prema bližnjima u ime Allaha, dž.š.

VRLO DOBRA

- Učenik sudjeluje u projektiranju zadataka na teme osnosa odgoja i obrazovanja, moralnosti u medijima, o zikru kao potrebi čovjeka a ne Allaha dž.š. i sl.

IZNIMNA

- Učenik u svojoj sredini djeluje u skladu s naučenim i usvojenim stavovima i mišljenjima te time doprinosi čuvanju od grijeha.

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Moral.

Pokajanje.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Literarno izražavanje, tematske večeri duhovne poezije.

D / SUSRET S DRUGIMA

ISHOD

SŠ IV D.4.1.

Na kraju četvrte godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja islamskoga vjeronauka, domena Susret s drugima, učenik razvija svijest o nužnosti savjetovanja i kontakta s narodom pri donošenju odluka te potiče na odgovornost za izgovorenu riječ.

RAZRADA ISHODA

Učenik pokazuje govorne vještine kao blagodat Božju.

Kritizira zlouporabu govora, opravdava kulturu dijaloga, evaluiira naučeno i doprinosi razvijanju kulture dijaloga.

Prikazuje u glavnim crtama važnost i korisnost savjetovanja pri donošenju odluka (Kur'an i sunnet traže od muslimana da svoje odluke donose nakon savjetovanja, bilo da se radi o privatnim ili javnim problemima).

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik uspoređuje lijepi i ružni govor.

DOBRA

- Učenik istražuje ulogu govora u ljudskome životu i međuljudskim odnosima.

VRLO DOBRA

- Učenik izdvaja i vrjednuje postupke Muhammeda a.s. - iako je bio Božji poslanik, Muhammed a.s., je uvijek tražio savjet ashaba kao i predstavnika plemena vjernika, prije donošenja važnih odluka. Prve halife su također bile pristaše institucije savjetovanja.

IZNIMNA

- Učenik uviđa pozitivne i negativne posljedice ljudskog govora te modificira naučeno o govoru i međuljudskim odnosima. Iznosi vlastita mišljenja o govoru te procjenjuje kulturu govora u svojoj okolini. Razvija naviku savjetovanja prije donošenja važnih odluka.

ISHOD

SŠ IV D.4.2.

Učenik razlučuje i upotpunjuje sliku o islamu kao religiji koja poziva na dijalog.

RAZRADA ISHODA

Učenik propituje što je dijalog, kakav dijalog nudi islam, kako se musliman treba odnositi prema drugomu i drukčijemu te kakve upute daje Kur'an za oblikovanje muslimanske kulture dijaloga.

Afirmira mudre, blage i lijepe riječi. Otvoren je prema primjeni dijaloga u svijetu radi prevladavanja razlika svih oblika kao i događajima koji su posljedica nedostatka dijaloga, ratovi i sl.

Prepoznaje probleme i rješava ih dijalogom.

RAZINE OSTVARENOSTI

ZADOVOLJAVAJUĆA

- Učenik definira i opisuje dijalog, dijalošku kulturu, dijaloško mišljenje i međureligijski dijalog. Brine se za upoznavanje, razumijevanje i uvažavanje drugih i drugačijih. Zastupa potrebu promoviranja dijaloškog mišljenja kroz aktivan rad u školi i društvenoj zajednici i organiziranje parlaonica, debata i sl.

DOBRA

- Učenik prikuplja spoznaje o dijalogu radi usavršavanja vlastitih dijaloških vještina. Povezuje naučeno s problemima i uključuje se u razgovor; promatra i procjenjuje odnos prema dijalogu kod nas i u drugim sredinama (npr. putem medija), uspoređuje i određuje razinu kulture dijaloga kod nas i drugih radi vlastitoga usavršavanja.

VRLO DOBRA

- Učenik zastupa mišljenje kako se kroz dijalog može oblikovati jedinstvena ljudska zajednica u kojoj bi bile sačuvane i uvažene razlike. Osmišljava i predlaže korake za bolju kulturu dijaloga, reagira na prekinutu komunikaciju i iznalazi način da uspostavi dijalošku liniju djelovanja. Razlikuje dijalog od monologa, dobru komunikaciju od loše i djeluje prema naučenom.

IZNIMNA

- Učenik uvjerava i dokazuje kako dijalog može dovesti do jedinstva među ljudima, bez obzira na razlike u religiji, kulturi, ideologiji, naciji ili rasi. Demonstrira kako je to osobito moguće među religijama otkrivajući točke u njima koje ih zbližavaju. Procjenjuje i bira situaciju za reagiranje dijalogom te kritički misli u dijaloškoj liniji. Učenik afirmativno djeluje u okruženju na poboljšanje društvenih odnosa, prevladavanje nejednakosti, negativnog odnosa prema domovini i pripadnicima drugih zajednica (ukoliko postoji negativan odnos).

SADRŽAJI ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Susret u dijalogu.

PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Scenarij za televizijsku ili radijsku emisiju.

Primjer u međupredmetnim temama.

PRILOG

2.

**Prikaz godišnjeg broja
sati i oblika izvođenja
nastavnoga predmeta
Islamskog vjeronauka
u osnovnoj školi i
gimnazijama**

Prikaz godišnjeg broja sati i oblika izvođenja predmeta Islamskog vjeronauka u osnovnoj školi

RAZRED	BROJ SATI
1. RAZRED	70
2. RAZRED	70
3. RAZRED	70
4. RAZRED	70
5. RAZRED	70
6. RAZRED	70
7. RAZRED	70
8. RAZRED	70

Prikaz godišnjeg broja sati i oblika izvođenja predmeta Islamski vjeronauk u gimnazijama

	1. RAZRED	2. RAZRED	3. RAZRED	4. RAZRED
OPĆA	35 izborno	35 izborno	35 izborno	35 izborno
JEZIČNA	35 izborno	35 izborno	35 izborno	35 izborno
KLASIČNA	35 izborno	35 izborno	35 izborno	35 izborno
PRIRODOSLOVNA	35 izborno	35 izborno	35 izborno	35 izborno
PRIRODOSLOVNO- -MATEMATIČKA A PROGRAM	35 izborno	35 izborno	35 izborno	35 izborno
PRIRODOSLOVNO- -MATEMATIČKA B PROGRAM	35 izborno	35 izborno	35 izborno	35 izborno

